

Haapajärven kaupunki

Tee oikein.

Tilinpäätös ja toimintakertomus v.2023

Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUKSEN YLEINEN OSA.....	3
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
1.2 Yleistietoja.....	5
1.3 Henkilöstötilinpäätös 2023.....	9
1.4. TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS.....	17
1.5. KONSERNITARKASTELU.....	21
1.6 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	26
1.7 Konsernijohdon selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuonna 2022.....	28
1.8 Tietotilinpäätös.....	31
1.9 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	34
1.9.1 Tilikauden tuloksen käsittely.....	34
1.9.2. Arviointimenettelyn toimenpiteiden toteutuminen.....	36
II PÄÄVASTUUALUEIDEN TOIMINTAKERTOMUKSET.....	43
2.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	44
2.3 HALLINTOPALVELUT.....	46
YLEISHALLINTO.....	47
ELINKEINOTOIMI.....	53
SELÄNNEPALVELUT.....	54
YMPÄRISTÖPALVELUT.....	56
2.4 SIVISTYSPALVELUT.....	59
KOULUTOIMISTO.....	60
PERUSOPETUS.....	61
LUKIO.....	63
VAPAA-AJAN KOULUTUS.....	65
KULTTUURIPALVELUT.....	66
VARHAISKASVATUS.....	68
VAPAA-AIKAPALVELUT.....	71
NUORISO.....	73
2.5 TEKNISET PALVELUT.....	79
HALLINTO.....	80
KAAVOITUS- JA MITTAUSPALVELUT.....	80
TILAPALVELUT.....	82
KUNNALLISTEKNIikka.....	83
2.6 KÄYTTÖTALOUDEN LUKUJA.....	87
III TILINPÄÄTÖS.....	99
IV LIITETIEDOT.....	109

I TOIMINTAKERTOMUKSEN YLEINEN OSA

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Arvoisat kaupunginvaltuutetut ja kuntalaiset,

Tämän tilinpäätöskatsauksen yhteydessä haluan tuoda esille keskisimpiä tapahtumia ja kehityskulkuja, jotka ovat vaikuttaneet kaupunkimme toimintaan ja talouteen tilikaudella 2023.

Vuosi 2023 oli ensimmäinen Hyvinvointialue Pohteen toimintavuosi. Hyvinvointialueen perustaminen näkyi tuloveroprosentin huomattavana laskuna. Samoin kaupungin talousarviossa toimintamenu ja valtionosuudet pienenivät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen siirryttyä pois kuntaohjauksesta.

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen johti peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnan päättämiseen 30.9.2023. Lokakuun alusta lukien talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelut on järjestetty kaupungin omana toimintana. Haapajärven kaupunki toimii myös isäntäkuntana Kärsämäen ja Reisjärven kunnille. Lisäksi yhteistyötä tehdään Pyhäjärven kanssa henkilöstön lomien järjestelyissä sekä ostamalla ja myymällä henkilöstön työaikaa.

Syksyn 2023 aikana käytiin neuvotteluja työllisyysalueen muodostamisesta Oulun eteläiselle alueelle. Neuvotteluja johti Raahen kaupunki ja tavoitteena oli 17 kunnan yhteinen työllisyysalue. Neuvotteluissa ei valitettavasti päästy yhteisymmärrykseen ja tammikuussa 2024 päädyttiin lopulta alueen kahtiajakoon niin, että Haapajärvi liittyy Raahen työllisyysalueeseen yhdessä 10 muun kunnan kanssa.

Haapajärven kaupunki on ollut valtionvarainministeriön ohjaamassa arviointimenettelyssä vuodesta 2022 alkaen. Vuonna 2023 tehtiin arviointimenettelyn mukaiset sopeuttamistoimet suunnitellusti. Ennakoitua suuremmat palkankorotukset, korkomenot ja inflaation vaikutus kuluihin ovat olleet merkittäviä tekijöitä talousarvion ylittämässä ja niiden johdosta emme saaneet kurottua umpeen talouden aikaisempien vuosien alijäämää. On tärkeää jatkaa talouden tiukkaa seurantaa ja varautua mahdollisiin muutoksiin tulevaisuudessa.

Kaupungin tilinpäätöksen mukainen toimintakate oli noin - 20,9 miljoonaa euroa (-51,3 M€ 2022). Rahoitustuotot kehittyivät yleisen markkinatilanteen mukaisesti ja rahoitustuottojen ja -kulujen netto oli noin -191 000 euroa (-1,3 M€ 2022). Verotulojen myönteisen kehityksen myötä vuosikate oli kuitenkin noin 2,2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen alijäämä oli noin 23 000 euroa (0,7 M€ 2022). Alijäämän kehityssuunta on oikea, mutta se ei riitä kattamaan arviointimenettelyssä vaadittavaa alijäämää, jonka mukaan 2023 viivan alle olisi pitänyt jäädä 442 000 euroa plussaa.

Kaupunki on jatkanut vahvaa investointia ja vuoden 2023 lopulla valmistui terveystalouden laajennusosa. K.J. Ståhlbergin koulun rakentaminen eteni suunnitellusti. Lisäksi kaupungin omistama Haapajärven Vuokratalot Oy investoi Puutalokortteliin sekä Sivakan perusparantamiseen.

Tärkeä elinvoimainvestointi on Hallan bionaluealueen suunnitelman eteneminen YVA-vaiheeseen. Alueen maanhankinnat käynnistyivät myös vuonna 2023 ja niitä jatketaan kiinteistövälittäjän avulla vuonna 2024. Hallan alueelle on yksi tonttivaraus sekä neuvotteluvaiheessa lukuisia muita toimijoita. Hallan alueen kehittäminen etenee Nihakin ja Haapajärven Yrityspalveluiden yhteistyönä.

Tuulivoimainvestoinneista saatiin joulukuussa päätökseen Pajunperän alueen 14 tuulimylyn kokonaisuus. Investointi vahvistaa kaupungin taloutta heti vuoden 2024 alusta kiinteistöverojen kasvun muodossa. Hakulinkankaan ja Korteperän tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Kaupungin henkilöstökehitys on ollut suunnitelman mukaista. Kokonaishenkilömäärä on laskenut edellisestä vuodesta 69 henkilöllä. Kaupunkistrategian mukaisesti markkinointia ja viestintää teemmään palkattiin koordinaattori huhtikuussa 2023. Uutena toimena alkoi myös hyvinvointikoordinaattorin tehtävä, mikä mahdollistaa aikaisempaa tehokkaammin HYTE-kannustimen toimintojen kehittämisen ja sitä myötä valtionosuuden kasvattamisen.

Kaupunginjohtaja Juha Uusivirta irtisanoutui virastaan 1.1.2024 alkaen. Uuden kaupunginjohtajan valintaprosessi vietiin läpi loka-marraskuussa ja kaupunginvaltuusto vahvisti uuden kaupunginjohtajan Jonna Tammisen valinnan marraskuun kokouksessaan.

Lopuksi haluan korostaa, että vaikka tämä tilinpäätös kertoo menneisyydestä, sen tärkein anti on tulevaisuuden suunta. Jatkamme työtä kaupunkimme parhaaksi ja pyrimme luomaan entistä kestävämpää tulevaisuutta kaikille asukkaillemme.

Kiitos kaikille viranhaitjoille ja luottamushenkilöille osallistumisesta ja tuesta tähän tilinpäätökseen liittyen. Hyvällä yhteistyöllä autamme Haapajärveä menestymään taloudellisesti haastavassa tilanteessa myös tulevaisuudessa.

Haapajärvellä 20.3.2024

Jonna Tamminen

kaupunginjohtaja

1.2 Yleistietoja

Tilastotietoja

Perustettu 1838

Kauppalaksi 1967

Kaupungiksi 1977

Pinta-ala;
maata 790 km²
vettä 24 km²

Veroprosentti 9,86 %

Toimintatuotot 8,8
milj.€

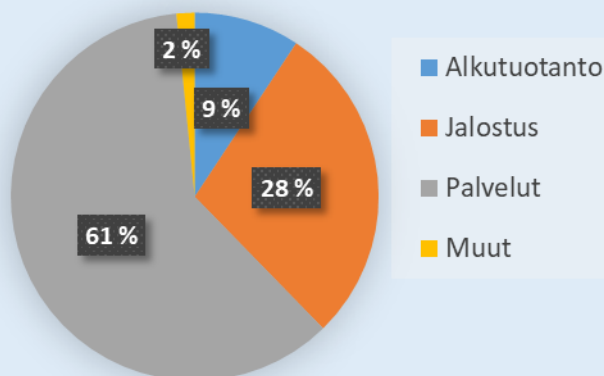
Toimintamenot
29,1 milj.€

Asukasluku

1997	8482
1998	8429
1999	8300
2000	8236
2001	8179
2002	8148
2003	8083
2004	8013
2005	7888
2006	7848
2007	7846
2008	7771
2009	7715
2010	7638
2011	7609
2012	7641
2013	7616
2014	7479
2015	7440
2016	7331
2017	7251
2018	7149
2019	7012
2020	6899
2021	6803
2022	6688
2023	6556

Työttömyys% 9,5
Työvoima 2862

Elinkeinorakenne

Valtuutettujen paikkajakauma puolueittain

	2005-2008	2009-2012	2013-2016	2017-2021	2021-2025
KOK	3	3	2	1	5
KESK.	22	16	14	14	13
VAS	2	1	1		
PS	0	1	3	3	2
KD	0				1
SDP	8	6	6	8	5
Valitsyhd.			1	1	1
YHT.	35	27	27	27	27

Kaupunginvaltuuston jäsenet valtuustokaudella 1.8.2021-31.5.2025

Puheenjohtaja	Aleksi Välikangas, Kok aj. 1.8.2021-30.6.2023	Esko Peltoniemi, Kesk aj. 1.7.2023-31.5.2025
I varapuheenjohtaja	Esko Peltoniemi, Kesk aj. 1.8.2021-30.6.2023	Aleksi Välikangas, Kok aj. 1.7.2023-31.5.2025
II varapuheenjohtaja	Vesa Puputti, val.yhdistys	
III varapuheenjohtaja	Teijo Paananen, SDP	

Aitto-oja Markku, Kesk
Finnilä Harri, Kesk
Hautakangas Risto, Kesk
Hjelm Jukka-Pekka, Kok
Holmström Mikko, Kesk
Kananen Unto, Kesk
Kauppinen Katjaana, Kesk
Myllylä Teija, Kesk
Nahkanen Jari, SDP
Nikula Maarit, SDP
Niska Maritta, SDP
Nybacka Kauko, KD
Parttimaa Sinikka, Kesk
Pekonen Jouko, Kesk
Pietikäinen Tiina, Kesk
Räisänen Mirjami, Kok
Salomaa Raimo, Kesk
Sikala Katja, Kesk
Tuohineva Ilmari, PS
Törölä Eino, Kok
Vainio Samuel, PS
Vilppola Margareetta, SDP
Vähäkangas Tomi, Kok

Lautakuntien puheenjohtajia

Sivistyslautakunnan pj Maarit Nikula, SDP
Teknisen lautakunnan pj Raimo Salomaa, Kesk.
Tarkastuslautakunnan pj Unto Kananen, Kesk.
Keskusvaalilautakunnan pj Osmo Laitila, Kesk.
Ympäristölautakunta pj. Jari Nahkanen, SDP (1.10.2023 alkaen)

Kaupunginhallituksen jäsenet 1.8.2021-31.5.2025

Puheenjohtaja Nahkanen Jari, SDP
I varapuheenjohtaja Myllylä Teija, Kesk
II varapuheenjohtaja Hautakangas Risto, Kesk
Jäsenet Finnilä Harri, Kesk
Niska Maritta, SDP
Parttimaa Sinikka, Kesk
Räisänen Mirjami, Kok
Tuohineva Ilmari, PS
Vähäkangas Tomi, Kok

Tilivelvolliset

Kaupunginhallitus
Lautakunnat
Kaupunginjohtaja
Talous- ja hallintojohtaja
Päävastuualueiden johtajat

Kaupunginvaltuuston päätöksiä 2023

Kaupunginvaltuusto 16.1.2023

- Hyväksyttiin hyvinvointisuunnitelman vuosittainen raportti vuodelta 2022

Kaupunginvaltuusto 27.2.2023

- Käsiteltiin peruspalvelukuntayhtymä Selänteen purkamista ja siihen liittyen perustettiin kaupungille virkoja ympäristöpalveluihin
- Hyväksyttiin Pyhänet Oy:n kunta-/yritystodistuksellisen luoton takaus

Kaupunginvaltuusto 17.4.2023

- Hyväksyttiin Vuokratalojen Puutalokortteli -hankkeen lainojen omavelkainen takaus sekä Sivakan kerrostalon peruskorjaushankkeen rahoitus
- Hyväksyttiin sijoitussuunnitelma
- Hyväksyttiin Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen purkamissopimus
- Hyväksyttiin kaavoitukseen liittyviä asiakokonaisuuksia

Kaupunginvaltuusto 12.6.2023

- Hyväksyttiin vuoden 2022 tilinpäätös ja toimintakertomus
- Merkittiin tiedoksi talouskatsaus ajalta 1.1. -31.3.2023
- Valittiin ympäristölautakunnan jäsenet Haapajärven kaupungin osalta
- Käsiteltiin yksityistie- ja silta-avustuksia
- Annettiin lausunto Kopsan kaivoshankkeesta

Kaupunginvaltuusto 25.9.2023

- Merkittiin tiedoksi talouskatsaus ajalta 1.1.-30.6.2023
- Hyväksyttiin Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalojen lainan takausta

Kaupunginvaltuusto 30.10.2023

- Käsiteltiin Vestia Oy:n Haapajärven uuden lajittelupihan investoinnin rahoituksen takauspyyntöä
- Hyväksyttiin Pyhänet Oy:n kunta-/yritystodistuksellisen luoton takaus
- Hyväksyttiin bioenergiaterminaalin rakentamishankkeen kuntarahoitusosuus ehdollisena
- Päätettiin, ettei hyväksytä työllisyysalueen muodostamiseksi tehtyä ehdotusta
- Hyväksyttiin PPE Köökin osakassopimusmuutos
- Vahvistettiin ympäristölautakunnan kokoonpano

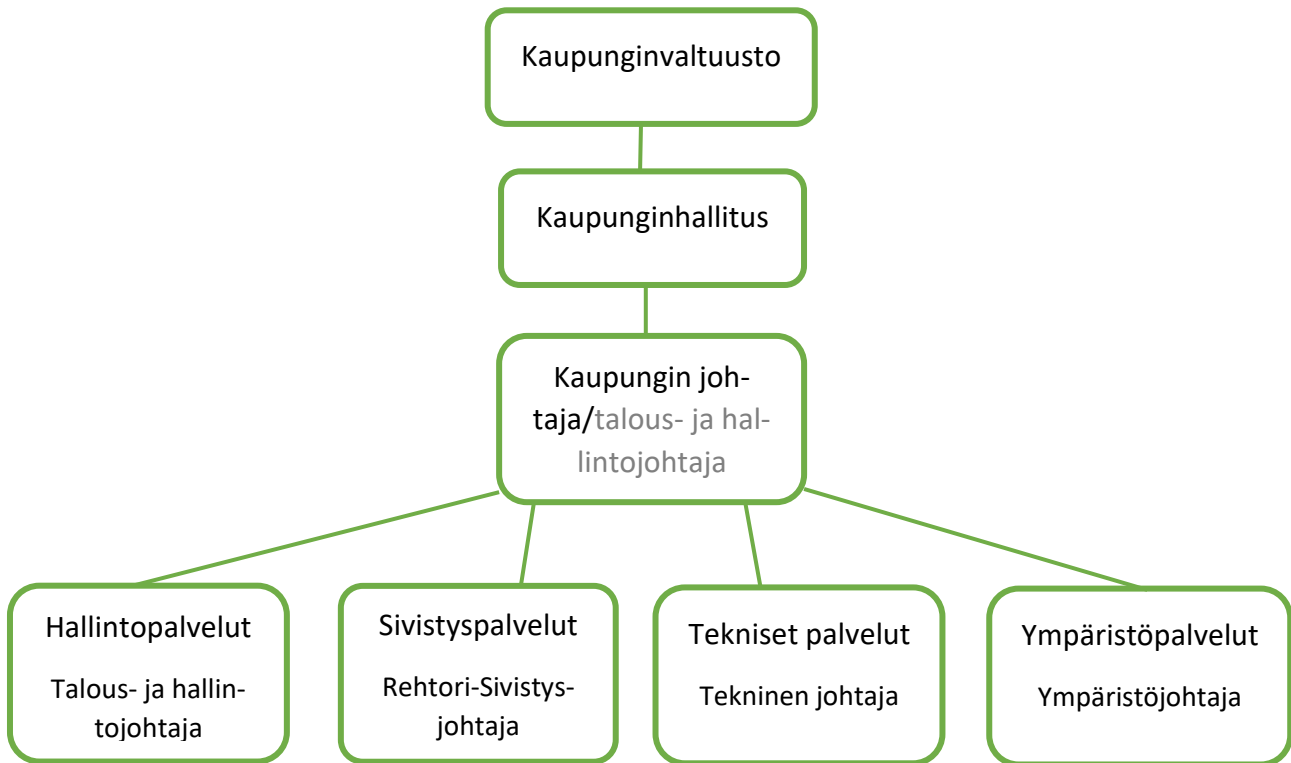
Kaupunginvaltuusto 14.11.2023

- Hyväksyttiin talousarviomuutokset vuodelle 2023
- Merkittiin tiedoksi talouskatsaus ajalta 1.1.-30.9.2023
- Tuloveroprosentti vahvistettiin vuodelle 2024 (10,2 %)
- Kiinteistöprosenttien vahvistaminen vuodelle 2023 seuraavasti
  - yleinen, rakennukset ja maapohja 1,35%
  - vakituiset asuinrakennukset 0,75%
  - muut asuinrakennukset 1,35%
  - rakentamattomat rakennuspaikat 5,00%
  - voimalaitokset 3,10%
  - yleishyödylliset yhteisöt 0,30%
- Valittiin uudeksi kaupunginjohtajaksi Jonna Tamminen

Kaupunginvaltuusto 11.12.2023

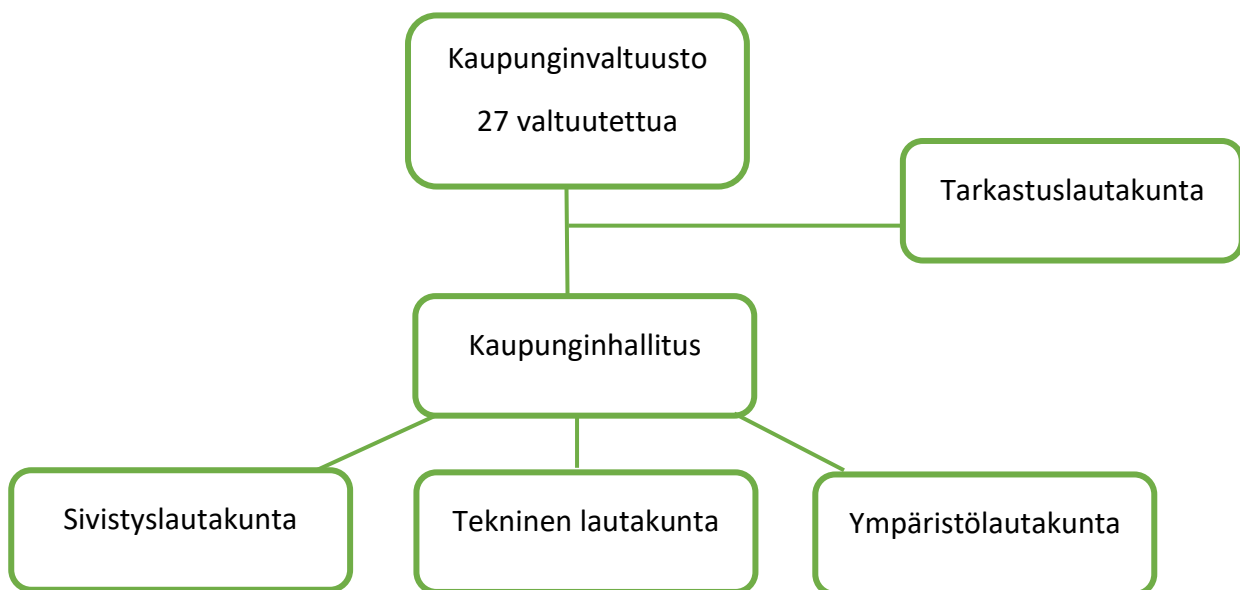
- Hyväksyttiin talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2026
- Hyväksyttiin Haapajärven Vanhainkoti yhdistykselle myönnettävä tilapäinen laina
- Hyväksyttiin päivitetty palkkiosäntö

Haapajärven kaupungin hallinto-organisaatio

Kuva 1. Haapajärven kaupungin päävastuualueet ja viranhaltijoiden vastuualueet

Kaupunginjohtajan sijaisena sekä kaupungin talouden, hallinnon ja henkilöstöhallinnon järjestämisestä vastaa talous- ja hallintojohtaja. Päävastuualueiden toiminnasta ja määrärahojen käyttämisestä vastaavat päävastuualueiden johtavat viranhaltijat yllä olevan kaavion mukaisesti. Lukion rehtori hoitaa oman toimensa ohella myös sivistysjohtajan tehtäviä.

Kuva 2. Haapajärven kaupungin luottamushenkilöorganisaatio

Ympäristöpalvelut siirtyivät kaupungin omaksi toiminnaksi 1.10.2023 alkaen. Ympäristölautakunta aloitti toimintansa valtuuston vahvistettua sen kokoonpanon kokouksessaan 30.10.2023 § 58.

1.3 Henkilöstötilinpäätös 2023

Käsitteitä

Henkilöstöllä tarkoitetaan tässä tilinpäätöksessä päätoimista henkilökuntaa työllistetyt mukaan lukien. Päätoimiseksi katsotaan henkilö, jonka työaika on vähintään puolet täydestä työajasta. Henkilöstöön kuuluu sekä kuukausi- että tuntipalkkaisia työntekijöitä / viranhaltijoita. Henkilökunnan palvelussuhteet ovat joko pysyviä, sijaisuuksia tai määräajan voimassa olevia.

Tiedot henkilöstön määrästä ja rakenteesta ovat vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisia. Osa tiedoista, kuten poissaolo- ja koulutustiedot ovat koko vuodelta.

Henkilöstön määrä 31.12.2023

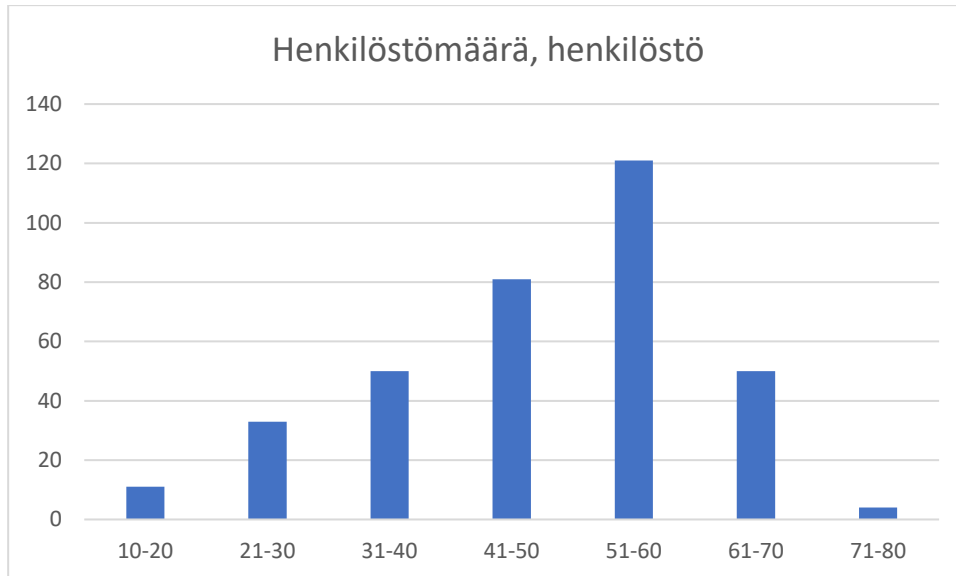
Kaupungin henkilökunnan määrä oli 31.12.2023 yhteensä 351. Vakainaista henkilökuntaa 198, naisia 159 ja miehiä 39. Koko kaupungin henkilökunnasta toimi määräaikaisena, sijaisena tai projekteissa 146 ja työllistettyinä 6 eli yhteensä 152. Luvuista puuttuvat kaupungin kesätyöntekijät, joita viime vuonna työllistettiin 19. Henkilöstötyövuosia kertyi vuoden 2023 aikana kaikkiaan 311,47, kun mukana laskussa eivät ole kesätyöntekijät. Taulukossa 1 on esitetty henkilöstön määrä koko vuoden aikana. Mukana ovat myös kesätyöntekijät ja lyhytaikaiset sijaiset.

Taulukko 1. Henkilökunnan kokonaismäärä 2021–2023

	2023	2022	2021
HALLINTO			
Vakinaiset	12	6	6
Määräaikainen	5	0	3
Työllistetyt	6	8	7
Yhteensä	23	14	16
SIVISTYSTOIMI			
Vakinaiset	155	163	163
Sijaiset ja määräaikaiset	138	151	137
Työllistetyt	0	0	3
Yhteensä	293	314	303
TEKNINEN TOIMI			
Vakinaiset	17	65	66
Sijaiset ja määräaikaiset	2	24	19
Työllistetyt	0	2	1
Yhteensä	19	91	86
YMPÄRISTÖPALVELUT			
Vakinaiset	14		
Sijaiset ja määräaikaiset	4		
Työllistetyt			
Yhteensä	18		
Muut	17		
Kaikki Yhteensä	370	419	405
HTV yhteensä	315,97	366,59	361,65

Henkilökunnan ikärakenne

Henkilökunnan keski-ikä on 47,8 vuotta. Henkilöstöstä naisia on 281 (80 %) ja miehiä 70 (20 %). Vakinaista henkilökuntaa on 198, joista miehiä 40 (20,2 %) ja naisia 158 (79,8 %).

Kuvio 1. Henkilöstön ikäjakauma 2023.

Ikävuodet	10-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	Yhteensä
Henkilöstömäärä	11	33	51	81	121	50	4	351
Prosenttia kaikista	3	9	14	23	35	14	1	100

Kuvio 2. Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 2023.

Ikävuodet	20-30	31-40	41-50	51-60	61-70	Yhteensä
Henkilöstömäärä	11	26	53	87	21	198
Prosenttia vakinaisista	6	13	24	44	11	100

Suurin ikäryhmä on alle 51–60 -vuotiaat, joihin kuuluu 121 työntekijää eli noin 35 % koko henkilökunnasta ja 44 % vakinaisesta henkilökunnasta.

Henkilökunnan ikäjakauman perusteella on lähivuosina odotettavissa huomattava määrä eläköitymisiä. Jokaisen eläköitymisen yhteydessä on aiheellista selvittää perusteellisesti ja perustellusti, miten kyseiset työtehtävät hoidetaan jatkossa. Tämä on aiheellista myös tulevien kansallisten kehityskulkujen johdosta: TE24-uudistus sekä hyte-työn merkityksen jatkuva vahvistuminen aiheuttaa laajemminkin perusteet miettiä, vastaavatko henkilöstö ja vastuualuerakenne olemassa olevia ja tulevia tarpeita.

Ikääntyminen

Eläkejärjestelmää on uudistettu useampaan kertaan 2000-luvulla. Henkilöstössä suurimmalla osalla on eläkeikä 63–68 ikävuoden välillä. Uusilla työntekijöillä eläkeikä on aina vähintään 65 vuotta. Tämän hetken eläkejärjestelmän mukaan eläkkeelle jäädään viimeistään 68–70 vuoden ikäisenä. Vuonna 1958 syntyneiden alin eläkeikä on 64 vuotta. Vanhuuseläkeikä nousee vuosittain kolmella kuukaudella. Myös ammatillinen eläkeikä nousee, mutta henkilökohtainen eläkeikä säilyy ennallaan. Kaikissa tapauksissa töitä voi jatkaa yli eläkeiän ja kerryttää lisää eläkettä.

Kuvio 3. Eläkkeiden alkavuus vuosina 2013–2023. Lähde: Kevan avaintiedot, Haapajärvi.

Kevan vuonna 2021 tekemän ennusteen mukaan seuraavien kymmenen vuoden aikana kunta-alan nykyisistä työntekijöistä jää maassamme eläkkeelle lähes 180 000 henkilöä, mikä on kolmasosa tämänhetkisestä henkilöstöstä.

Kuvio 4. Eläkkeelle siirtyneiden määrä vuosina 2013–2023. Lähde Kevan avaintiedot, Haapajärvi.

Henkilökunnan vaihtuvuus

Vakinaisen henkilökunnan virka-/työsuhteita päättyi kertomusvuoden aikana yhteensä 26 (1,57 %); seuraavista syistä:

- eläke 9
- toisen työnantajan palvelukseen 2
- muu syy 14

Osaamisen kehittäminen

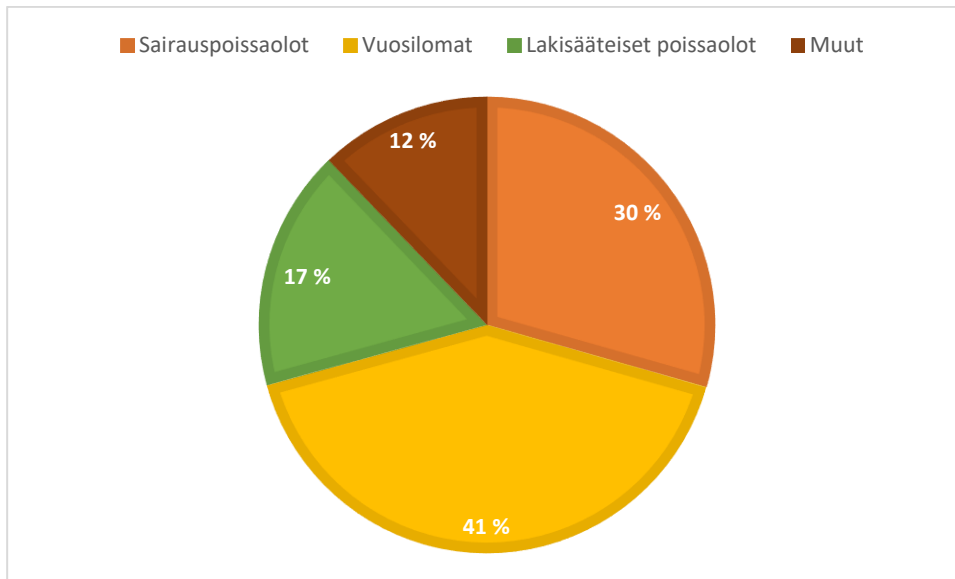
Ammattitaitoa ja osaamista täydentäviin koulutuksiin osallistui 118 henkilöä (105 v. 2022) kaikkiaan 244 päivän verran (403 v. 2022). Näiden lyhyiden koulutusten lisäksi 3 henkilöä (2 v.2021) oli opintovapaalla.

Poissaolot

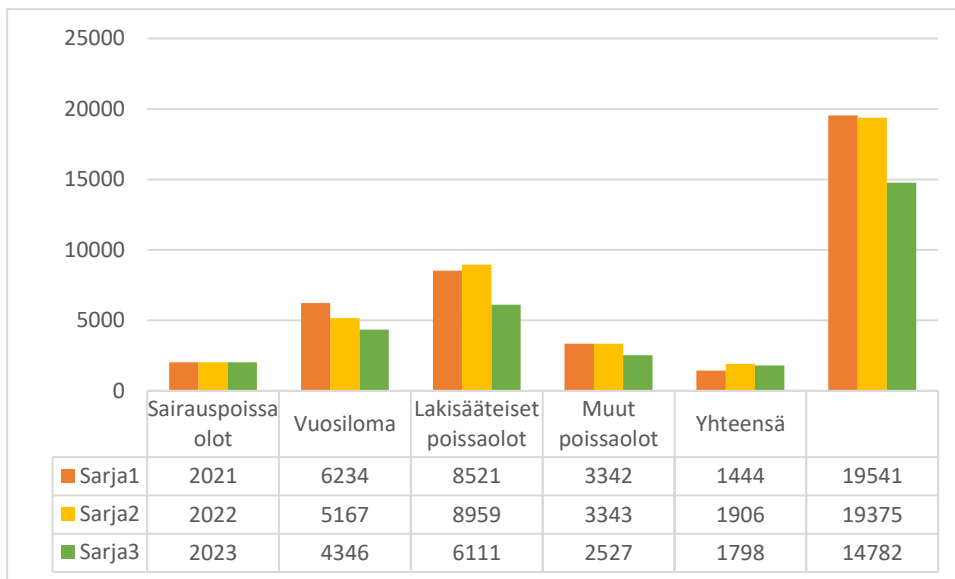
Koko henkilöstön poissaolopäiviä kertyi tilinpäätösvoonna 14 804 (19 375 v. 2022) kalenteripäivää, mikä laskennallisena virka-/työsuhteena on 40,5 (53 v. 2022) virka-/työsuhdetta. Poissaoloista 41,3 % aiheutui vuosilomista, 29,4 % sairauslomista, 17,1 % lakisääteisistä vapaista sekä 12,2 % muista poissaoloista. Edellisenä vuonna sairauslomia kaikista poissaoloista oli 26,7 %.

Vuoteen 2022 verrattuna koko henkilökunnan sairauspoissaolot vähenivät, mikäli niitä tarkastellaan päivien määrän mukaisesti: vuonna 2023 sairauspoissaoloja oli 4 346 päivää, kun niitä vuonna 2022 oli 5 167 päivää. Poissaolojen määrä on kaikkiaan kuitenkin vähentynyt vuoden 2022 19 375 päivästä 14 804 päivään vuonna 2023. Tästä johtuen sairauspoissaolojen prosentuaalinen osuus kaikista poissaoloista on noussut vuoteen 2022 verrattuna. Lakisääteiset poissaolot sisältävät mm. perhevapaat, opinto-, ja vuorotteluvapaat. Niiden määrä väheni 816 päivää edelliseen vuoteen verrattuna. Muut poissaolot sisältävät kuntoutus-, koulutus- ja muut poissaolot. Henkilöstön määrä on kasvanut vuoden 2023 aikana Ppky Selänteen talous- ja

henkilöstöhallinnon sekä ympäristö- ja rakennuspalvelujen henkilöstöstä osan siirtyessä Haapajärven kaupungin henkilöstöön lokakuun alusta 2023.

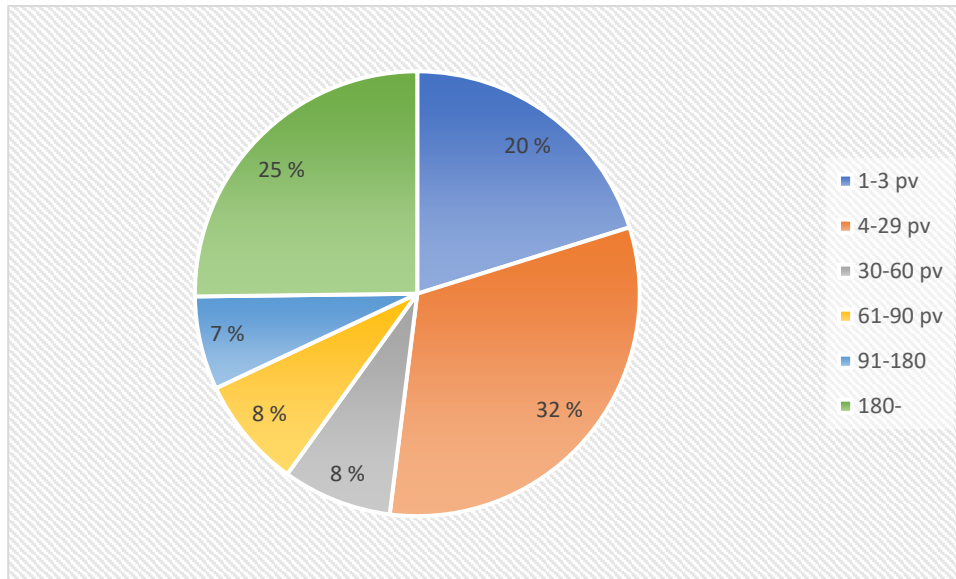
Kuvio 5: Poissaolot syyn mukaan koko kaupungin henkilöstöllä 2023.

Kuvio 6. Poissaolot koko kaupungin henkilöstö 2021–2023.

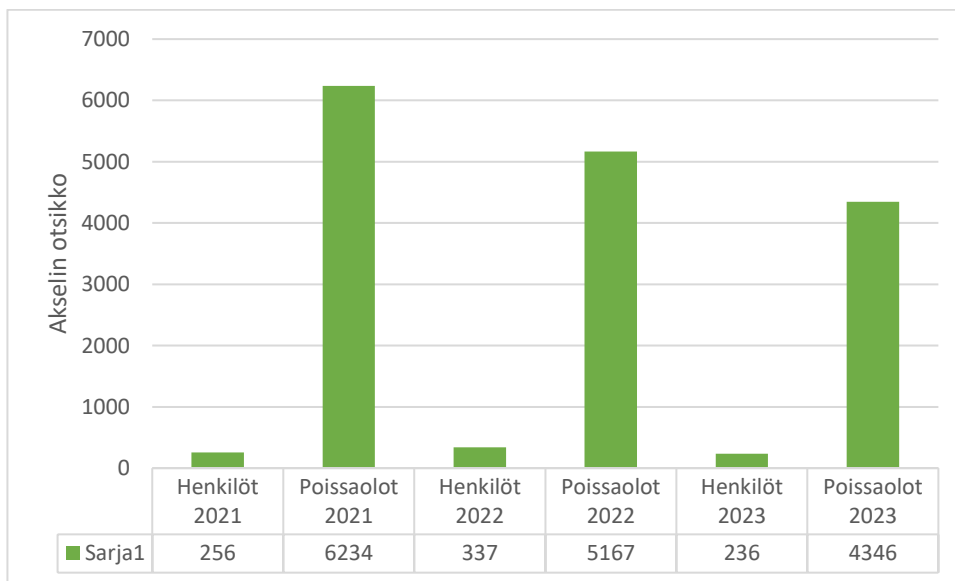
Henkilöstön sairastavuus koko henkilöstön sekä vakinaisen henkilöstön osalta

Henkilöstön sairauspoissaoloja leimaa lyhytaikaisuus. Kaikista poissaoloista 52 % oli lyhytaikaisia poissaoloja. Kuitenkin yli 180 päivän mittaiset pitkät poissaolot muodostivat 25 % kaikista sairauspoissaoloista.

Kuvio 7. Sairauspoissaolojen kestojen suhteelliset määrät koko henkilöstöllä.

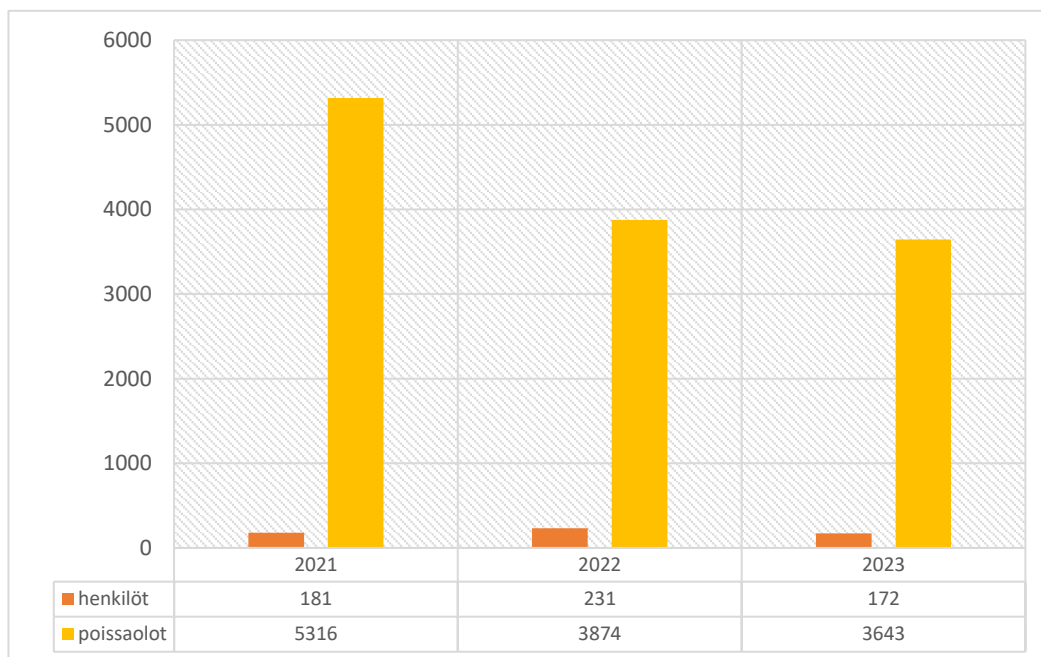
Sairauspoissaoloja oli yhteensä 4346 päivää. Edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot vähentyivät 821 päivällä. Sairauslomapäivien määrä / henkilö oli keskimäärin 18,4 päivää koko henkilöstöllä ja em. määrä vuonna 2022 oli 15,3 päivää koko henkilöstöllä.

Kuvio 8. Koko kaupungin henkilöstön sairauslomat 2021–2023.

Vakinaisen henkilöstön sairauslomat olivat vuonna 2021 yhteensä 5316 päivää ja vuonna 2022 yhteensä 3874 päivää. Trendin mukaisesti vuonna 2023 vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolojen määrä laski yhä edelleen. Yhteensä vakinaisen henkilökunnan sairauspoissaoloja vuonna 2023 oli 3643 päivää.

Sairauslomapäivien määrä / henkilö oli 2022 keskimäärin 16,8 päivää vakinaisella henkilöstöllä ja vuonna 2021 se oli 29,4 päivää. Vuonna 2024 sairauspäivien määrä poissaolijaa kohti kasvoi 21,2 päivään. Tämä selittyy poissaolevien vakinaisen henkilöstön määrän voimakkaalla laskulla edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkiaan sairauden vuoksi poissaolleiden määrä laski 59 henkilöä vuoden 2023 aikana.

Kuvio 9: Vakinaisen henkilöstön sairauslomat 2021–2023.

Taulukko 2. Henkilöstömenot 2022–2023.

Henkilöstömenot	2023	2022
Palkat	-11 212 370	-11 762 358
Eläkekulut	-2 359 593	-2 948 035
Muut sivukulut	-461 891	-474 177
Henkilöstökulut yhteensä	-14 033 853	-15 184 570
Luontoisedut	-83 939	-98 243
Yhteensä	-14 117 792	-15 282 813

Työterveyshuolto ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Kaupungilla on ollut työterveydenhuollosta sopimus, joka kattaa myös sairaanhoidon. Kaupunki on ostanut työterveydenhuollon palveluja Ppky Selänteeltä ja Ppky Kalliolta. Loppuvuodesta 2022 kaupunki järjesti kilpailutuksen työterveyshuollon palveluista, koska hyvinvointialueen aloittaminen vuoden 2023 alusta muutti tilannetta niin, että hyvinvointialue myy kunnille vain lakisääteisen työterveyshuollon palveluja. Hyvinvointialueen toiminnan alkamisen jälkeen, 1.1.2023 alkaen, työterveyshuollon palveluita on ostettu ensin Poh-teelta (sopimus irtisanottu toukokuussa 2023) ja tämän jälkeen Mehiläiseltä suorahankintana, koska kilpailutukseen ei saapunut yhtäkään tarjousta. Kela maksoi työterveydenhuollon korvauksia kaupungille yhteensä 42 499,89 euroa vuonna 2023.

Henkilöstölle on tiedotettu sähköpostilla ajankohtaisista työterveyden asioista. Koko henkilöstön yhteinen tiedotuskanava on intra -sivusto, johon kaikki henkilöstöä koskevat tiedotus ym. asiat laitetaan nähtäville. Intra -sivustossa on myös työhön perehdytysaineistoa, henkilöstöä koskevia ohjeita ja lomakkeita. Kesällä 2023 aloitettiin intran uudistustyö, joka saadaan päätökseen vuoden 2024 alkupuolella.

Henkilöstön työhyvinvointia ja virkistäytymistä on tuettu Digitaalisella SmartumPlus-palvelulla. Vuoden 2023 alkupuolella yhteistyötoimikunta on päättänyt tarjota henkilöstölle 100 euron työhyvinvointietuuden SmartumPlus -palvelujen kautta, joka korvaa aikaisemmin annetut ilmaiset uimahalliliput ja ilmaisen Jokilatvan opiston kurssin. SmartumPlus etuudella valikoima on laajempi ja sisältää myös mm. kulttuuritapahtumat ja hieronnan. Lisäksi syksyllä 2023 palveluvalikoimaan lisättiin mahdollisuus maksaa SmartumPlus-sovelluksen kautta hammaslääkärikäyntejä yksityisillä palveluntuottajilla.

Tämän lisäksi henkilöstöllä on mahdollisuus käyttää kuntosalia veloituksetta kaksi kertaa viikossa, työyksiköittäin järjestetään virkistysiltapäivä, koko henkilöstölle järjestetään yhteinen virkistysiltapäivä kerran vuodessa ja jouluisin henkilöstölle tarjotaan jouluruoka tai jouluruokailuun oikeuttava seteli.

Vuoden 2023 aikana toteutettiin myös työhyvinvointikysely. Sen perusteella keskustellaan työyksiköittäin henkilöstöjohtajan kanssa työhyvinvoinnista, kyselyn tuloksista sekä työhyvinvoinnin kehittämisestä.

Yhteistyötoimikunnan kokoontuminen muutettiin vuoden 2023 loppupuoliskolla kuukausittaiseksi jatkuvaksi keskustelufoorumiksi henkilöstöasioissa. Harkinnanvaraista palkattomien virka- ja työvapaiden periaatteiden käytäntöä jatkettiin. Kaupungilla on voimassa erilaisiin kuntoutuksiin ja virka-/työvapaisiin liittyvät periaatteet. Lisäksi syksyn aikana päivitettiin henkilöstöhallinnon ohjeita sekä palkkiosääntöä, joka ulotettiin vuoden 2024 alkupuolella koskemaan myös henkilöstöä, joka osallistuu kokoukseen työtehtävissä. Varhaisentuen toimintamalli tuli voimaan vuoden 2020 alusta. Tulevan vuoden 2024 aikana henkilöstöhallinnon ohjeita päivitetään yhteistyössä työsuojeluvaltuutettujen ja työsuojelupäällikön kanssa.

Kaupunginhenkilöstö väheni vuoden 2023 alusta lukien, kun kuntouttavan työtoiminnan (3 kpl) ja opiskelija-huollon (2 kpl) työntekijät siirtyivät hyvinvointialue Pohteen palvelukseen sekä ateria- ja puhtauspalvelujen (50 kpl) työntekijät siirtyivät alueelliseen inhouse yhtiöön PPE Köökki Oy:öön.

Kaupungilla on henkilöstöä koskettavia voimassa olevia, henkilöstön tasa-arvoon, työoloihin, työterveyteen ja -turvallisuuteen ym. liittyviä ohjeita mm.:

- henkilöstöohjelma
- tasa-arvosuunnitelma
- varhaisen tuen toimintamalli
- merkkipäiväsääntö
- päihdeohjelma
- toimintamalli työpaikkaväkivaltilanteita varten
- toimintaohje henkisen väkivallan, työssä kiusaamisen ja syrjinnän estämiseksi
- henkilöstön koulutukseen liittyvät periaatteet
- osa-aikaeläkkeeseen liittyvät periaatteet
- työsuojelun toimintaohje
- ohjeet sisäilman laatuun liittyvissä ongelmatilanteissa
- näyttöpäätelasien hankinta ohje
- menettelytapaohjeet jos työntekijä sairastuu vuosiloman aikana
- ohje sairauspoissaolotilanteisiin ja tutkimuskäynteihin
- sosiaalisen median ohje
- etätyöohje
- henkilöstöhallinnon ohjeita
- liukuva työaika

Näistä henkilöstöhallinnon ohjeeseen yhdistettiin vuoden 2023 aikana etätyöohje, liukuvan työajan ohje, koulutusohjeet, henkilöstöohjelma, eläkeohjeet sekä sairauslomaa koskevaa ohjeistusta.

1.4. TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

Yleinen talouden kehitys

Suomen talous supistui kuluneen vuoden aikana 0,5 %, kun hintojen ja korkojen nousu vähensi kotitalouksien kulutusta sekä yksityisiä investointeja. Talous oli taantumassa loppuvuoden 2023 eikä kuluttajien luottamus omaan tai kotimaiseen talouteen ollut vahvaa vuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 aikana inflaation hidastumisen, korkojen laskun ja palkankorotusten odotetaan kuitenkin kääntävän talouden jo kasvuun. Tätä heijastelee myös kuluttajien hieman valoisampi näkemys omasta ja kotimaisesta taloudesta vuoden 2024 aikana. Korkojen nopea nousu alkoi taittumaan vuoden loppupuoliskolla ja vuodelle 2024 odotetaan useampaa ohjauksenkorkojen laskua. Samaan aikaan osakemarkkinat ovat vilkastuneet vuoden 2023 loppupuolella ja niiden odotetaan jatkavan vahvoina myös vuoden 2024 aikana.

Kotimaassa energian hintapiikki on jo väistynyt, mutta asumisen ja palveluiden hinta nousee yhä. Inflaation lasku kuitenkin mahdollistaa korkojen laskun ja sitä kautta rakentamisen vilkastumisen. Euroalue, Yhdysvallat ja Aasian merkittävät taloudet kuitenkin kasvoivat vuoden 2023 aikana. Merkittävimmin Intia, jossa BKT:n kasvu oli lähes 7 %. Myös euroalueen odotetaan toipuvan ja Yhdysvaltojen pysyvän kasvussa vuoden 2024 aikana. Maailmankauppa toipuu taloutta nopeammin. Tuonti laski vuoden 2023 aikana, mutta nettoviennin vaikutus tuotantoon oli valtiovarainministeriön mukaan selvästi positiivinen.

Taloustilanne näkyi erityisesti rakennusteollisuudessa, jossa asuntorakentaminen hiipui ja jatkaa laskuaan vielä vuonna 2024. Myös työllisyysaste notkahti kuluneen vuoden aikana päättyen nousujohteiseksi vuoden lopulla.

Tällä hetkellä talouden kehityksen ennakkointiin liittyy monia riskitekijöitä kuten maailmanpoliittinen tilanne ja sen epävarmuus sekä ympäristöön liittyvät epävarmuudet, jotka voivat aiheuttaa talouteen häiriöitä. Positiivisena riskinä talouteen vaikuttanee energiasiirtymä ja sen mukanaan tuomat investoinnit uusiutuviin energiamuotoihin, kuten tuuli- ja aurinkovoimaan.

Kuntatalous asettui vuoden 2023 aikana kuitenkin tasapainoon. Kuntien taloutta avittivat huomattavat poikkeuserät sekä ns. verohännät aiemmilta vuosilta sekä sote-uudistuksesta aiheutuneet kertaerät. Vaikka kuntakohtaiset tilanteet vaihtelivat paljonkin, kokonaisuutena kuntatalous oli ensimmäistä kertaa viiteen vuoteen tasapainossa. Hyvinvointialueiden toiminnan alkaminen muutti kuntien rahavirtoja voimakkaasti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille. Kuntien hyvä taloudellinen tilanne näkyikin nopeasti kasvavissa investointikuluissa, todetaan Kuntaliiton talouskatsauksessa.

(Lähteet: VM syys- ja talvikatsaus 2023, Kuntaliiton talouskatsaus, Kuntaliiton pääekonomistin katsaus 13.3.2024 sekä OP:n materiaali)

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Haapajärven kaupungin toimintaan ja talouteen vaikuttavia asioita on tapahtunut päättyneen tilikauden aikana ja sen jälkeen seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto päätti 11.1.2022 arviointimenettelyn toimenpiteistä talouden kuntoon saattamiseksi ja kokouksessaan 28.2.2022 valtuusto hyväksyi arviointityöryhmän loppuraportin. Samassa kokouksessa 28.2.2022 valtuusto myönsi Vesikolmio Oy:lle omavelkaisen takauksen lainan vakuudeksi ja päätti myydä Karjalahden Kartanon rakennuksen ja siihen liittyvän määräalan.

Kesällä 2023 valtiovarainministeriö tarkisti hyvinvointialueiden toiminnan alkamisesta johtuen valtionosuuksien ja verotulojen siirtosummia kyselyllä kunnille ja hyvinvointialueille. Tämän seurauksena marraskuussa 2023 Haapajärvi sai tietää valtion osuuksien pienenevän vielä noin miljoonalla eurolla/vuosi ja verotulojenkin pienenevän vielä 0,5 miljoonaa/vuosi. Tästä käytiin keskustelua valtiovarainministeriön kanssa syksyllä 2023 ja se huomioitiin talousarviossa 2024.

Syyskuun lopussa 2023 Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminta päättyi ja sen jäljellä ollut henkilöstö siirtyi Haapajärven ja Pyhäjärven henkilökunnaksi. Tämän johdosta Haapajärvelle siirtyi kaikkiaan 23

työntekijää tai viranhaltijaa ns. vanhoina työntekijöinä. Ppky Selänteen viimeinen tilikausi päättyi kuukautta toiminnan päättymisen jälkeen 31.10.2023. Lopputilitys ja viimeinen tilinpäätös odottaa tällä hetkellä jäsenkuntien valtuustojen käsittelyä.

Kaupunginvaltuusto päätti 17.4.2023 osallistua Vuokratalojen puutalokorttelin rakennushankkeeseen ja Sivan kerrostalon korjaushankkeeseen takaamalla sekä antamalla lainoja ja pääomasijoituksella vuosina 2023 ja 2024.

Lokakuussa valtuusto päätti olla hyväksymättä Oulun eteläisen työllisyysalueen muodostamissopimusta. Neuvottelujen jälkeen sopimus hyväksyttiin tammikuussa 2024. Haapajärvi kuuluu tämän perusteella Raahen työllisyysalueeseen vuoden 2025 alusta lukien.

Lokakuun viimeisessä valtuustossa valittiin kaupungille myös uusi kaupunginjohtaja. Jonna Tamminen aloitti työnsä 1.1.2024.

Tilikauden päättymisen jälkeen Vaasan hallinto-oikeus antoi ratkaisun Kauhavan ja Haapajärven välisessä kotikuntakorvauskiistassa. Ppky Selänteeltä siirtyneen tapauksen ratkaisu ei ole tilinpäätöstä laadittaessa vielä lainvoimainen.

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon

Marraskuussa talousarvioon tehtiin huomattava talousarvion muutos. Erityisesti yleishallintoon ja sivistystoimeen myönnettiin valtuuston päätöksellä (14.11.2023 § 64) yhteensä 478 710 euroa määrärahamuutoksia ennakoituja ylityksiä varten. Myös investointeihin myönnettiin määrärahoja ylityksien kattamiseksi. Lisäksi päätettiin kattaa määrärahamuutokset (yht. 2 953 210 euroa) lainalla. Päävastuualueiden talouden toteutuma tarkastellaan jatkossa suhteessa muutettuun talousarvioon.

Yleishallinnolle osoitettiin marraskuussa 243 000 määrärahojen lisäystä. Yleishallinnon ulkoiset menot (sis. vaalit ja tarkastustoimen) kokonaisuudessaan toteutuivat 92,58 % ja tulot toteutuivat 130,31 %. Nettona toteutuma oli 89,02 %. Ylitys ei siten toteutunut ennakoidun suuruisena vaan 364 736 euroa ennakoitua pienempänä.

Ympäristöpalvelut samoin kuin talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen määrärahat sisältyivät yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana yleishallinnon määrärahoihin. Kun yleishallinnon toteutumaan lisätään ympäristöpalveluiden kolmen viimeisen kuukauden toiminnan toimintakatteen toteutuma 121 547 euroa, jäädään vielä 243 189 euroa ennakoidusta talousarvion ylityksestä. Talousarvion alkuperäiseen määrärahaan verrattuna ylitys oli 189 euroa.

Kaupunginhallituksen osalta tulot ylittyivät huomattavasti 52,69 % eli 63 023 euroa, henkilöstöhallinnossa tulot sen sijaan jäivät vain 50,0 %:iin arvioidusta eli 42 500 euroa alle arvioidun. Työllistämisen tulot puolestaan ylittyivät 75,6 % eli 73 484 euroa. Toimintakulut ylittyivät vain työllistämisessä, jossa ylitys on 7,6 % eli 50 221 euroa ja elinkeinotoiminnassa, jossa ylitys oli 1,9 % eli 11 857 euroa.

Sivistyspalvelujen ulkoiset menot toteutuivat 100,6 % ja tulot toteutuivat 85,5 %. Sivistykselle myönnetty 300 047 määrärahalisäys ei riittänyt, vaan ylitystä tuli tämän lisäksi 95 466 euroa. Toimintakatteessa tulojen ja menojen yhteisvaikutus näkyy 418 833 euron suuruisena ylityksenä. Kun huomioon otetaan talousarviossa ennakoitujen tulojen alitus, alkuperäiseen talousarvioon verrattuna sivistyksen ylitys nettona on kaikkiaan -718 880 euroa.

Vastuualueittain sivistyspalvelut toteutuivat seuraavasti: sivistystoimen hallinto tulot alitti arvion 317 846 eurolla. Perusopetuksessa tulot toteutuivat 72,0 %:sti jääden 278 867 euroa ennakoidusta. Perusopetuksen menot ylittivät myönnetty määräraha 61 909 eurolla. Kun tähän lisätään myönnetty määrärahan lisäys ylitystä kertyi yhteensä 95 242 euroa. Lukion tulot jäivät alle arvion 17 778 euroa ja menot 17 738 euroa. Vapaa-ajan koulutus tulot ylittivät arvion 63 589 euroa ja menot 110 854 euroa, mikä johti vapaa-ajankoulutuksen määrärahojen ylittymiseen 47 264 eurolla. Varhaiskasvatus tulot jäivät alle arvion 66 239 euroa. Kun menotkin ylittivät talousarvion 304 781 eurolla, muodostui neton alitukseksi 371 021 euroa. Vapaa-aikapalveluiden tulot alittivat arvion 24 073 eurolla ja menot 46 495 euroa. Netto jäikin tämän johdosta 22 422 positiiviseksi.

Teknisten palvelujen ulkoiset menot toteutuivat 96,8 % ja tulot toteutuivat 87,2 %. Tekniselle ei ennakoitun mukaan myönnetty määrärahoihin lisäystä. Alkuperäiseen talousarvioon varatut määrärahat olivat riittävät, mutta tulot arvioitua pienemmät. Tämä johti nettotuloksen ylittymiseen 117 697 eurolla. Vastuualueittain tekniset palvelut toteutuivat seuraavasti: yhdyskuntatekniikka tulot alittivat arvion 7 040 eurolla ja menot 281 905 euroa. Netto jäi siis 274 865 arvioidusta. Kiinteistötoimi ja rakentaminen tulot jäivät 303 254 euroa arvioidusta ja menot ylittivät arvion 89 308 euroa, minkä seurauksena netto jäi 392 562 negatiiviseksi.

Käyttötalouden kokonaismenot toteutuivat 100,1 % eli yli arvioidun 26 268 euroa ja tulot toteutuivat 94,6 % eli 267 074 euroa alle arvioidun. Nettona talousarvio ylittyi 293 342 euroa eli nettototeutuma (=toimintakate) oli 101,42 %.

Investointien määräraha kokonaisuudessaan nettona oli 10 934 775,54 euroa, joka sisälsi 2 474 100 euroa määrärahojenlisäystä marraskuun valtuuston päätöksen mukaisesti. Investointien toteutuma oli 11 370 552,54 euroa, mikä ylitti talousarvion 566 452,54 euroa (105,24 %).

Verotulokertymä kokonaisuudessaan oli 97,8 % talousarviosta. Tämä tarkoittaa, että verotulot jäivät ennakoitua 368 549 euroa joulukuun arvioitua pienemmän kertymän johdosta. Valtionosuudet toteutuivat 106,94 % eli 452 895 euroa yli arvioidun. Muiden rahoitustuottojen toteutuminen oli 146,48 % eli 438 809 euroa yli arvioidun. Korkokulut puolestaan olivat 96,64 % eli 30 549 euroa alle arvioidun, muut rahoituskulut olivat 131,76 % eli 167 909 euroa yli arvioidun. Talousarviomäärärahoissa ja tuloarvioissa on mukana talousarviomuutokset.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunginvaltuusto sitoutui kuntalain mukaisiin arviointimenettelyn toimenpiteisiin tammi- ja helmikuussa 2022 tehdyillä päätöksillään. Arviointimenettelyn mukaiset toimenpiteet toteutetaan vuosina 2022–2026. Toimenpiteillä kaupungin talous saadaan kestäväälle pohjalle ja kaupunki pystyy tarjoamaan asukkailleen laisäätteiset palvelut. Vuoden 2022 aikana päätettiin mm. tuulivoiman jatkorakentamisen periaatteista, muutoksista sivistyspalvelujen johtamisjärjestelyissä sekä kahden kyläkoulun lakkauttamisesta. Toimenpiteiden toteuttamista jatketaan valtuuston päätöksen mukaisesti.

Kaupungin toimintaan ja taloudelliseen asemaan vaikuttaa huomattavasti hyvinvointialueen perustaminen vuoden 2023 alusta. Kaupungin toimintakate pieneni merkittävästi sote-palvelujen siirtyessä hyvinvointialueelle. Myös verotulojen ja valtionosuuksien määrä pienenee. Hyvinvointialueen perustamisen vaikutukset on huomioitu kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa sekä arviointimenettelyn raportissa. Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle lisää kaupungin toiminnan ja talouden ennustettavuutta, koska sote-menojen vuosittaiset vaihtelut ovat merkittävästi vaikuttaneet ja siten vaikeuttaneet kaupungin taloustilannetta. Kaupungin rooli suhteessa hyvinvointialueeseen tulee olemaan osaltaan myös asukkaiden edunvalvojana toimiminen. Kaupungin on osaltaan seurattava jatkuvasti hyvinvointialueen palvelujen kehittymistä ja tarvittaessa tehtävä yhteistyötä ja edunvalvontaa hyvinvointialueen palvelujen muutoksissa, jotta palvelut vastaavat laadultaan ja määrältään asukkaiden tarpeita,

Vuoden 2025 alusta lukien TE-palvelut siirtyvät kuntien tai kuntien muodostamien työllisyysalueiden järjestämisvastuulle. Vuoden 2023 aikana muutosta valmisteltiin pääosin kolmen kaupungin johdolla ja toimesta. Useat kunnat ja kaupungit, Haapajärvi mukaan lukien, ei kuitenkaan hyväksynyt tehtyä ehdotusta lokakuun 2023 loppuun mennessä, minkä johdosta valmistelussa siirryttiin ns. perälautamenettelyyn. Tämän johdosta 2024 tammikuussa Oulun eteläinen kaavailtu laaja työllisyysalue jakautui kahtia. Haapajärvi jatkoi valmistelua Raahen johdolla, kun taas Nivala, Ylivieska, Kalajokinen, Merijärvi, Sievi ja Alavieska jatkoivat valmistelua omana työllisyysalueenaan. Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyi tämän jaon helmikuun alussa 2024 ja vuoden 2025 alusta Haapajärvi kuuluu Raahen työllisyysalueeseen.

Vuodelta 2023 tuli alijäämää 23 254,92 euroa. Taseessa oleva kumulatiivinen alijäämä lisääntyi vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Kumulatiiviseen alijäämään vaikuttavat merkittävästi käytöstä poistuneiden rakennusten alaskirjaukset vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Vuosikate tilinpäätösvoonna oli noin 2,2 miljoonaa euroa ja poistot 2,3 miljoonaa euroa.

Kaupunki tukee myös omilla talonrakennus- ja kunnallistekniikan investoinneilla paikkakunnan kehittämistä. Hyvinvointikeskuksen laajennuksen rakentaminen alkoi keväällä 2022 ja tilat valmistuivat vuoden 2023 puolella. K.J. Ståhlbergin koulun, keskuskeittiön ja liikuntatilojen rakentaminen alkoi huhtikuussa 2023.

Varhaiskasvatuksen kasvavaan hoitotarpeeseen on rakennettu Jukolaan uusia tiloja, ja varatiloina ovat Puitokadulla olevat tilat sekä Tiiton koulun tilat koulutoiminnan päättymisen jälkeen.

Kaupungin on myös jatkettava kehittämistoimia yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi eli tonttitarjonnassa, toimitilojen rakentamisessa ja elinkeinoneuvonnassa. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi kaupungin tulee tarkastella yrityspalveluiden järjestämistä tulevaisuudessa. Haapajärven Yrityspalvelut Oy on toiminut vuodesta 2016 itsenäisenä yrityksenä ja on syytä selvittää, halutaanko jatkaa näin vai liittyä osaksi Nihakin toimintaa tulevaisuudessa.

Kaupunki on mukana biolaitos- ja -terminaalihankkeessa, jolla kehitetään Väyläviraston kuormausalueen viereen Hallan bioteollisuuden toimintaedellytyksiä. Hankekehittämistä jatketaan Nihakin Green Deal hankkeen kautta. Hallan alueen maahankintoihin käytetään ulkopuolista kiinteistönvälittäjää. Samalla selvitetään myös Ouluntien teollisuusalueen laajentumismahdollisuuksia.

Yritysten toimintaedellytysten parantamisen lisäksi on tärkeää huolehtia asukkaiden tarpeista ja pitää tonttipolitiikka joustavana. Savimäenpuhdon alueen markkinointiin panostetaan vuoden 2024 aikana ja samalla valmistaudutaan alueen tonttien suurentamiseen sekä yleisen ranta-alueen rakentamiseen alueen asukkaille sekä kaikkia kuntalaisia palvelemaan.

Kaupunki jatkaa suunnitelmallisesti myös kunnallistekniikan investointeja, joista keskeisimmät ovat katujen peruskorjaukset, joita tehdään talousarvion ja -suunnitelman mukaisesti. Myös hulevesiverkoston peruskorjaus ja rakentaminen yhteistyössä vesiyhtiön kanssa on jatkuvaa toimintaa ja se vaatii kummankin osapuolen panostusta.

Kaikilla edellä mainituilla kehittämistoimenpiteillä on tavoitteena parantaa kuntakuvaa ja luoda edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle ja sitä kautta uusille työpaikoille ja tavoitteena on osaltaan kääntää väestökehitys positiiviseksi.

1.5. KONSERNITARKASTELU

Toiminta

Kaupungin tytäryhtiöitä ovat Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot, Haapajärven Yrityspalvelut Oy, Haapajärven Lämpö Oy ja Haapajärven Vesi Oy sekä Asunto-osakeyhtiö Haapajärven Jukola ja Haapajärven Keilahalli Oy. Tässä luvussa perehdytään tarkemmin neljän suurimman tytäryhteisön toimintaan vuonna 2023.

Vuokrataloyhtiö huolehtii kaupungin vuokra-asunnoista sekä niiden rakentamisesta ja kunnossapidosta. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Vuokra-asuntotoiminta pystytään hoitamaan toiminnasta saaduilla vuokratuloilla, kun asuntojen käyttöaste on riittävän korkea.

Kaupunki hoitaa yrityskohtaiset neuvontapalvelut oman tytäryhtiön eli yrityspalvelujen toimesta. Lisäksi yrityspalvelut tuottavat yritysten tarvitsemat toimitilapalvelut. Yrityspalveluilla on palveluksessa toimitusjohtajan lisäksi yrityskehittäjä.

Kaupunki jatkaa edelleen seutukunnan jäsenenä ja ostaa vuotuisella jäsenmaksulla aluekehityksen ja yritys-toimijoiden yhteiset hankepalvelut seutukunnalta.

Myös lämpö- ja vesiyhtiöt ovat itsenäisiä taloudellisesti ja ne rahoittavat toimintansa pääosin käyttö- ja liittymämaksuilla.

Yhteisenä tavoitteena konsernissa on konsernin koko velkamäärän pienentäminen. Kaupunki antaa edelleenkin tarvittaessa takauksia tytäryhtiöiden lainojen vakuudeksi erillisillä valtuuston päätöksillä. Pienehköjä investointeja yhtiöiden tulee jatkossakin toteuttaa omilla vakuusjärjestelyillä.

Tytäryhtiöiden toimintaa esitellään edelleen luottamushenkilöille vuosittain maaliskuussa valtuuston iltakoulussa. Riittävän suurissa asioissa tullaan iltakouluja järjestämään erikseen.

Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa huomioidaan kuntalain 47 §:n määräys, jonka mukaan hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus. Tytäryhtiöiden toiminnan kehittämiseksi on laadittu konsernin toiminnan suuntaviivat 2025 asiakirja. Myös konserniohjeet on uusittu.

Yhtiöiden keskinäistä yhteistyötä hallinnollisissa ja muissa toiminnallisissa asioissa kehitetään jatkuvasti. Säännöllistä konsernipalaverikäytäntöä jatketaan. Kunnallistekniikan rakentamisessa ja kunnossapidossa sekä kiinteistönhuollossa yhteistyötä lisätään konsernin sisällä.

Toteutuminen: Koko konsernin korollinen velkamäärä kasvoi yhteensä n. 3,9 miljoonaa euroa, mikä oli asukasta kohden 594,87 euroa. Kaupunki antoi takauksia Vuokratalojen Puutalokortteli rakennusprojektille.

Yhteisten konsernipalaverien pitämistä on jatkettu. Tytäryhtiöt ovat tehneet yhteistyötä tarpeellisin osin. Vuokratalot -yhtiö on edistänyt konsernitavoitteiden toteutumista mm. rakennushankkeiden sekä Koivuhaan aluekehittämissuunnitelman osalta.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot

Tavoitteet ja riskit:

Toimintatavoitteet:

- 1) käyttöaste yli 95 % (pois lukien purettavat ja peruskorjaukseen menevät kohteet)
- 2) asukkaiden vaihtuvuus alle 33 %

Toteutuma: tavoitteet toteutuivat. Käyttöaste oli 95,6 % ja vaihtuvuus 29 %.

Kiinteistöjen kunnossapitoa tehdään vuokrissa kerättävien vuosikorjaus- ja investointimäärärahojen puitteissa. Lainarahoituksella tehdään suunnitelmallisesti uudisrakentamista ja peruskorjaustyyppisiä korjauksia kiinteistöihin, jotka kiinteistöjen salkutuksen perusteella ovat pysyvästi pidettäviä.

Toteutuma: vuosikorjauksia tehtiin suunnitellusti ja 2022 joulukuussa Vitikantie 5:ssä tapahtuneen vesivahingon laaja korjaus.

Edistetään esteettömämpää asumista kiinteistöjen ja asuntojen muutostöillä. Yhtiössä Euroopan vaikeiden tapahtumien aiheuttaman voimakkaan rakennuskustannusten nousun takia viivästyneet Vitikantie 17 ja 19 uudisrakennushankkeet sekä Kaivokatu 7:ssä peruskorjaushanke toteutetaan, mikäli hankkeet saadaan suunniteltuun kustannusraamiin.

Toteutuma: Vitikantie 17 ja 19 uudisrakennushankkeet lähtivät ara-rahoitteisena käyntiin ja valmistumisaste oli vuoden lopussa n. 60 %.

Kaivokatu 7 raskas peruskorjaushanke ei saanut ara-rahoitusta hinnan noustessa liian korkeaksi. Peruskorjaus käynnistyi kevyempänä kaupungin rahoituksen turvin. Kunnostustöitä tehtiin pääosin omana työnä. Arappu valmistui muuttokuntoon 1.2.2024.

Haapajärven kaupunginvaltuusto on päättänyt Vitikantie 17 ja 19 siirtymisen varalta toissijaiseksi yhtiön hankkeeksi Savimäenpuhdon asuinalueen kehittämistoimiin liittyvän paritalouudisrakennushankkeen.

Toteutuma: ei ole toteutunut.

Koivuhaassa yhtiön aluekehittämissuunnitelman toteutushanketta jatketaan.

Toteutuma: Alueella tehtiin hankkeeseen liittyviä ulkomaalauksia.

Riskit

Yhtiössä vireillä olevat uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet voivat siirtyä tai jäädä toteutumatta viime aikojen rakennuskustannusten voimakkaan nousun takia. Ara-rahoituksen edellytyksenä on kohtuullinen rakennuskustannus- ja vuokrataso.

Toteutuma: Puutalokorttelin uudiskohteiden osalta riski ei toteutunut.

Sivakan peruskorjauskohteen osalta riski toteutui Ara-rahoituksen osalta, mutta hanke toteutuu kevyempänä.

Yhtiön toiminnan suurin riski on negatiivisen väestönkehityksen aiheuttama kysynnän jatkuva väheneminen ja sen vaikutukset käyttöasteeseen, talouteen, ylläpitokorjauksiin ja investointeihin.

Toteutuma: on toteutunut. Käyttöaste on loppuvuodesta laskenut. Paikkakunnalla käynnissä olleet yksityiset investoinnit ovat päättyneet tältä erää ja vuokra-asuntojen kysyntä sen myötä heikentynyt.

Koko konsernin yhteinen tavoite eli konsernin koko lainamäärän pienentäminen ei toteutunut. Yhtiön uudis- ja peruskorjaushankkeiden rahoitukseen otettavat lainat lisäsivät konsernin velkamäärää. Kaupunki antoi takaukset hankkeiden korkotukilainoille.

Haapajärven Yrityspalvelut Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Yrityspalvelut Oy:n tehtävänä on paikkakunnan elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämisen antamalla yritysneuvontaa, tuottamalla yrityksille toimitilapalveluja, osallistamalla ja/tai rahoittamalla erilaisia kehittämishankkeita sekä tuottamalla elinkeinotoimintaa edistävää muuta palvelua.

Paikkakunnan kehittämistyössä yhtenä työkaluna on kaksi kertaa vuodessa kokoontuva Tulevaisuus Foorumi. Foorumin jäsenet ovat pääosin yrittäjiä ja heidän lisäksi siihen kuuluu kaupunginjohtaja, Yrityspalvelun toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Forumtyöllä lisätään kaupungin, yrityspalvelujen sekä yrittäjien välistä yhteistyötä ja etsitään yhdessä kaupungin elinvoimaisuuden kannalta tärkeitä kehittämishankkeita.

Haapajärven tiivis ja kaupunkimainen ydinkeskusta antaa hyvät puitteet kaupanalan yritystoiminnalle. Kaupunkikuva on uudistunut viimeisten vuosien aikana useiden eri rakennus- ja katuhankkeiden myötä merkittävästi, ja rakentamisen toivotaan edelleenkin jatkuvan. Huomiota tulee kiinnittää myös ydinkeskustan muuhun viihtyvyyteen, kuten esim. viherrakentamiseen, kukkaistutuksiin, rakennusten ja muiden kohteiden valaistukseen sekä alueiden yleiseen siisteyteen. Nämä kaikki kertovat omaa kieltään yhteisten asioiden hoidosta ja siten antavat näkyvän indikaation koko paikkakunnasta.

Fyysisten puitteiden ja näkyvyyden lisäksi paikkakunnan imagoon vaikuttaa yhä enemmän myös paikkakunnan näkyvyys sosiaalisessa mediassa. Tähän viestintäkanavaan tulee myös Yrityspalvelujen panostaa jatkossa enemmän, yhteistyössä kaupungin eri toimialasektoreiden kanssa.

Haapajärvellä on työpaikkoja asukaslukuun verrattuna suhteellisen paljon (n. 40%) ja siitä johtuen myös työpaikkaomavaraisuutemme (103,1 %) on hyvä. Tämä yhdessä muun hyvän palvelurakenteen kanssa tulisi pystyä hyödyntämään paremmin myös asukasmarkkinoinnissa.

Edellä mainitun lisäksi kaupungin kehittämisessä ja elin- ja pitovoiman turvaamisessa riittää myös muita haasteita. Valtakunnallisesti jo pitkään tiedostettu yrittäjien eläköitymisen suuri määrä koskettaa myös yhä useampaa Haapajärvistä yritystä ja yrittäjää. Niihin jatkajan löytyminen ja olemassa olevien palvelujen säilyttäminen vaatii vuosi vuodelta enemmän työpanosta.

Ydinkeskustan lisäksi Yrityspalvelujen tavoitteena on saada lisää toimijoita Ouluntien ja Hallan teollisuusalueille. Edellä mainittujen alueiden kehittymistä pyritään vauhdittamaan käynnissä olevilla maahankinnoilla, YVA-menettelyllä, kaavoituksella ja infrarakentamisella. Tavoitteena on saada alueelle uusiutuvan energian, kiertotalouden ja kestäväen kehityksen aloilla toimivia yrityksiä ja työpaikkoja.

Em. tavoitteiden lisäksi Yrityspalvelujen tulee pystyä tarjoamaan yrityksille toimitiloja sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä ja myös siten edistää paikkakunnalla jo olevien, tänne syntyvien ja tänne siirtyvien yritysten toimintaedellytyksiä.

Riskit

Paikkakunnan kehittäminen toimitiloja hallinnoimalla aiheuttaa toimitiloihin liittyvän taloudellisen riskin.

Tulipalon tai muun äkillisen vahingon lisäksi riskit voivat aiheutua myös tilanteista, joissa yritystoimintaa varten rakennetut tilat jäävät tyhjiksi.

Omaisuuksien varalta yrityksellä on vakuutukset, mutta tilojen ”tyhjillään oloon” ei ole olemassa järkevää vakuutusturvaa.

Toteutumisen:

Vuoden aikana tehtiin lähes 300 yrityskontaktia (yrityksen perustamisneuvottelut, yhteydenotot, neuvontatyöt, kehittämiskeskustelut), avustettiin yrityksiä erilaisissa kehittämishankkeissa (25 kpl), ohjattiin paikkakunnan yrityksiä seutukunnan kehittämissyhtiö Nihakin yrityskehityshankkeisiin ja järjestettiin 30 erilaista yrityksille ja yleisölle suunnattua tilaisuutta tai tapahtumaa.

Tulevaisuusfoorumi kokoontui poikkeuksellisesti vain kerran toimintavuoden aikana.

Yrityspalvelut on ollut mukana monissa ydinkeskustan viihtyvyyttä edistävässä toimenpiteissä. Niistä esimerkeinä keskustaa koristavat katuvalomainokset/-viirit, joulunajan kausivalaistus ydinkeskustan kaduilla sekä kauppatorilla, torialueen elävöittäminen ja vetovoimaisuuden lisääminen erilaisilla koristeilla ja informatiivisilla viitoituksilla.

Yrityspalvelut tekee vuosittain merkittävän määrän kuntamainontaa eri foorumeissa, alustoissa ja medioissa sekä järjestää erilaisia tapahtumia ja tempauksia, jotka edistävät paikkakunnan näkyvyyttä.

Vuoden aikana selviteltiin useita teollisuusrakennushankkeita. Neuvottelut aloitettiin useamman eri yrityksen kanssa sekä laajennus- että uudisrakennushankkeista, ja selviteltiin myös uuden vastaanottohallin rakentamista Ouluntien teollisuusalueelle.

Vuoden aikana käynnistettiin Ouluntien - ja Hallan teollisuusalueen YVA-menettely ja kaavoitus hankkeet.

Haapajärven Lämpö Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Lämpö Oy tuottaa asiakkailleen kaukolämpöä uusiutuvalla energialla ja CO2 vapaasti. Kaukolämpö tuotetaan lähes kokonaan Haapajärven teollisuuslaitoksilta saatavilla polttoaineilla. Tällä hetkellä Haapajärven Lämpö Oy on edullisin kaukolämmön energiantuottaja koko maan mittapuitteissa.

Tavoitteena on, että kaukolämmön hinta on kaikissa kuluttajaryhmissä kilpailukykyisimpien joukossa, sekä valtakunnallisesti ja myös Haapajärvellä muihin lämmitysmuotoihin verrattuna. Tavoitteena on myös kehittää Haapajärvellä bioenergia- ja biotuotetaloutta.

Uuden Biohybridilaitoksen valmistuttua keskitytään tulevaisuudessa uusiin monimuotoiseen CO2 vapaisiin energian tuotantoihin, joihin kuuluu lämpöpumput, aurinkoenergia ja ehkä tulevaisuudessa tuulivoimakin. Verkoston laajentamista jatketaan kaava-alueella kannattavilta osin. Verkostoa saneerataan ns. sairaalanrungan osalta. Lisäksi tarjotaan myös "kaukokylmää" asiakkaille niissä kohteissa missä se on järkevää toteuttaa.

Uuden pääkattilan valmistumisen myötä perustoiminnot muuttuvat energian tuotannossa. Uusi varautumissuunnitelma valmistuu vuonna 2024. Varautumissuunnitelma tehdään, kun uusi biohybridilaitos on käytössä ja toiminta on vakiintunut energiantuotannon osalta. Varautumissuunnitelman valmistuttua katsotaan kaupungin kanssa mitä se tarkoittaa tarkemmin kaupungin oman varautumissuunnitelman kannalta.

Toteutuminen: *Lämpö -yhtiön energian hinta on saatu pidettyä ennallaan ja jatkossakin yhtiössä tehdään töitä sen eteen, että Haapajärven Lämpö Oy olisi yksi Suomen edullisimmista kaukolämpöyhtiöistä. Uusi Biohybridilaitos on ollut nyt kolme vuotta käytössä ja 2023 investointina ORC-laitokseen, jolla tuotetaan oma-käyttö sähköä laitokseen, tällä investoinnilla parannetaan energiatehokkuutta ja näin ollen kaukolämmön energia hinta saadaan pidettyä maltillisena. ORC-laitos oli laatuaan ensimmäinen Suomessa. Verkostoa on rakennettu uusien liittyjien osalta. Terveyskeskukselle menevän kaukolämpörungon saneeraus on aloitettu vuonna 2022 ja se saatettiin loppuun 2023 kesällä. Varaussuunnitelman tekeminen on vielä kesken ja sen työstämistä jatketaan edelleen.*

Haapajärven Vesi Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Vesi Oy:n tavoitteet ovat seuraavat:

- asiakkaille myytävän veden mikrobiologinen laatu täyttää jatkuvasti viranomaisten talousveden laadulle asettamat normit
- veden laadusta ei tule asiakasvalituksia
- veden paine on riittävän korkea kaikilla verkoston osilla
- jätevesiverkoston vuotovesimäärä on korkeintaan 50 prosenttia jäteveden puhdistamolle toimitettavasta jätevedestä
- yhtiön tilinpäätöksen tulos varsinaisen liiketoiminnan osalta ei ole tappiollinen
- jatketaan tehdyn selvityksen pohjalta yhteistyössä kaupungin kanssa jätevesiverkoston vuotovesien vähentämistä.
- verkostojen saneeraus

Arvio yhtiön riskeistä on koottu Vesihuollon valmiussuunnitelmaan. Suurimmat riskit ovat vaikea häiriötilanne, suuronnettomuus ja poikkeusolot. Riskeihin varaudutaan mm. verkostojen saneerauksella sekä kaukovalvonnan ja -ohjauksen kehittämisellä sekä henkilöstön ammattitaidon kehittämisellä. Lisäksi kiinnitetään huomiota mahdollisissa häiriötilanteissa yhteistyöhön terveysviranomaisten, Haapajärven kaupungin ja alueen muiden vesihuollon organisaatioiden sekä yksityisten toimijoiden kanssa. Myös viestintää mahdollisissa

kriisitilanteissa pyritään tehostamaan.

Toteutuminen: *Haapajärven Vesi Oy:n tavoitteet pääosin toteutuivat, saneerausten osalta automaatiota- ja verkostoa uusittiin kattavasti. Talouden osalta tuli tappiollinen vuosi johtuen suurista jätevedenpuhdistuskustannuksista ja investointimäärästä. Tulevaisuuden suurimman taloudellisen riskin muodostaa väestömäärän vähenemisen aiheuttama vedenkulutuksen aleneminen sekä säätilojen suuret muutokset, jotka aiheuttavat mm. suuria kesätulvia.*

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Haapajärven kaupunkikonsernin yhtiöiden toimintaan vaikuttaa paikkakunnan yleinen kehitys. Väestökehitys sekä liike-, teollisuus- ja omakotirakentaminen heijastuvat suoraan yhtiöidenkin toiminnan kehitykseen.

Yrityspalvelujen toimialaan kuuluvat elinkeino- ja yritysneuvontapalvelut, joilla kehitetään osaltaan paikkakunnan yritysten palveluja ja siten yritystoiminnan kehittymisen kautta luodaan uusia työpaikkoja paikkakunnalle. Kaupunki tulee selvittämään vuoden 2024 aikana yrityspalveluiden järjestämistavan tuleville vuosille. Toimitilapalveluja tarjotaan edelleen niin tuotannollisille kuin palveluyrityksillekin. Ouluntien uudella teollisuusalueella on hyviä tontteja erikokoisille yrityksille. Yrityspalvelut ovat mukana aktiivisesti myös Hallan bioteollisuusalueen suunnittelussa. Pitkän aikavälin strategisena toimintana tehdyt maa-alueiden hankinnat luovat pohjaa mahdollisille uusille isommillekin tuotannollisille yrityksille. Kaupunki jatkaa maanhankintaa Hallan bioteollisuusalueen lähialueilta sekä Ouluntien teollisuusalueella.

Vuokratalojen asuntojen käyttöaste on pitkällisten kehittämistoimien jälkeen saatu korkeaksi. Kiinteistökan-
taa kehitetään myös jatkossa asukastarpeet ja kysyntätilanne huomioiden. Vuokra-asumisen yleinen trendi eli perheasuntotarpeen väheneminen sekä pienruokakunnille ja ikääntyneille soveltuvien asuntojen kasvava tarve vaikuttaa nyt ja tulevaisuudessa myös Haapajärvellä. Hyvän vuokrausasteen ylläpitoa haastaa osaltaan paikkakunnan väestön väheneminen.

Vuokratalojen suunnitelma Vitikanpuiston ympäristön ikäystävällinen alueesta on edennyt Puutalokorttelin valmistumisen myötä ja on tärkeää saattaa alueen katu- ja viherpalvelut vastaamaan asukkaiden tarpeita. Alue on Haapajärven ensimmäinen yhteisöllinen asuinalue ja alue kiinnostaa myös valtakunnallisesti, sillä pienissä kaupungeissa yhteisölliset asuinalueet eivät vielä ole kovin suuressa roolissa.

Vuokratalojen ja kaupungin laatiman vuokra-asuntojen kehittämissuunnitelman toteutusaste on hyvä ja toimenpiteitä jatketaan ja tavoitteita edistetään tulevinakin vuosina. Kiinteistökannassa peruskorjaustyyppisten, tekniikan ikääntymiseen liittyvien korjaustöiden osuus tulee lisääntymään. Asuntojen peruskunnostuksia tehdään jatkuvasti.

Kaupunki tulee selvittämään vuoden 2024 aikana koko kiinteistökannan osalta mahdollisen kiinteistö osakeyhtiön perustamista. Yhtiöittäminen on ajankohtaista sote-kiinteistöjen osalta ja samalla on syytä tarkastella Vuokratalo Oy:n tulevaisuutta osana tätä yhtiötä.

Lämpö- ja vesiyhtiöiden toimintojen perusta ja asiakaskunta pysyvät pääosin nykyisellään, mutta elinkeinon kehittämistyöllä on tavoitteena lisätä yritysten ja työpaikkojen määrää. Mahdollisesti lisääntyvä rakentaminen heijastuu kummankin yhtiön toimintaan lämmön ja veden kulutuksen lisääntymisenä ja verkoston laajentumisena. Kaupungin ja tytäryhtiöiden yhteistyön tiivistämistä kunnallistekniikan rakentamisessa ja kunnossapidossa sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluissa selvitetään edelleen ja tavoitteena on toiminnan tehostaminen nykyisestä.

1.6 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen alkuvuodesta 2021. Ohjeen mukaan sisäinen valvonta tähtää erilaisten riskien kokonaisvaltaiseen hallintaan. Riskienkartoituksessa käydään läpi kaikki riskilajit ja kartoitetaan niiden suuruus ja todennäköisyys sekä selvitetään tarvittavat toimenpiteet riskin vähentämiseksi. Riskienkartoitusta tehdään päävastuualueittain ja siitä tehdään vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yhteenveto, joka viedään tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueille vuosittain talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksissa. Tilinpäätöksessä arvioidaan kaupungin toimintaympäristöä ja sen riskejä osana tilinpäätöstä ja toimintakertomusta. Päävastuualueiden johtajat tekevät jatkuvaa sisäistä valvontaa ja dokumentoivat sitä. Kaupunginjohtaja tekee yhteenvedon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta vuosittain kaupunginhallitukselle.

Kaupungin näkökulmasta riskejä ovat esimerkiksi toimintaympäristön muutokset, kuten hyvinvointialueen toiminnan alkaminen ja TE24-uudistus, jotka molemmat vaikuttavat sekä kunnan tehtävien laajuuteen että rahoitukseen. Myös rahoitusmarkkinoiden tapahtumat kuten vuoden 2023 aikana tapahtunut korkojen nousu aiheuttavat rahoitukseen liittyviä taloudellisia riskejä. Myös nopea hintojen kohoaminen, joka alkoi jo vuoden 2022 puolella, mutta jatkui vielä vuoden 2023 aikana on realisoitunut riski, joka on vaikuttanut kaupungin toimintaan sekä tavara- ja palveluhankintojen hintoihin. Maailmanpoliittinen tilanne on aiheuttanut vuoden 2023 aikana myös tietoturvallisuuden kohdistuvia riskejä aktivoimalla kyberiskuja ja -tiedustelua.

Näihin riskeihin kaupunki on varautunut sekä omalla toiminnallaan että yhteistyökumppaneiden kanssa vakuuttamalla, tiedottamalla sekä kouluttamalla henkilöstöään. Sisäilmaongelmien riskeihin on reagoitu rakentamalla uusia tiloja, remontoimalla, mikäli se on ollut mahdollista sekä hankkimalla väistötiloja.

Talousarvion mukaisten määrärahojen ylitykset ja säästöt on selvitetty toimintakertomuksessa. Päävastuualueittain tarkasteltuna määrärahat ylittyivät nettona sivistyspalveluissa 418 833 euroa ja teknisissä palveluissa 117 697 euroa. Hallintopalveluissa syntyi kokonaisuutena nettona säästöä 364 736 euroa ja 243 189 euroa, kun mukaan lasketaan myös ympäristöpalvelujen kolmen viimeisen kuukauden tulos. Kokonaisuutena kaikkien päävastuualueiden käyttötalouden toimintakatteessa tuli nettoylitystä 293 342 euroa (1,4 %). Verrattuna edellisen vuoden lukuihin, joista on poistettu Ppky Selänteen sote-palvelujen osuus, toimintakate on kasvanut 546 395 euroa.

Vakuutukset on kilpailutettu yhtä aikaa Ppky Selänteen vakuutusten kilpailutusten kanssa. Kaupungin vakuutukset hoitaa Pohjola Vakuutus. Kaupungin kiinteistöjen valvonta on asianmukaisella tasolla.

Korot ovat pitkään kestäneen alhaisen tason jälkeen lähteneet nopeasti nousuun, joten lainojen korkokulut ovat nousseet. Käytössä olevilla korkosuojausinstrumenteilla on kuitenkin varauduttu korkoriskeihin. Käytössä on kaksi tiettyyn lainaan otettua korkosuojausta, jotka päättyvät vuosina 2023 ja 2030 sekä vuoden 2019 alussa voimaan tullut 5 miljoonan euron ns. tasesuojaus, joka on tehty 10 vuodeksi. Korkoriskeihin on varauduttu myös ottamalla pitkäaikaista talousarviolainaa kiinteäkorkoisena.

Vuoden 2022 keväällä alkanut Ukrainan sota ja sen seurauksena hintojen voimakas nousu ja inflaation kasvu ovat heilauttaneet rahoitusmarkkinoita hurjaan syöksyyn alaspäin. Kehitys on kuitenkin korjaantunut vuoden 2023 aikana vakiintuen uudelle tasolleen loppuvuodesta. Vuoden 2024 aikana odotetaan jopa useampaa korkojen laskua.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja maa-alueiden myynneistä tuli 132 166,37 euroa ja myyntitappioita 9 994,90 euroa vuoden 2023 aikana.

Kaupungilla on kiinteistöjä, joiden käytön ja toiminnan jatkuvuus on epävarmaa tai toiminta on jo ko. kiinteistössä loppunut. Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2020 lopulla poistosuunnitelman muutoksen, jossa muutamien kiinteistöjen (vanha uimahalli, hotelli-ravintola, terveyskeskuksen vanha puoli ja päiväkotit Satu-laakso) poistosuunnitelmaa nopeutettiin kymmeneen vuoteen ja K.J. Ståhlbergin koulun osalta viiteen vuoteen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä on alas kirjattu K.J. Ståhlbergin vanhan koulun tasearvo, samoin vanha uimahalli-hotelli-ravintola -kiinteistön tasearvo, Karjalahden Kartanon tasearvo ja terveyskeskuksen vanhimman osan tasearvo osittain. Karjalahden kartano ja Kukkaniemi on myyty vuoden 2022 alussa.

Kaupungilla on käytössä asiakirjanhallintaohjelmistoon liittyvä sopimushallintajärjestelmä, jolla voidaan seurata mm. sopimusten voimassaolon päättymistä. Vanhojen sopimusten tallentaminen sopimushallintajärjestelmään on osittain vielä kesken.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti kaupunginjohtaja voi määrätä päävastuualueen ulkopuolisen henkilön suorittamaan sisäistä tarkastusta. Kuluneena vuonna sisäistä tarkastajaa ei ole määrätty.

Valtiovarainministeriö on määrännyt Haapajärven kaupungin arviointimenettelyyn taseessa olevien kumulatiivisten alijäämien vuoksi. Alkuvuodesta 2022 kaupunginvaltuusto hyväksyi toimenpideohjelman, jolla kaupungin talous saadaan tasapainoon eikä kuntajakoselvitystä tarvitse aloittaa. Vuoden 2022 toimenpiteistä suurin osa on toteutunut. Vuoden 2023 toimenpiteet toteutuivat kokonaisuudessaan ja vuodelle 2024 on suunniteltu arviointimenettelyssä sovittujen toimien lisäksi muita toimia, joilla tasapainotetaan 2023 syksyllä tietoon tulleita hyvinvointialueiden toiminnan alkamisesta aiheutuvia tulojen leikkauksia.

Taloudellisten riskien toteutuminen ja niihin varautuminen toteutuu arviointimenettelyyn kuuluvalla toimenpiteiden toteutuksen vuosittaisella seurannalla. Myös valtiovarainministeriö seuraa arviointimenettelyssä päätettyjen toimenpiteiden toteutumista.

Ppky Selänteen toiminta päättyi 30.9.2023 ja henkilöstö siirtyi Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien henkilökuntaan. Tästä johtuen tilinpäätökset 2022 ja 2023 eivät näiltä osin ole täysin vertailukelpoisia. Ppky Selänteen purkamisen valmistelu on aloitettu lokakuussa 2023 tilinpäätöksen ja loppuselvityksen laatimisella. Ne tulevat jäsenkuntien valtuustoihin tarkastuslautakuntien lausuntojen jälkeen alkuvuodesta 2024.

1.7 Konsernijohdon selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuonna 2023

1. Konsernin toiminnan ohjaus ja vastuunjako

Kaupunginvaltuusto hyväksyi keväällä 2022 uuden kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategian. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2018 kaupungin konsernin suuntaviivat 2025 ja konserniohjeet. Kaupunginjohtaja vastaa operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta ja seuraa omistajapolitiikan sekä konsernin tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginvaltuusto valitsee kuntayhtymien valtuustojen ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja varajäsenet toimikautensa alussa. Kuntayhtymien valtuustot valitsevat kuntayhtymien hallitukset.

Kaupunginhallitus valitsee tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokousedustajat. Yhtiöiden hallituksen jäsenet valitaan yhtiöiden yhtiökokouksissa.

Tiedonkulku suurimmista tytäryhtiöistä omistajalle vaihtelee yhtiöiden välillä. Kaupunginhallitus on ohjeistanut yhtiökokousedustajaa ja sen lisäksi on järjestetty kaupunginvaltuuston iltakoulu neljän suurimman tytäryhtiön (Haapajärven Yrityspalvelut Oy, Haapajärven Lämpö Oy, Haapajärven Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot) toiminnasta, sekä yhtiöiden hallitusten kokousten esityslistat on toimitettu kaupunginjohtajalle.

Neljässä suurimmassa tytäryhtiössä toimii tilintarkastajana kaupungin tilintarkastaja.

2. Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on ohjeistanut kirjallisesti kaikkien suurimpien tytäryhtiöiden (Haapajärven Lämpö Oy, Haapajärven Vesi Oy, Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot ja Haapajärven Yrityspalvelut Oy) yhtiökokousedustajaa kokouksessaan 11.4.2023. Muiden yhteisöjen yhtiökokous- ja muiden kokousten edustajia on kaupunginjohtaja ohjeistanut suullisesti.

Pääsääntöisesti suurimpien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet ovat kaupunginhallituksen jäseniä.

Ohjeiden antamista on syytä jatkossa tarkentaa ja kehittää.

3. Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konserniohjeiden mukaisesti talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on hyväksytty suurimpien tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu toimintakertomuksen kohdassa konsernitarkastelu. Kaikki neljä suurinta tytäryhtiötä ovat raportoineet tavoitteiden ja riskien toteutumisesta kaupungille.

Tytäryhtiöiden toimintaedellytysten turvaaminen on tärkeää ja kaupunki tulee laatimaan omistajaohjausstrategian kaikille tytäryhtiöille vuoden 2024 aikana.

4. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Neljän suurimman tytäryhtiön osalta toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi tapahtuu edellä olevien kohtien mukaisesti. Vuonna 2013 on ryhdytty pitämään säännöllisiä konsernipalavereita, joissa käydään läpi myös yhtiöiden talouteen ja toimintaan liittyviä kehittämissasioita. Näiden palavereiden pitoa on jatkettu ja palaverikäytäntöjä tullaan kehittämään vuoden 2024 aikana.

Muiden yhtiöiden ja kuntayhtymien osalta seuranta ja raportointi on ollut vähäistä ja tätä on myös syytä kehittää jatkossa.

5. Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeiden mukaan konsernin hankinnat pyritään kilpailuttamaan yhtenä kokonaisuutena.

Yhtiöt huomioivat toiminnassaan kaupungin vastaavan toiminnan ja yhteistyötä harjoitetaan aina kun se on mahdollista. Esimerkiksi suurimpien palvelujen ja tarvikkeiden hankinnassa järjestetään yhteisiä kilpailutuksia.

Yhtiöt vastaavat omasta tiedotustoiminnastaan. Konsernia koskevasta tiedotustoiminnasta vastaa kaupunginjohtaja. Yhtiöillä ja kaupungilla on yhteinen viestintä- ja markkinointihenkilö ja hänen työnkuvaa tullaan kehittämään vuoden 2024 aikana vastaamaan paremmin koko konsernin tavoitteita.

Yhtiöt noudattavat toiminnassaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstöhankinnassa otetaan huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Osa yhtiöistä on jäsenenä Kuntatyönantajat KT:ssa ja Kuntien eläkevakuutuksessa.

Kaupunki on myöntänyt omavelkaisia takauksia tytäryhtiöiden lainoille.

Yhteisiä kilpailutuksia ja yhteistyötä on järjestetty kaupungin ja Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokralojen kesken sähkönhankinnassa ja kiinteistön- ja ulkoalueiden hoidossa. Yhteistyötä on tehty myös kiinteistöjen kunnossapidossa ja siivouksessa sekä kuljetuksissa, rakennuttamisasioissa ja toimistopalveluissa.

6. Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Haapajärven Yrityspalvelut Oy:n toimitilojen omistussuhteissa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden aikana. Sepänkujan hallissa on vuokralaisena uusi yrittäjä, joka on vuokrannut tilan kokonaisuudessaan.

Liikekeskus Stoolperista on lokakuun alusta 2019 alkaen jäänyt tyhjiilleen n. 140 m²:n myymälätila, joka on Haapajärven Yrityspalveluilla vuokralla oleva tila. Tästä on syntynyt siis vuokratappiota. Syksystä 2020 kevääseen 2021 kaupunki on vuokrannut ko. tilaa kuvaamataidon opetukseen. Vuoden 2021 syksyllä ko. tiloihin tuli Nihak ry:n VauHaus! -toimintaa.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokralojen asuntojen käyttöaste on vuonna 2023 ollut 95,6 % (97,5 % ed. vuonna). Paikkakunnan väestönkehitys oli edelleen aleneva ja saattaa vaikuttaa käyttöasteeseen negatiivisesti. Kiinteistöautomaatio on rakennettu kaikkiin kohteisiin.

Haapajärven Lämpö Oy on hintatasoltaan pysynyt edelleen Suomen edullisimpana kaukolämpöyhtiönä. Sen eteen tehdään töitä, että hinta pysyy edullisena uudesta laitosinvestoinnista huolimatta. Varautumissuunnitelman tekeminen jatkuu.

Haapajärven Vesi Oy on pääosin saavuttanut tavoitteensa.

7. Riskienhallinnan kehittäminen

Valtuustokauden 2021–2025 Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia hyväksyttiin keväällä 2022.

Valtiovarainministeriö on määrännyt Haapajärven kaupungin arviointimenettelyyn taseessa olevien kumulatiivisten alijäämien vuoksi. Syksyn 2021 aikana kaupungilla on tehty toimenpideohjelma, jolla kaupungin talous saadaan tasapainoon eikä kuntajakoselvitystä tarvitse aloittaa. Toimenpideohjelma on hyväksytty valtuustossa tammikuussa 2022.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2020. Kaupunginhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet alkuvuodesta 2021. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista seurataan vuosittain ja kaupunginjohtaja tekee niistä yhteenvedon

kaupunginhallitukselle, joka merkitsee yhteenvedon tiedoksi. Tytäryhtiöt tekevät omaa riskienhallintatyötään toimitusjohtajan ja hallituksen johdolla.

Kaupungin ja tytäryhtiöiden konsernipalavereissa suunnitellaan kaupunkistrategian mukaisten tavoitteiden toteuttamista ja toimenpiteiden yhteensovittamista tytäryhtiöiden kesken sekä kaupungin ja tytäryhtiöiden välillä. Konsernin yhteistyötä kehitetään talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelujen yhteistyöllä sekä kunnallistekniikan rakentamisessa ja kunnossapidossa.

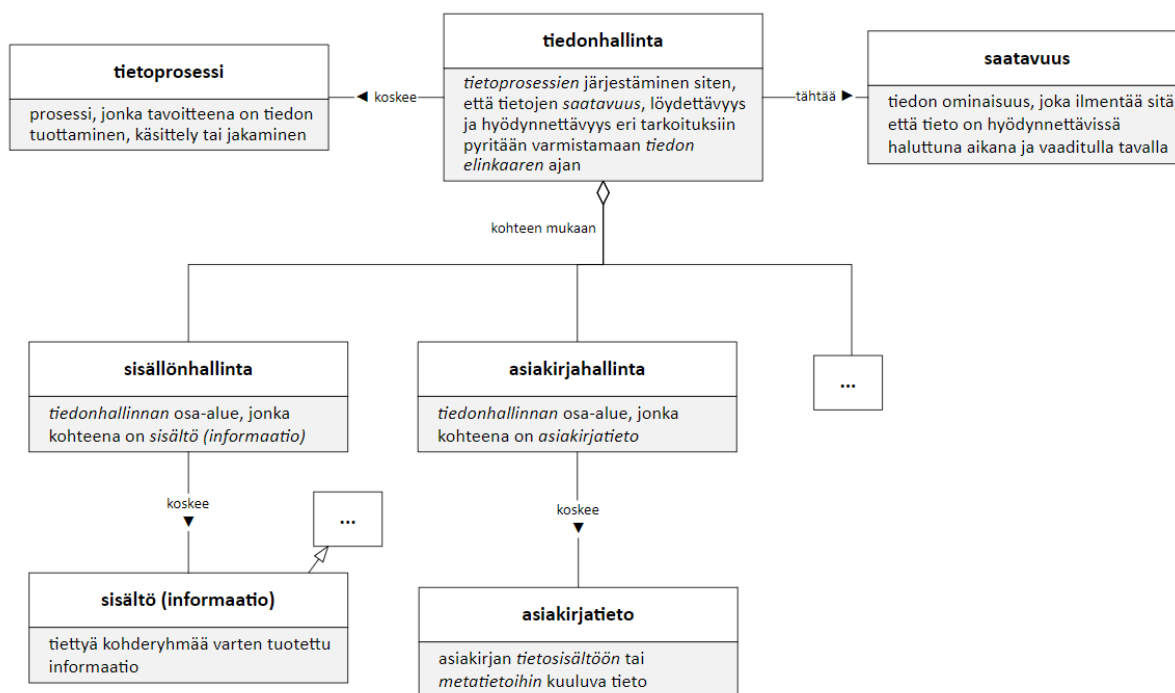
Konsernipalaverikäytäntöä jatketaan edelleen. Enemmistö tytäryhtiöiden hallituksen jäsenistä on myös valtuutettuja, joten strategian mukaiset kehittämistavoitteet ovat heille tuttuja asioita.

Valtuustolle järjestetään edelleen vuosittain myös iltakoulu, jossa esitellään tytäryhtiöiden edellisen vuoden toiminta ja keskeisimmät toiminnalliset muutokset kuluvalle vuodelle ja lähivuosille.

1.8 Tietotilinpäätös

Tiedonhallinta on osa kaupungin yleistä kehittämistä, erityisesti osa asianhallinnan kehittämistä. Kaikki kaupungin kehittäminen pohjautuu valtuuston hyväksymään strategiaan. Tietojen saatavuus ja laatu pyritään varmistamaan kehittämällä kunnan tieto- ja asiakirjahallintoa, uusimalla ohjelmistoja sekä kouluttamalla henkilöstöä.

Tiedonhallinta

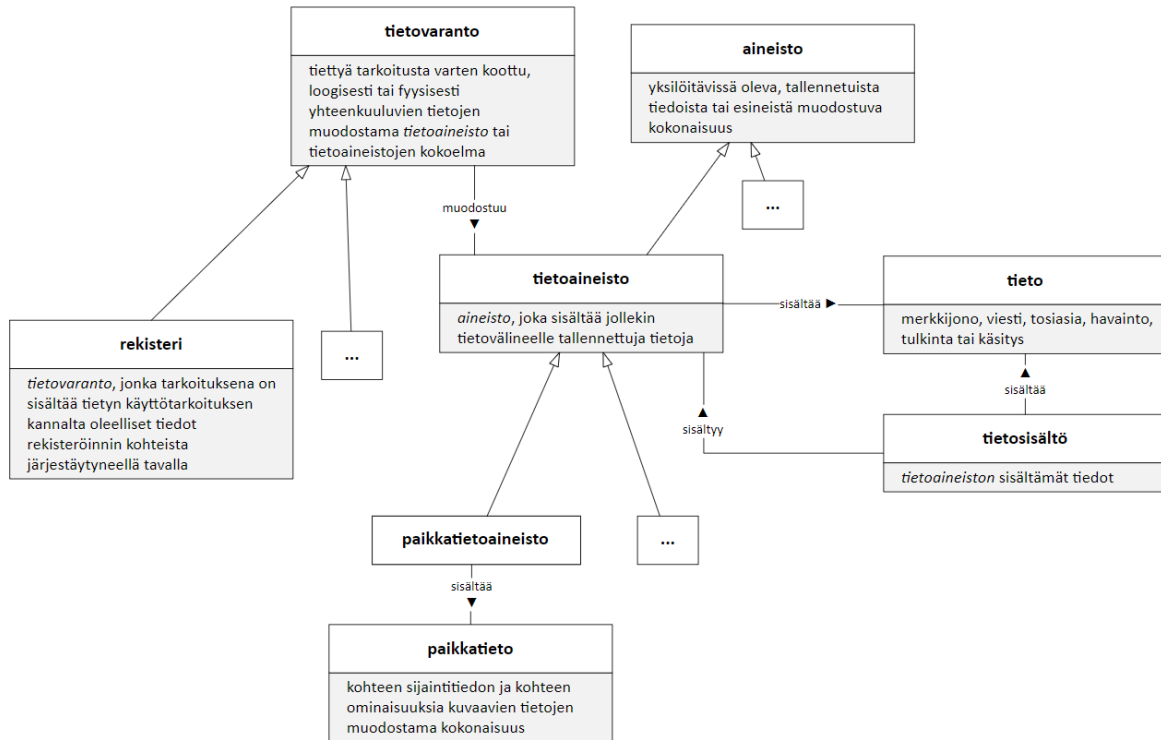
Kuva 1. Tiedonhallinta kaaviokuvana. Lähde: Finto

Toimintaympäristö on digitalisoitumassa. Tämä edellyttää koulutusta työntekijöille sekä tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvien käytäntöjen ja prosessien sekä tehtävien ja vastuiden jatkuvaa päivittämistä. Henkilöstön kouluttamisessa hyödynnetään yhteistyökumppaneiden osaamista sekä erilaisia hankkeita. Ulkopuolisten tiedonkäsittelijöiden tiedollinen ja taidollinen osaaminen pyritään varmistamaan sopimusneuvotteluissa sekä keskustelemalla yhteistyökumppaneiden kanssa säännöllisesti sopimusten voimassaoloaikana. Tästä vastaavat sopimusten yhteyshenkilöt.

Kuvissa 1–3 havainnollistetaan 3T:n kokonaisuuteen liittyviä käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä. Arkistotoimesta vastaa hallintosihteeri.

Tiedon ja asiakirjojen hallinta kuvataan tiedonohjaussuunnitelmassa (TOS). Tietovarannot puolestaan sijaitsevat toimialan luonteen mukaisesti työskentelyn kannalta tarkoituksenmukaisimmassa muodossa ja paikassa. Tiedonhallintaa, tietosuojaa ja tietoturvaa (3T:n kokonaisuus) kehitetään vahvasti vuosina 2024–2025. Hallintotoimi vastaa 3T:n kokonaisuudesta ja sen kehittämisestä talous- ja hallintojohtajan sekä hallintosihteerin johdolla. 3T:n kokonaisuudesta arkistotoimi on kokonaan hallintosihteerin vastuulla. Kehitystyössä haasteena on resurssien rajallisuus. Kuntaan tulevat tietopyynnöt ohjataan oikealle toimialalle ja niihin vastataan niin pian kuin mahdollista tarvittavien selvitystöiden jälkeen.

Tietoaineistot

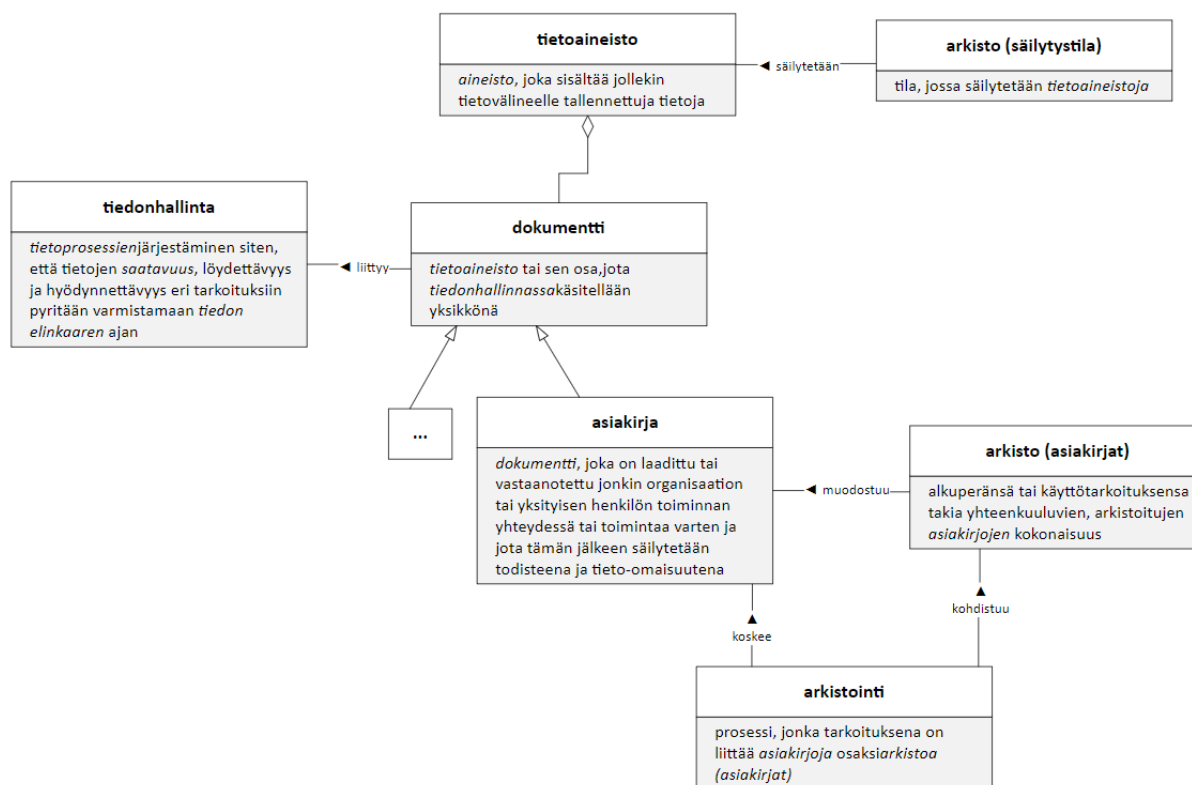

Kuva 2: Tietoon liittyviä käsitteitä. Lähde: Finto

Tietotilinpäätöksen on koontunut eri lähteistä ja yhteistyökumppaneilta saadun tiedon pohjalta talous- ja hallintojohtaja. Kyseessä on Haapajärven kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös. Tavoitteena on kehittää tietotilinpäätöksestä jatkossa yhä laajemmin eri päävastuualueita mukaan ottavaksi. Lisäksi suunnitelmana on tiedonhallinnan, tietosuojan, tietoturvan eli 3T:n toiminnan suunniteltu kehittäminen tulevaisuudessa. Suunnittelu kytketään osaksi talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaa, raportointi eli tietotilinpäätös taas osaksi tilinpäätöstä. Yhteistyötä tehdään yli toimialarajojen. Tavoitteena on, että kaikki suunnitelmat ja raportit nivoutuvat toisiinsa ja strategian tavoitteisiin.

Arkistointi

Kuva 3. Arkistointi osana tiedonhallintaa. Lähde Finto.

Tärkeimmät tiedonhallintaa ohjaavat säädökset ovat tiedonhallintalaki, EU:n tietosuoja-asetus, tiedonhallintaa ja julkisuutta ohjaava kotimainen lainsäädäntö, kuten tiedonhallintalaki, kirjanpitolaki ja julkisuuslaki. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/868 eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen 2018/1724 muuttamisesta (datan-hallinta-asetus) tuli voimaan 23.6.2022. Sen soveltaminen 24.9.2023 alkaen. Säädöksen tavoitteena on luoda datan hallinnalle eurooppalaiseen arvopohjaan tukeutuva kehys, liittää datan saatavuutta vahvistamalla luottamusta datan välittäjiin, parantaa datan uudelleen käyttöä yhteinäistämällä datan jakamisen menettelyitä sekä luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja yhteen toimivat datan sisämarkkinat.

Hankkeen tarkoituksena on saattaa kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi, 2022/2555) velvoitteet osaksi kansallista lainsäädäntöä. NIS2-direktiivi korvaa verkko- ja tietoturvadirektiivin (NIS1-direktiivi, 2016/1148). Liikenne- ja viestintävirasto Traficom valmistelee suositusta kyberturvallisuuden riskienhallinnan toimenpiteistä. Suosituksen taustalla on 16.1.2023 voimaan tullut NIS2-direktiivi, jonka tavoitteena on kyberturvallisuuden yhteisen tason varmistaminen kaikki-alla Euroopan unionissa. NIS2-direktiivissä säädetään kyberturvallisuuden riskienhallinnan toimenpiteiden perustason velvoitteista. Kansallista lainsäädäntöä direktiivin täytäntöönpanemiseksi valmistellaan liikenne- ja viestintäministeriön työryhmässä.

Henkilötietojen käsittelystä, rekisteröidyn oikeuksista ja tietopyynnön tekemisestä ohjeistetaan asiakkaita ja rekisteröityjä kunnan kotisivuilla hallinnon alaisuudessa olevalla alisivulla osoitteessa <https://www.haapajarvi.fi/tietosuoja>. Asiakirjajulkisuuskuvaus puolestaan löytyy sivulta <https://www.haapajarvi.fi/asiakirjajulkisuuskuvaus>.

1.9 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.9.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Haapajärven kaupungin vuosikate vuodelta 2023 on 2 192 776,24 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot 2 301 497,20 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostuu -23 254,92 euroa. Kertynyttä poistoeroa (ST-tuote/työkeskus, Oksavan koulu ja yläaste) tuloutetaan 85 466,04 euroa.

Valtiovarainministeriö on asettanut Haapajärven kaupungin arviointimenettelyyn vuonna 2021 taseessa olevien kumulatiivisten alijäämien vuoksi. Arviointimenettelyssä on syksyn 2021 aikana tehty toimenpideohjelma talouden kuntoon saattamiseksi, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tammikuussa 2022.

Investoinnit olivat vuonna 2023 nettona n. 10,9 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 nettoinvestoinnit ovat talousarvion mukaan 6,48 miljoonaa euroa. Investointien rahoituksesta vuonna 2023 pysyvien vastaavien myynnistä tuli 223 503 euroa, rahoitusosuuksista 212 274 euroa ja loput katettiin lainalla.

Vuoden 2023 käyttötaloudessa oli ulkoisten menojen osalta ylitystä 26 267,98 euroa, kun taas ulkoiset tulot alittivat arvion 267 073,77 euroa. Nettona ylitystä oli 293 341,75 euroa. Verrattuna edellisen vuoden lukuihin, joista on poistettu Ppky Selänteen sote-palvelujen osuus toimintakate on kasvanut 546 395 euroa. Toimintakate talousarvioon verrattuna ylittyi 1,42 %.

Verotulot alittivat muutetun talousarvion 368 548,54 euroa, mutta ylittivät alkuperäisen talousarvion 501 451,46 euroa. Valtionosuudet ylittivät arvion 452 895 euroa. Kohonnut korkokanta vaikutti rahoituslaskelmassa korkokuluihin, jotka ylittivät alkuperäisen talousarvion 477 019,45 euroa, mutta jäivät alle muutetun talousarvion 30 548,55 euroa. Korkotuotot jäivät korkojen noususta huolimatta 265,13 euroon, mikä alittaa arvion 734,87 euroa. Muita rahoitustuottoja kertyi 1 382 926,35 euroa, mikäli ylittää arvion 438 826,35 euroa. Muita rahoituskuluja kertyi viime vuonna 696 604,50 euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion 167 909,50 ja alkuperäisen talousarvion 466 004,50 euroa. Vuoden 2023 tilikauden tulos oli – 108 720,96 euroa ja alijäämä kaikkiaan -23 254,92 euroa.

Taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä alijäämää 6 022 840,08 euroa. Kuluneelta vuodelta syntyi alijäämää 23 254,92 euroa, joten kumulatiivinen alijäämä kasvaa taseessa. Vuoden 2023 taseen kumulatiivinen alijäämä on kaikkiaan 6.046 095,00 euroa.

Talousarviossa 2023 oli ylijäämää arvioitu syntyvän 443 151 euroa. Talousarvioon 2023 ja vuosille 2024–2026 on huomioitu arviointimenettelyn mukaiset toimenpiteet. Lisäksi on suunniteltu tarvittavia lisätoimia marraskuussa 2023 varmistuneiden tuloleikkausten ja kumulatiivisen alijäämän kattamiseksi vuosien 2024–2026 aikana.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli mukana kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia yhteensä 3.381.920 euroa, joista on arviointimenettelyneuvotteluissa todettu kaupungin edustajille, ettei niitä ei tarvitse kattaa normaalisti neljän vuoden määräajassa. Tämä on arviointimenettelyn toimenpiteiden yhteydessä sovittu asia. Ilman näitä vuonna 2021 tehtyjä tasearvojen alaskirjauksia vuoden 2022 lopun kumulatiivinen alijäämä olisi 2.640.920,08 euroa ja koko toiminnallinen alijäämä vuoden 2023 lopussa 2 334 175,00 euroa. Arviointimenettelyn toimenpideohjelman mukaisilla sekä kaupungin muilla toimilla se saataisiin katettua suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä vuoden 2025 aikana ja myös tasearvojen alaskirjauksista johtuva alijäämä saadaan katettua vuoden 2026 loppuun mennessä suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen -108 720,96 € käsittelystä kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

- Tuloutetaan kertyneitä poistoeroja suunnitelman mukaan 85.466,04 euroa
- Jätetään tilikauden alijäämä **23 254,92** euroa yli-/alijäämätilille

- Kumulatiivista alijäämää jää taseeseen 6 046 095,00 euroa, josta edellä mainittuja tasearvojen alaskirjauksia on 3 381 920 euroa. Ilman alaskirjauksia kumulatiivista alijäämää jäisi taseeseen 2 334 175,00 euroa.
- Kumulatiiviset alijäämät katetaan arviointimenettelyn mukaisilla toimenpiteillä, vuosien 2024–2026 aikana siten, että koko kumulatiivinen alijäämä, yhteensä 6 046 095,00 euroa tulee katettua vuoden 2026 loppuun mennessä.
- Päävastuualueet veloitetaan esittämään lautakunnille ja kaupunginhallitukselle taloutta korjaavia toimenpiteitä kumulatiivisen alijäämän kattamiseksi vuosien 2024–2026 aikana.

1.9.2. Arviointimenettelyn toimenpiteiden toteutuminen

Valtiovarainministeriö on asettanut Haapajärven kaupungin arviointimenettelyyn vuonna 2021 taseessa olevien kumulatiivisten alijäämien vuoksi. Arviointimenettelyssä on syksyn 2021 aikana tehty toimenpideohjelma talouden kuntoon saattamiseksi, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tammikuussa 2022.

Taseessa 31.12.2021 on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä alijäämää 5.172.668,05 euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli mukana kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia yhteensä 3.381.920 euroa. Arviointimenettelyn toimenpiteiden yhteydessä on Valtiovarainministeriön kanssa sovittu, että arviointimenettelyn yhteydessä tehtyjä kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia ei tarvitse kattaa normaalissa neljän vuoden kattamisajassa.

Arviointimenettelyn yhteydessä tehdyn toimenpideohjelman mukaan lisätuloja saadaan vuoteen 2026 mennessä yhteensä 2.440.000 euroa ja menojen vähennyksiä yhteensä 1.150.000 euroa. Tulosvaikutus on yhteensä 3.590.000 euroa.

Vuoden 2023 marraskuussa valtiovarainministeriön uusien laskelmien pohjalta Haapajärven kaupungin tulo-kertymään tuli valtionosuuksiin noin miljoonan ja verotuloihin noin puolen miljoonan euron vähennys, jota ei ole ennakoitu tai huomioitu arviointimenettelyn toimenpideohjelmassa. Kaupunki on reagoinut tähän tarkentamalla suunnitelmaa talousarviossa 2024 ja taloussuunnitelmassa vuosille 2024–2026. Keskusteluja arviointimenettelyn toimenpideohjelman päivittämiseksi jatketaan valtiovarainministeriön kanssa vuoden 2024 aikana.

Toimenpiteet vuodelle 2022:

Menojen leikkauksia:	Hyväksyty tavoite:	Toteutuminen:
		<i>Sivistystoimen johtajajärjestelyt, toteutunut siv.joht. 57 300 e/9kk (koko vuosi 76 400 e). Koulunjoht. osalta n 5 000 e/5kk (koko vuosi n. 12 000 e) Kirjastopalvelut (1 htv) toteutunut 30 000 e</i>
Teknisten palvelujen konetöiden osittainen lisäulkoistus tai muut kehittämistoimenpiteet	25 000	31 700
Yläasteen opetustuntien vähentäminen A (1 htv 1.8. alkaen)	30 000	Toteutunut, luokkien yhdistäminen 30.000 e
Kaavoitus- ja mittauspalvelut (1 htv)	35 000	35 800
Ateriapalvelut (1 htv)	30 000	4 000
Yhteensä	120 000	193 800
		<i>Kiinteistöpäällikkö 54 000. Paikka on haettavana 2023, ei pysyvä vaikutus</i>
Tulojen lisäyksiä:		
Välikankaan tuulivoimapuiston kiinteistöverotulot	720 000	589 000
Vuosi 2022 yhteensä	840 000	782 800 , sivistyspalvelut yhteensä 122 300 lisäksi kiint.pääll. 54 000 ei pysyvää vaikutusta

Toimenpiteet vuonna 2023:

Vuonna 2023:	Hyväksytyt tavoitte:	Toteutuminen:
Kiinteistöveroselvityksen mukaiset lisääntyneet verotulot	70 000	Kiinteistöverot kasvaneet 180 003 € edelliseen vuoteen verrattuna.
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä A (1 htv 1.8. alkaen)	30 000	Toteutunut 30 000 e
Kyläkoulun A lakkauttaminen (3 htv/ opetustoimen sekä ateria- ja puhtauspalvelujen työntekijät 1.8. alkaen)	100 000	Väliojan koulun lakkautettu 1.8.2023 alkaen. Toteutunut 100 000 e kvalt päätös 12.12.2022 § 69
Kirjastopalvelut (1 htv)	30 000	Toteutunut 30 000 e , kts. vuosi 2022
Lukion opetustuntien vähentäminen A (1 htv 1.8. alkaen)	30 000	Lukion tuntikehyksen pienentäminen. Toteutunut 30 000 e
Yläasteen opetustuntien vähentäminen A	30 000	Toteutunut 30 000 e , kts. vuosi 2022
Koulunjohtajien ja muun sivistystoimen johdon tehtäväjärjestelyt	50 000	Kts. vuosi 2022. Toteutunut.
Vuosi 2023 yhteensä	340 000	450 003 €. Sivistyspalvelut yhteensä 270 000
Vuonna 2024:		
Pajuperäkankaan tuulivoimapuiston kiinteistöverotulot	450 000	Toteutuu. Lopputarkastus ollut 2023 joulukuussa.
Kyläkoulun A lakkauttaminen	100 000	Väliojan koulun lakkautettu 1.8.2023 alkaen. Kvalt päätös 12.12.2022 § 69
Kyläkoulun B lakkauttaminen (4 htv/ opetustoimen sekä ateria- ja puhtauspalvelujen työntekijät) 1.8. alkaen	150 000	Siirretty vuodelle 2025. Toteutuu: Tiiton koulun lakkauttaminen 1.8.2025. Kvalt päätös 12.12.2022 § 69 Tiiton koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen, kun uusi KJS:n koulu on valmistunut
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä A	30 000	Koulunkäynninohjaajien määrä.
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä B (1 htv 1.8. alkaen)	30 000	Yhden ikäluokan ryhmien yhdistäminen lv. 2024–2025: kyläkoulujen yhden esiopetusryhmän vähentäminen
Lukion opetustuntien vähentäminen A	30 000	Toteutunut: Lukion tuntikehyksen pienentäminen lukuvuonna 2023–2024
Yläasteen opetustuntien vähentäminen B (1 htv 1.8. alkaen)	30 000	Otetaan huomioon lukuvuoden 2024–2025 suunnittelussa.
Kirjastoautotoiminnan lopettaminen	60 000	Toteutuu kesällä 2024
Vuosi 2024 yhteensä	880 000	
Vuonna 2025:		
Aholansuunnan tuulivoimapuiston kiinteistöverotulot	1 200 000	Tuulivoimapuiston rakentaminen siirtynyt v. 2022 suunnitellusta kaupungista riippumattomista syistä.
Kyläkoulun B lakkauttaminen	150 000	Tiiton koulun lakkauttaminen 1.8.2025. Kvalt päätös

		12.12.2022 § 69 Tiiton koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen, kun uusi KJS:n koulu on valmistunut
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä B	30 000	Koulunkäynninohjaajien määrä.
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä C (yht. 1 htv 1.8. alkaen)	30 000	Yhden ikäluokan ryhmien yhdistäminen lv. 2024–2025: kyläkoulujen yhden esiopetusryhmän vähentäminen
Yläasteen opetustuntien vähentäminen B	30 000	Otetaan huomioon lukuvuoden 2024–2025 suunnittelussa.
Vuosi 2025 yhteensä	1 440 000	<i>Toteutuminen: 240 000 € mahdollinen</i>
Vuonna 2026:		
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä C	30 000	
KJS:n koulun ja/tai muiden jäljellä olevien alakoulujen erityisopetuksen, yleisopetuksen ja/tai esiopetuksen hlöstömäärä D (yht. 1 htv 1.8. alkaen)	30 000	
Yläasteen opetustuntien vähentäminen C (1 htv. 1.8. alkaen)	30 000	
Vuosi 2026 yhteensä	90 000	
Vuodet 2022 – 2026 yhteensä	3 590 000	

Talouden arviointimenettelyn mukaisten säästöjen toteutuminen vuonna 2023

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa pystyttiin säästämään arjen valinnoilla, minkä johdosta talousarviossa pystyttiin eikä merkittäviä ylityksiä tullut. Lisäksi kiinteistöverotulot nousivat vähintäänkin ennakoidusti.

Sivistyspalvelut

Vuonna 2023 arviointimenettelyn mukaiset säästöt toteutuivat suunnitellusti.

Tekniset palvelut

Henkilöstösäästöjä tuli, kun kiinteistöpäällikön virka täytettiin toukokuussa, metallimiehen eläköidyttyä ja koneenkuljettajan irtisanouduttua. Säästöä näistä kertyi noin 52.000 euroa.

Talouden arviointimenettelyn säästötoimet vuodelle 2024

Yllä olevassa taulukossa esitetyn lisäksi vuodelle 2024 on suunniteltu lisätoimia talouden tasapainottamiseksi. Ne on kerätty alla olevaan taulukkoon. Sivistyksen osalta lisätoimenpiteiden vaikutukset näkyvät kokonaisuudessaan vasta vuonna 2025. Tässä taulukossa toimenpiteiden vaikutusaika on viisi kuukautta. Muilla päävastuualueilla vaikutusaika on koko vuosi.

Menojen leikkauksia/tulojen lisäyksiä 2024:	Tavoite/vaikutus:	Toteutuminen:
Hallintopalvelut		
Tulojen leikkaus VM-tarkistuslaskelmien johdosta	-1 500 000	Toteutunut 2024
Tuloveroprosentin korottaminen 0,3 %	214 638	Toteutuu 2024
Työllistämispalvelut: työmarkkinatuen kuntaosuu- den pieneneminen	-125 000	Warikko-toiminta vuonna 2024, ARA- hanke 2024–2027

IT-kulujen tarkistaminen kaikki vastualueet	-5 000	Toteutetaan yhdessä palveluntarjoajien kanssa
Muut käyttölaouden säästöt	-75 000	
Yhteensä Tulojen lisäys/vähennys	-1 285 362	
Menojen vähennys	-205 000	
Tekniset palvelut		
Välilojan koulun kiinteistökustannuksien vähentäminen	-53 000	
Siivouspalvelujen ostojen vähentäminen	-170 000	Sovittu palvelun tuottajan kanssa
Teknisten henkilöstömenojen vähentäminen 2,75 htv	-63 000	Toteutetaan luontaisen poistumisen avulla
Talviaurauksen omavastuuosuuden korottaminen	15 000	
Katuvalaistuksen jaksottaminen ja uusiminen	-10 000	
Yhteensä Tulojen lisäys/vähennys	15 000	
Menojen vähennys	-296 000	
Ympäristöpalvelut		
Henkilöstöjärjestelyt ja kustannusten kohdentaminen	-100 000	
Yhteensä Tulojen lisäys/vähennys		
Menojen vähennys	-100 000	
Sivistyspalvelut		
Varhaiskasvatus	-58 000	
Perusopetus ja lukiokoulutus	-295 500	
Vapaa-ajan palvelut, menojen vähennys	-25 000	
Vapaa-ajan palvelut, tulojen lisäys	5 000	
Jokilatvan Opisto ja kulttuuripalvelut	-26 248	
Yhteensä Tulojen lisäys/vähennys	5 000	
Menojen vähennys	-404 748	

Vuoden 2023 taloudelliseen tilanteeseen vaikuttivat Ukrainan sodan kerrannaisvaikutukset, kuten hintojen ja korkojen nousu. Lisäksi kaupungin välttämättömät investoinnit, kuten K.J. Ståhlbergin koulun uudisrakentaminen sisäilmaongelmien vuoksi, lisäsivät lainamäärää vuonna 2023. Käyttötalous eli varsinainen toiminta ylitti alkuperäisen talousarvion 569 315 euroa. Verrattuna muutettuun talousarvioon ylitys oli vain 26 268 euroa eli 0,1 %. Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2023 oli edellistä parempi, mikä mahdollisti arvonpalautusten kirjaamista 947 780 euroa. Korkojen noususta ja kaupungin suuresta velkamäärästä johtuen rahoitustuotot ja -kulut jäivät kuitenkin 191 432 euroa miinukselle ja kaikkiaan 504 932 euroa alkuperäisestä talousarviosta. Suhteessa muutettuun talousarvioon loppuvuoden vahva nousu paransi tilannetta eikä lopullinen toteutuma ollut niin heikko kuin ennakoitiin. Tämän johdosta rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 300 731 euroa parempana kuin muutetussa talousarviossa arvioitiin.

Vuonna 2022 lopussa rahoitustuotot ja -kulut olivat n. – 1,3 miljoonaa euroa. Tämä summa sisälsi arvonalentumisia 820 000 euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen netto verrattuna vuoteen 2021 huononi n. 2,6 miljoonaa euroa. Ilman sijoitusten arvonalentumisia olisi syntynyt hieman ylijäämää (n. 108.000 euroa). Jos olisi ollut ns. normaali vuosi sijoitusmarkkinoilla, niin tilikauden ylijäämä olisi vuonna 2022 ollut yli miljoona euroa.

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen varallaolokorvauksen mahdollista laskutusta varten tehty pakollinen varaus n. 154.000 euroa aiemmilta vuosilta sekä 7 369,28 euroa vuodelta 2023 sisältyy yhä vuoden 2023 tilinpäätökseen varauksena. Asia on riita-asiana oikeudessa.

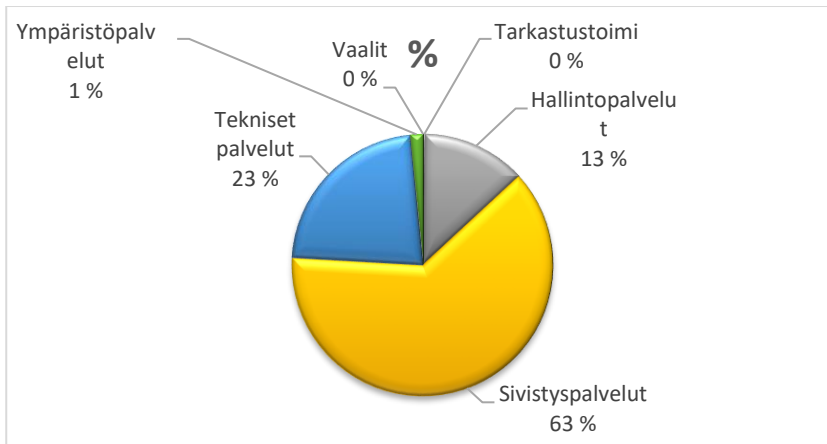
Talousarvion käyttötalousosan toteutumisvertailu tulosalueittain (ulk.)

600 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP22	TA23	Muutokset	Muutettu TA23	TP23	Poikkeama	Tot-%
Tulot	14 264	11 500	0	11 500	12 427	927	108,06%
Menot	-14 432	-14 120	-6 041	-20 161	-19 211	950	95,29%
NETTO	-168	-2 620	-6 041	-8 661	-6 784	1 877	78,32%
601 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
Tulot	0	0	0	0	0		
Menot	-19 959	-32 000	-5 800	-37 800	-39 028	-1 228	103,25%
NETTO	-19 959	-32 000	-5 800	-37 800	-39 028	-1 228	103,25%
602 KAUPUNGINVALTUUSTO							
Tulot	0	0	0	0	0		
Menot	-74 390	-63 680	0	-63 680	-68 915	-5 235	108,22%
NETTO	-74 390	-63 680	0	-63 680	-68 915	-5 235	108,22%
603 KAUPUNGINHALLITUS							
Tulot	1 312 401	301 750	0	301 750	395 757	94 007	131,15%
Menot	-34 825 069	-3 281 000	-231 159	-3 512 159	-3 236 845	275 421	92,16%
NETTO	-33 512 668	-2 979 250	-231 159	-3 210 409	-2 844 088	369 427	88,49%
700 SIVISTYSLAUTAKUNTA							
Tulot	1 902 088	2 227 233	0	2 227 233	1 903 865	-323 368	85,48%
Menot	-13 850 888	-15 663 492	-300 047	-15 963 539	-16 059 004	-95 465	100,6%
NETTO	-11 948 800	-13 436 259	-300 047	-13 736 306	-14 155 139	-418 833	103,05%
800 TEKNINEN LAUTAKUNTA							
Tulot	2 778 464	2 429 360	0	2 429 360	2 119 066	-310 294	87,23%
Menot	-8 545 851	-5 964 300	0	-5 964 300	-5 771 703	192 597	96,77%
NETTO	-5 767 387	-3 534 940	0	-3 534 940	-3 652 637	-117 697	103,33%
900 YMP.- JA RAK.VALVONT							
Tulot	0	0	0	0	271 654	271 654	
Menot	0	0	0	0	-393 202	-393 202	
NETTO	0	0	0	0	-121 547	-121 547	
RAPORTTI YHTEENSÄ							
Tulot	6 007 217	4 969 843	0	4 969 843	4 702 769	-267 074	94,63%
Menot	-57 330 589	-25 018 592	-543 047	-25 561 639	-25 587 907	-26 161	100,1%
NETTO	-51 323 372	-20 048 749	-543 047	-20 591 796	-20 885 138	-293 235	101,42%

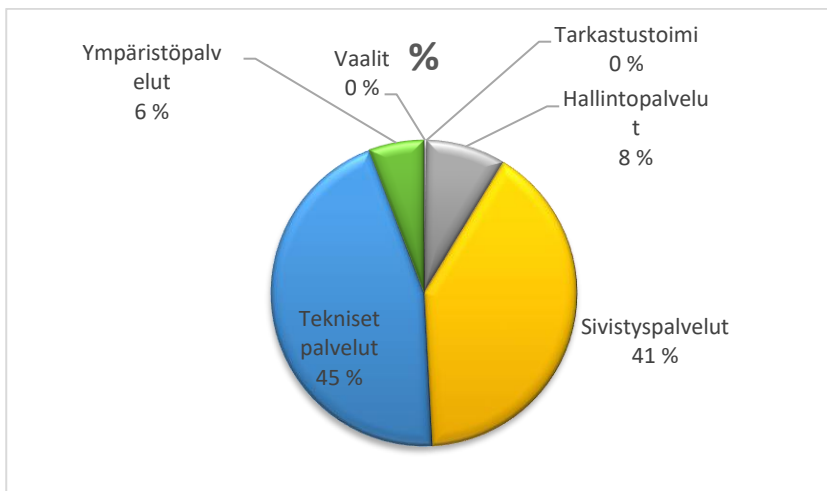
Ulkoiset menot ja tulot tulosalueittain

TP23	Menot €	Tulot €	%
Vaalit	-19 211	12 427	0,08
Tarkastustoimi	-39 028	0	0,15
Hallintopalvelut	-3 305 759	395 757	12,92
Sivistyspalvelut	-16 059 004	1 903 865	62,76
Tekniset palvelut	-5 771 703	2 119 066	22,56
Ympäristöpalvelut	-393 202	271 654	1,54
Yhteensä	-25 587 907	4 702 769	100,00

Kuvio 10. Ulkoisten menojen suhteelliset osuudet käyttötaloudessa tulosalueittain.

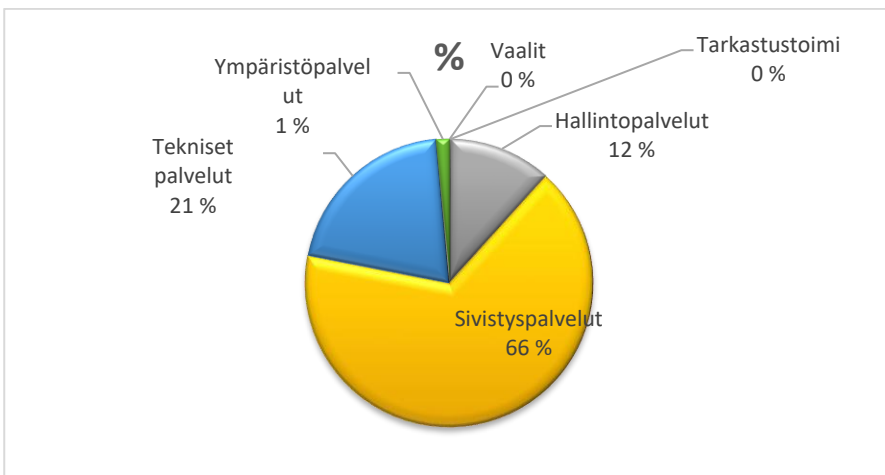
TP23	Menot €	Tulot €	%
Vaalit	-19 211	12 427	0,26
Tarkastustoimi	-39 028	0	0,00
Hallintopalvelut	0	395 757	8,42
Sivistyspalvelut	-16 059 004	1 903 865	40,48
Tekniset palvelut	-5 771 703	2 119 066	45,06
Ympäristöpalvelut	-393 202	271 654	5,78
Yhteensä	-22 282 148	4 702 769	100,00

Kuvio 11. Ulkoisten tulojen suhteelliset osuudet käyttötaloudessa tulosalueittain.

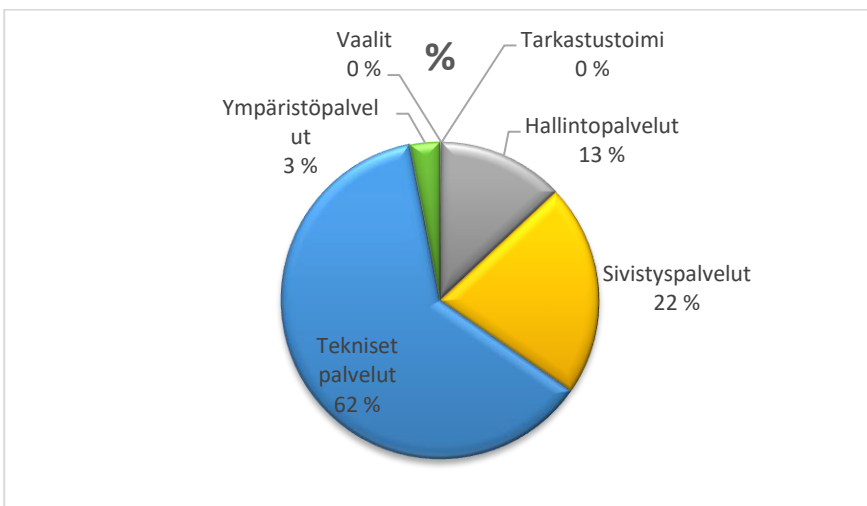
Ulkoiset ja sisäiset menot ja tulot tulosalueittain

TP23	Menot €	Tulot €	%
Vaalit	-20 161	12 427	0,07
Tarkastustoimi	-39 028	0	0,13
Hallintopalvelut	-3 406 756	1 128 371	11,48
Sivistyspalvelut	-19 701 200	1 904 198	66,38
Tekniset palvelut	-6 085 138	5 475 942	20,50
Ympäristöpalvelut	-425 402	271 714	1,43
Yhteensä	-29 677 685	8 792 652	100,00

Kuvio 12. Ulkoisten ja sisäisten menojen suhteelliset osuudet käyttötaloudessa tulosalueittain.

TP23	Menot €	Tulot €	%
Vaalit	-20 161	12 427	0,14
Tarkastustoimi	-39 028	0	0,00
Hallintopalvelut	-3 406 756	1 128 371	12,83
Sivistyspalvelut	-19 701 200	1 904 198	21,66
Tekniset palvelut	-6 085 138	5 475 942	62,28
Ympäristöpalvelut	-425 402	271 714	3,09
Yhteensä	-29 677 685	8 792 652	100,00

Kuvio 13. Ulkoisten ja sisäisten tulojen suhteelliset osuudet käyttötaloudessa tulosalueittain.

II PÄÄVASTUUALUEIDEN TOIMINTAKERTOMUKSET

2.1 VAALIT

Vastuualueet: kunnalliset ja valtiolliset vaalit

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

EDUSKUNTAVAALIT

Toiminnan kuvaus: Vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut.

Tehtäviin kuuluu yleisen ennakkoäänestyksen, laitos- ja kotiaänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän järjestäminen, tiedottaminen sekä vaaliorganisaatioiden koulutus.

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kaupunginhallitus. Ennakkoäänestyksessä käytetään sähköistä äänioikeusrekisteriä sekä vaalipäivän äänestyksessä sähköistä vaaliluetteloa.

Äänestysalueita on yksi, 001 Haapajärvi, äänestyspaikkana kaupungintalo.

Toteutuminen:

Eduskuntavaalien ennakkoäänestys järjestettiin 22.-28.3.2023 ja varsinainen vaalipäivä oli 2.4.2023. Ennakkoäänestyspaikoissa ja vaalipäivän äänestyksessä käytettiin sähköistä äänioikeusrekisteriä. Ennakkoäänestys järjestettiin yhtenä päivänä kaupungintalon lisäksi Stoolperin kaupakeskuksessa VauHaus!:n tilassa.

Vaalit	2019 Eduskunta	2019 Eu-vaalit	2021 Kuntavaalit	2022 Aluevaalit	2023 Eduskunta
Äänioikeutettujen lukumäärä	5412	5411	5353	5283	5823
Ennakkoon äänestäneet	2252	1014	1895	1644	2096
Vaalipäivänä äänestäneet	1380	882	1053	997	1326
Äänestys%	67,1	35	55,1	50,0	58,8

Vaalit toteutuminen:

	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023	Tot %
Menot	0	15 558	15 146	20 161	20 161	100
Tulot	0	7 494	14 264	11 500	12 427	108
Netto	0	8 064	882	8 661	7 734	89,29

2.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Edellä mainitut tarkastuslautakunnan tehtävät voidaan jakaa kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, arviointi ja muut tehtävät.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa, antaa arviointikertomuksen valtuustolle. Talousarviossa on varauduttu 8 kokoukseen ja 3 arviointikertomuksen laatimistilaisuuteen vuonna 2023.

Toiminta ja tavoitteet: Arvioinnin tavoitteena on kaupungin ja sen tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi ja saada aikaan oikein järjestetty ja hyvä hallinto sekä taloudenhoito sekä varmistaa mahdollisuus toiminnallisesti ja taloudellisesti riittävään ammattitaitoiseen tilintarkastuksen suorittamiseen.

Tarkastuslautakunnan yhtenä tavoitteena on myös lautakunnan riittävä kouluttautumisen tason saavuttaminen ja asiantuntemuksen lisääminen koulutuksen kautta. Koulutuksella pidetään yllä valmiudet arviointityön asiantuntevaan suorittamiseen huomioiden lakimuutokset.

Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta valvoo että tilintarkastus tehdään lakien ja asetusten mukaisesti riittävässä laajuudessa. Tilintarkastaja antaa sopimuksen mukaisesti kolme (3) kirjallista raporttia vuodessa tarkastuslautakunnalle sekä tarvittaessa suullisia raportteja.

Toimenpiteet: Tarkastuslautakunta arvioi joka päävastuualueiden ja lautakuntien toimintaa ja tavoitteiden toteutumista sekä tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista. Edelleen joka vuosi arvioidaan kaupunginhallituksen ja –valtuuston päätöksiä ja täytäntöönpanoa sekä keskushallinnon toimintaa. Muu arviointi suoritetaan lautakunnan oman työsuunnitelman/ -ohjelman mukaisesti.

Toteutuminen: *Tarkastuslautakunnan kokouksia on pidetty 12 kpl. Arviointikertomus luovutettiin kaupungille 31.5.2023.*

Lautakunta on kuulemisissa on huomionnut painopistealueet.

Tarkastuslautakunta on kuullut toimintavuoden aikana seuraavia henkilöitä:

- Tekninen johtaja Jouni Laajala, 11.1.2023, 12.5.2023
- Talous- ja hallintojohtaja Unto Vesamäki. 19.4.2023
- Vs. talous- ja hallintojohtaja Marianne Ahmaoja, 13.9.2023
- Talous- ja hallintojohtaja Marianne Ahmaoja, 20.12.2023
- Kaupunginjohtaja Juha Uusivirta, 17.5.2023, 20.12.2023
- Sivistysjohtaja Merja Eilola, 24.5.2023
- Kiinteistöpäällikkö Reijo Malila, 18.10.2023
- Yhteistyötoimikunnan henkilöstön edustajien ja työsuojeluvaltuutettujen ja päällikön kuuleminen, 19.4.2023
- Haapajärven Vesi Oy:n toimitusjohtaja Jukka Ruuska. 11.1.2023
- Haapajärven Lämpö Oy, toimitusjohtaja Janne Alpua, 15.3.2023
- Maaseututoimen kuuleminen, maaseututoimenjohtaja Pasi Liikanen ja maaseutuasiamies Minna Martikainen, 15.3.2023

Tarkastuslautakunta on valvonut sidonnaisuuksien Kuntalain 210/2015 mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä on sovellettu 1.6.2017 alkaen. Kuntalain 84 §:n mukaan sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta saattoi ilmoitukset valtuustolle tiedoksi (kuntalaki 121 §) . Sidonnaisuusilmoitukset julkaistiin julkisessa tietoverkossa osoitteessa www.haapajarvi.fi

Kilpailutuksen jälkeen hallinnon ja talouden tilintarkastajaksi valtuusto on 12.9.2022 § 49 valinnut tarkastuslautakunnan ehdotuksen mukaisesti BDO Audiator Oy:n. Vastuulliseksi tilintarkastajaksi on nimetty JHT, KHT Tiina Mikkonen-Brännkärr. Vuoden 2023 tarkastukseen oli varattu 18 päivää. Sopimuksen mukaiset raportit tilintarkastaja on antanut tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunnan talousarvion toteutuminen:

	TP20	TP21	TP22	TA23	TP 23	Tot %
Menot	15 158	19 626	19 959	37 800	39 028	103,2
Tulot	0	0	0	0	0	0
Netto	15 158	19 626	19 959	37 800	39 028	103,2

2.3 HALLINTOPALVELUT

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi ja Selännepalvelut

Toimielin: kaupunginhallitus

Kaupunkistrategian mukaiset arvot:

1. Palveluhenkisyys
2. Yrittäjyys, opiskelu ja työnteke
3. Viihtyisä ja luonnonläheinen asumis- ja elinympäristö, josta huolehditaan vastuullisesti
4. Huolenpito kaikista asukkaista

Toiminta-ajatus: Vetovoimainen ja osaava hyvien palvelujen Haapajärvi keskellä Suomea

Visio: Elinvoimainen kestävän kehityksen periaatteita arvostava maaseutukaupunki

Painopistealueet:

1. Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta
2. Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla
3. Koulutus- ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajina
4. Yrittäjähenkisen kaupungin talous kunnossa

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut
  - asiakirjahallinnan ja muut hallintopalvelujen toimistopalvelut
2. Kuntayhtymältä ostettavat palvelut
  - kirjanpito ja palkanlaskenta
  - it –palvelut
3. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
  - maaseutupalvelut
  - maatalouslomituspalvelut
4. Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
  - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut (tytäryhtiö)
5. Valtion tuottamat palvelut
  - yleinen edunvalvonta
  - kuluttajaneuvonta
  - talous- ja velkaneuvonta

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia 2021
- Konserniohjeet
- Henkilöstöohjelma
- Lastensuojeluohjelma
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Terveysten edistämishjelma
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Hankintaohjeet
- Tietoturvapoliittikka
- Maapoliittinen ohjelma

YLEISHALLINTO

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden ja rahoituksen perusteista.

Hallitus vastaa kaupungin hallinnosta, tiedonhallinnan tehtävistä ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kaupungin etua.

Keskushallinto vastaa keskitetystä asiakirjahallinnon tehtävistä sekä talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä tehtävistä ja myös talousarvion laadinnasta sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta. Lisäksi se huolehtii kaupunginhallituksen ja –valtuuston kokousasioista ja toteuttaa hallituksen vastuulla olevan tiedonhallintalain tehtävistä sekä työllistämiseen liittyvistä asioista.

Henkilöstöhallinto sisältää kaupungin työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan.

Maaseutupalvelut ostetaan Pyhäjärven kaupungilta, jossa toimii kuntien yhteinen maaseutulautakunta (Pyhäjärvi, Haapajärvi ja Reisjärvi).

Toholammin paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut vuoden 2023 alusta myös Haapajärven maatalousyrittäjille.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Talousarviossa on varauduttu 16 kaupunginhallituksen kokoukseen, 8 kaupunginvaltuuston kokoukseen ja 8 iltakouluun.

Sähköistä asiointia ja sähköisiä palveluja kehitetään edelleen. KuntaAkkunan kehittämistyötä jatketaan yhdessä muiden kuntien kanssa. Toiminnanohjausjärjestelmää (TOJ) ylläpidetään koko ajan Dynasty 10:ssä. Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon valmistaudutaan. Tietosuojaa ja tiedonhallintaan liittyviä tehtäviä kehitetään edelleen yhdessä Joki ICT Oy:n kanssa. Confluence -järjestelmän tietoja päivitetään säännöllisesti. Ict -tuki- ja asiantuntijapalvelut ostetaan Joki ICT Oy:ltä. Tukipalvelujen (kirjanpito ja palkanlaskenta) tehtävät ostetaan ”mini” Selänteeltä yhdessä Pyhäjärven kanssa.

Kaupunki avustaa 4H-yhdistystä 9 000 eurolla vuonna 2023 ja lisäksi avustuksiin on varattu 2.000 euroa, mikä jaetaan kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä. Kaupunki maksaa jäsenmaksuja Kuntaliitolle, Pohjois-Pohjanmaan liitolle, Kotiseutuliitolle ja Nihakille. Erittely talousarvion liitteenä.

Ajankohtaisista asioista tiedotetaan henkilökunnalle intrassa, ja tarvittaessa sähköpostilla tai erillisellä tiedotteella. Asioita käsitellään säännöllisesti yhteistyötoimikunnassa.

Uusina toimintoina ja kustannuspaikkoina vuoden 2023 talousarviossa on markkinointi ja viestintä sekä työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtävät. Markkinointi ja viestintä henkilön palkkaaminen perustuu kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiaan.

Kaupungin sijoitusten nettotuotto lisää sijoitusten pääomaa. Sijoituksia käytetään tarvittaessa valtuuston erikseen päättämiin, pääsääntöisesti investointikohteisiin.

Toteutuminen:

Kaupunginhallituksen kokouksia oli 21, valtuuston kokouksia 8 ja iltakouluja on pidetty 9 kertaa. Kokoukset ovat olleet pääsääntöisesti ns. hybridikokouksia eli kokouksiin on voinut osallistua myös etänä. Vuoden 2022 keväällä tehtiin uusi kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia laajasti edustetulla kokoonpanolla. Strategiatyössä olivat mm. valtuutettujen ja johtavien viranhaltijoiden lisäksi myös tytäryhtiöiden toimitusjohtajat, yrittäjäyhdistyksen-, kyläyhdistysten ja nuorisovaltuuston edustajat. Yhtenä vahvasti esille nousut strateginen asia oli kaupungin näkyvyyden nostaminen paremmin esille markkinoinnin ja viestinnän avulla. Tämän johdosta valtuuston hyväksymä talousarvio vuodelle 2023 sisältää viestintä- ja markkinointiasiantuntijan tehtävät uutena taloudellisena panostuksena. Viestintä- ja markkinointiasiantuntija aloitti työnsä huhtikuussa 2023.

Syksyllä 2023 valmisteltiin aktiivisesti sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa. Käyttöönotto valmistui loppuvuodesta 2023. Yhteistyötä jatketaan alueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa tietosuojan, tietoturvan ja

tiedonhallinnan ylläpitämiseksi lainsäädännön edellyttämällä tasolla.

Yhteistyötoimikunta muutti kokoontumiskäytäntöjään syksyllä. Toimikunta kokoontuu jatkossa kuukausittain muodostaen jatkuvan keskustelufoorumin henkilöstöä koskevista asioista. Lisäksi työsuojelua kehitetään kokoontumalla myös kuukausittain työsuojeluvaltuutettujen, työsuojelupäällikön sekä talous- ja hallintojohtajan kanssa keskustelemaan ja kehittämään kaupungin työturvallisuutta ja työsuojeluun liittyviä asioita ja ohjeita. Kaupungin henkilökunnan intra-sivustolla tiedotetaan henkilökuntaa koskevista asioista. Intran uudistusprojekti aloitettiin kesällä 2023. Se saadaan päätökseen 2024 alkuvuodesta. Lisäksi tiedotetaan sähköpostilla henkilökuntaa koskevista asioista. Henkilökunta on käyttänyt hyvin kaupungin tarjoamia työhyvinvointimahdollisuuksia eli SamrtumPlus-palvelua.

Työterveyshuollon palveluissa siirryttiin toukokuussa 2023 yhteistyöhön Mehiläisen kanssa ja irtisanottiin sopimus Pohteen kanssa. Sopimuksen irtisanomisajasta johtuen Pohteen työterveyshuolto on kuitenkin hoitanut kaupungin henkilöstön asioita elokuulle 2023 asti.

Reisjärven paikallisyksikkö järjesti lomituspalvelut Haapajärven, Kärsämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven maatalousyrittäjille vuoden 2022 loppuun asti. Tästä eteenpäin lomituspalveluista vastaa Toholammin lomituspalvelujen yksikkö.

Yhteistyössä Nivalan kaupungin kanssa haettiin ja saatiin ARAn hankerahoitusta vuonna 2024 alkavalle asumisneuvonnan hankkeelle. Hanke kestää vuoden 2027 loppuun asti ja on jatkoa AsTu-hankkeelle, joka on samalla tavalla yhteistyössä Nivalan kaupungin kanssa toteutettava asumisneuvonnan hanke. Asumisneuvonta on osa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja saattaa tulevaisuudessa muodostua lakisääteiseksi palveluksi, mikäli lakiehdotus etenee suunnitellusti.

Kuntouttava työtoiminta vastaa pitkäaikaistyöttömien ohjauksesta ja valmennuksesta työelämään. Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt 2023 vuoden alusta lukien hyvinvointialue Pohteen järjestämisvastuulle. Yhteistyötä pyritään tekemään Pohteen kanssa tiiviisti. Helmikuussa 2023 aloitti työnsä työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori. Sekä hänen että viestintä- ja markkinointiasiantuntijan tehtäväkentästä on tähän tilinpäätökseen sisällytetty omat kokonaisuutensa osana hallinnon kokonaisuutta.

Lokakuun alusta 2023 hallinnon henkilöstö kasvoi viidellä henkilöllä, kun Ppky Selänteen talous- ja henkilöstöhallinnon henkilökunnasta Haapajärven kaupungin kirjanpitäjä sekä osto- ja myyntireskontrien hoitajat ja palkkasihteerit siirtyivät hallinnon henkilöstöön. Samalla Ppky Selänteen toiminta päättyi kokonaisuudessaan, sillä myös ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelut siirtyivät kaupungin omaksi toiminnaksi. Tämän myötä kaupungilla on entisen kolmen sijasta neljä päävastuualuetta. Kuntayhtymä purkautuu varsinaisesti vasta vuoden 2024 puolella. Sen lopputilinpäätös valmisteltiin ajalle 1-10/2023.

Mittarit

	TP20	TP21	TP22	TA23	TP23
Hallintopalvelujen henkilökunta	6	6	6	6	11
Kaupungin vakinaisen henkilökunnan vakanssien lkm	269	264	262	224	198
Työterveyshuollon nettomenot	71 539	49 812	74 707	66 000	85 903
Valtuuston kokouksia	6	9	8	8	8
Hallituksen kokouksia	19	17	17	16	11

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vastuullinen viranhaltija: Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Kaupungin hyvinvointityön tehtävänä on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta kaupungin strategian linjausten mukaisesti. Hyvinvointityön tavoitteena on sosioekonomisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä kuntalaisten osallisuuden edistäminen.

Hyvinvointityötä ohjaa laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021–2025. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on laadittu monialaisen hyvinvointityöryhmän työstämänä. Hyvinvointikertomus kuvaa sekä hyvinvointitilannetta, että kaupungin oman hyvinvointipolitiikan toteutumista ja tuloksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiaa raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain koottavissa hyvinvointikertomuksen vuosiraporteissa. Hyvinvointikertomus on sähköisessä muodossa ja päävastuualueet käyttävät tätä toiminnan suunnittelun eri vaiheissa.

Haapajärven kaupungin hyvinvointityöryhmänä toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa on mukana kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, ylä- ja ala-asteen rehtorit, kirjastotoimenjohtaja, kulttuurituottaja, liikuntakoordinaattori, nuoriso-ohjaaja, hyvinvointikoordinaattori, kaupunginhallituksen edustaja, vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja, järjestön edustaja, hyvinvointialueen edustaja ja seurakunnan edustaja. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti ja toimii hyvinvointikertomustyön koordinoijana. Haapajärvi on myös aktiivisesti mukana alueellisessa ja maakunnallisessa yhteistyössä. Alueelliseen hyvinvointityöryhmään kuuluu edustajia hallintopalveluista, sivistyspalveluista, teknisistä palveluista, vanhus- ja vammaisneuvostosta, kolmannelta sektorilta, seurakunnalta ja hyvinvointialueelta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Terveystalouden edellyttämän Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman. HYTE-työryhmä on työstänyt em. ohjelmasta ikäryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet. Kolmas sektori merkittävänä yhteistyökumppanina ja toimijana on edustettuna työryhmässä. Vastuutahot on nimetty. Vuoden mittaan pidettävissä kokouksissa seurataan toimenpiteiden toteutumista. Hyvinvointikertomus kuvaa, sekä hyvinvointitilannetta että kaupungin oman hyvinvointipolitiikan toteutumista ja tuloksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiaa raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain.

Hyvinvointikertomus on sähköisessä muodossa ja eri päävastuualueet käyttävät tätä toiminnan suunnittelun eri vaiheissa. Toimenpide-ehdotukset otetaan huomioon talousarviossa ja –suunnitelmassa mahdollisuuskien mukaan.

Kaupungin henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan mm. ilmaisella uimahallilla ja kuntosalivuoroin. Lisäksi kaupunki antaa mahdollisuuden henkilökunnalle ilmaiseen Jokilatvan opiston kurssiin. Vaihtoehtoisesti näille työhyvinvoinnin ylläpitämisen muodoille (uimahalli ja opiston kurssi) selvitetään smartumin online työhyvinvoinnin muotoa. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen on varattu 8.000 euron määräraha. Haapajärven kaupunki on julistautunut savuttomaksi työpaikaksi 1.9.2013.

Toteutuminen: *Kaupungille on palkattu työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluu hyvinvointityön koordinaatio ja kehittäminen sekä hyvinvointikertomuksen valmistelu ja raportointi, järjestöyhteistyö, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä kyläneuvoston sihteerin tehtävät.*

Hyvinvointityön kehittämisessä tehdään yhteistyötä sekä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen kanssa, että myös Oulun eteläisen alueen hyvinvointityön verkoston kanssa. Paikallisesti yhteistyötä tehdään kaupungin eri toimijoiden, niin myös seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tekemä työ yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa on aktivoitunut asukkaita ja järjestöjä merkittävästi.

Hyvinvointityöryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Työryhmä on kutsunut kokouksiinsa hyvinvointialueen työntekijöitä keskustelemaan haasteista, joita hyvinvointialueen aloittamiseen on liittynyt. Työryhmässä esille nousseisiin paikallisiin ilmiöihin on reagoitu suunnittelemalla käytännön toimintamalleja vuodelle 2024.

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin lisäksi rinnalle on otettu vuonna 2023 käyttöön Hyvinvoinnin kuntakortti, joka kuvaa lyhyesti ja tiiviisti kunnan hyvinvoinnin tilannetta. Kortista löytyvät valittujen indikaattoreiden kuntakohtaiset tulokset verrattuna Pohjois-Pohjanmaan keskiarvoon. Hyvinvoinnin kuntakortti päivitetään vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportin yhteydessä.

Vuoden 2023 alusta kunnille on alettu maksaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa (HYTE-kerroin). HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin määritellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. Indikaattorit liittyvät kunnan johtoon, perusopetukseen, liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä kuntalaisten hyvinvoinnin tilan muutosta kuvaaviin indikaattoreihin. Laadukas ja laaja-alainen hyvinvointityö on edellytys hyvälle HYTE-kertoimelle. HYTE-kertoimen merkityksestä on tiedotettu vastuualueita ja toimenpiteitä HYTE-kertoimen parantamiseksi on tehty. Haapajärven HYTE-kerroin vuonna 2023 on 59, mikä tarkoittaa 16,7 € asukasta kohti.

Loppuvuodesta 2023 kootussa talousarviossa vuodelle 2024 on jokaisella vastuualueella asetettu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit. Näihin tavoitteisiin pääsystä raportoidaan toimintakertomuksessa sekä arvioidaan osana tilintarkastusta.

Haapajärven kaupunki tukee kuntalaisten osallisuutta monin eri tavoin. **Vanhus- ja vammaisneuvosto** on kaupungin ja sen alueella asuvien ikäihmisen ja vammaisten sekä heidän järjestöjensä yhteiselin, joka vaikuttaa eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui 4 kertaa, järjesti useita kaikille avoimia tapahtumia ja antoi lausuntoja hyvinvointialueen toiminnoista. Vanhus- ja vammaisneuvosto teki aktiivisesti yhteistyötä alueen muiden vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa ja yhteisiä tapaamisia oli kaksi.

Kyläneuvosto on kylien välinen sekä kylien ja kaupungin välinen neuvoa antava yhteistyö- ja kehittämiselin, jonka tarkoituksena on edistää kylien omatoimisuutta ja elinvoimaisuutta, lisätä kylien välistä yhteistyötä ja kylien asukkaiden viihtyvyyttä sekä arjen turvaa ja hyvinvointia. Kyläneuvosto kokoontui kaksi kertaa.

Kuntalaisten osallisuutta on tuettu mm. Asukasfoorumissa ja Hyvinvoiva Haapajärvi -kyselyllä. Osallisuutta tukevat myös nuorisopalvelujen alla toimivat Lasten Parlamentti ja nuorisovaltuusto. Haapajärven kaupunki on ollut mukana useissa kuntalaisten hyvinvointia tukevia hankkeissa, joita ovat mm. Liikkeellä hyvää -hanke, AsTu-hanke ja Retkeilevä Haapajärvi -hanke. Kaupunki pyrkii tukemaan aktiivista järjestötyötä tarjoamalla tilat kokoontumisille ilman vuokraa.

Kaupungin henkilökuntaa kannustettiin huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Henkilöstölle tarjottiin SmartumPlus-etu, jota voi käyttää työssäjaksamisen tukemiseen. Lisäksi kaupunki tarjosi kuntosalivuoron kaksi kertaa viikossa sekä ohjausta kuntosalikäynteihin. Työterveyshuollon järjestäjäksi valikoitui Mehiläinen.

Hyvinvointityön tukemiseksi on suunniteltu uutta yhdistystä, jonka tarkoituksena on toimia yleishyödyllisin periaattein ja edistää monipuolisesti kansalaisten osallisuutta, hyvinvointia, turvallisuutta, työllistymistä ja kotoutumista, ennaltaehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa heikoimmassa sosiaalisessa asemassa olevien olosuhteita ja oman elämän hallintaa.

Kotoutumisen edistäminen

Vastuullinen viranhaltija: Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä kotoutumishjelman mukaisesti sekä niiden suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunnan on kehitettävä kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Kunnan on huolehdittava kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palveluiden suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Palkkatukityöllistäminen on hallintopalveluiden talousarviossa, mistä lähetetään nettolaskutus muille päävastuualueille työllistettyjen määrän suhteessa. Kesätyöntekijöitä varten on varattu määräraha 50 koululaisen/opiskelijan kesätyöhön (à 320 euroa). Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuuteen on varattu 350.000 euron määräraha.

Toteutuminen: Kaupungille on palkattu työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluvat myös kotoutumisen tehtävät. Kotoutumistyön toimintamalleja ja yhteistyön käytänteitä on kehitetty alueellisesti ja paikallisesti. Kotoutumisasioissa on tehty yhteistyötä ELY-keskuksen, Ruukin vastaanottokeskuksen, alueella toimivien kotoutumiskoordinaattoreiden kanssa ja hyvinvointialueen kanssa.

Vastaanoton kuntamalli päättyi vuoden 2023 lopussa. Kaikki kuntamallissa Haapajärvellä asuneet henkilöt hakivat kotikuntaa tai muuttivat muualle.

Kotoutumistyöstä on tiedotettu kohderyhmälle sekä WhatsApp-ryhmän että järjestettyjen tapaamisten kautta. Maahanmuuttaja-asiakkaiden kotoutumista on edistetty auttamalla heitä arkisissa asioissa mm. asumiseen liittyen sekä ohjaamalla heitä tarvittaviin palveluihin. Maahanmuuttajien hyvinvointia ollaan tukemassa mm. Hyvinvointia maahanmuuttajaperheille -hankkeen avulla, jonka suunnittelu- ja käynnistämistyötä on tehty. Hanke aloittaa toimintansa vuoden 2024 alussa.

Työllistämispalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Kuntien lakisääteisiin velvollisuuksiin kuuluu velvoitetyöllistäminen (Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)) ja työmarkkinatuen rahoitus (Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta (1290/2002)). Nuorten työllistymisen edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi lakisääteisiä nuorisotyön tehtäviä ovat etsivän nuorisotyön sekä nuorten työpajatoiminnan järjestäminen (Nuorisolaki (1285/2016)). Kaupungin työllisyydenhoidon tavoitteena on asiakkaiden pääsy avoimille työmarkkinoille ja sitä kautta työllisyysasteen nostaminen ja työttömyyden aiheuttamien välittömien ja välillisten kustannusten vähentäminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kaupungille palkataan työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluvat hyvinvointityön lisäksi työllisyyspalvelujen kehittäminen, työllistymisen edistämiseen liittyvät tehtävät, monialainen yhteistyö, kotoutumisen edistäminen sekä TE-2024 uudistukseen valmistautuminen. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluvat lisäksi pitkäaikaistyöttömille palkkatukityöpaikkojen etsiminen sekä kaupungin organisaatiosta että yrityksistä, velvoitetyöllistettävälle työpaikan etsiminen, työkokeilupaikkojen järjestäminen, ja kotouttamiseen liittyvät asiat.

Palkkatukityöllistäminen on hallintopalveluiden talousarviossa. Palkkatukityöllistämiseen on varattu 138 180 euroa vuodelle 2023. Palkkatukityöllistämisestä lähetetään nettolasku muille päävastuualueille työllistettyjen määrän suhteessa. Kesätyöntekijöitä varten on varattu määräraha 50 koululaisen/opiskelijan kesätyöhön (à 320 euroa). Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuuteen on varattu 350 000 euron määräraha.

Toteutuminen: Kaupungille on palkattu työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluvat hyvinvointityön lisäksi työllisyyspalvelujen kehittäminen, työllistymisen edistämiseen liittyvät tehtävät, monialainen yhteistyö sekä TE-2024 uudistukseen valmistautuminen.

TE-palvelujen siirtoa kunnille on valmisteltu yhteistyössä alueen kuntien, TE-hallinnon ja muiden sidosryhmien kanssa. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla on toteutettu TE2024-valmistelutyöryhmän työtä henkilöasiakkaiden lakisääteisten palvelujen toteuttamisesta. Yhteistyötä työllisyysalueen suunnittelu-työssä on alueellisessa työllistämistoimijoiden verkostossa. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori osallistuu myös Pohjois-Pohjanmaan työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun johtoryhmätyöskentelyyn.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin Rantakadun työpajalla järjestämät kuntouttavan työtoiminnan toiminta, henkilöstö ja irtaimisto siirtyi vuoden 2023 alussa hyvinvointialueelle. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien lisäksi Rantakadulla työskenteli myös muita työttömiä henkilöitä erilaisissa työllistymistä tukevissa aktivointitoimenpiteissä, kuten palkkatukitöissä ja työkokeilussa. Näistä työllistymistoiminnoista kaupungille jäi ainoastaan Matkahuollon toiminta. Matkahuollossa on työllistynyt yhteensä 5 pitkäaikaistyötöntä.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä aktivointimäärät kuntouttavassa työtoiminnassa ovat vähentyneet. Myös kaupungin palkkatukityöllistäminen ja työkokeilujen määrä on vähentynyt Rantakadun työpajan toiminnan lakkaamisen myötä. Nämä muutokset vaikuttavat siihen, että työmarkkinatuen kuntaosuus on kasvanut. Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä 346 789,10 euroa.

Työllistämistoimien kehittämiseksi tehtiin selvitystyö kaupungin työtoiminta- tai työvalmennusyksikön mahdolliseksi perustamiseksi. Pitkäaikaistyöttömille suunnatun työpaja Warikon toiminta käynnistyy vuoden 2024 aikana. Hyvinvointialueen kanssa on suunniteltu horisontaalisen yhteistyön käynnistämistä kuntouttavan työtoiminnan osalta.

Työllistymisen edistämiseksi on luotu monialaisia yhteistyökäytäntöjä TE-hallinnon, hyvinvointialueen ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös kaikkien kaupungin vastuualueiden kanssa. Pitkäaikaistyöttömien työ- ja toimintakyvyn arviointia on suunniteltu pilotoitavaksi vuoden 2024 aikana yhteistyössä Mehiläisen työelämäpalvelujen kanssa.

Palkkatukityöllistäminen on hallintopalveluiden talousarviossa. Palkkatukityöllistämiseen käytettiin 156 347 euroa. Palkkatukityöllistetyt olivat sekä velvoitetyöllistettyjä että avustavissa tehtävissä eri vastuualueilla työskenteleviä työttömiä henkilöitä. Kesätöitä haki yhteensä 57 nuorta, joista kuusi työllistyi kesäyrittäjäseteillä ja kolme yritykselle myönnettävällä kesätyöseteillä. Kaikille hakijoille tarjottiin työtä, mutta osa perui tulonsa.

Nuorten työllistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn suunnattuja palveluja eli nuorten työpajatoimintaa ja et-sivä nuorisotyötä kaupunki ei tuota omana palvelunaan vaan ostaa ne Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä. Nuorten työpajatoiminta on sivistyspalvelujen hallinnon alla.

Kaupunki on ollut mukana Nivalan Työpajasäätiön hallinnoimassa Navi-Go! -hankkeessa. Hankkeessa on perustettu matalan kynnyksen palvelupiste, joissa työkäisille asiakkaille tarjotaan avointa yksilövalmennusta ja yhteistyöverkoston palveluja ohjaamotyypisellä palvelukonseptilla. Haapajärvellä Jokilaaksojen Ohjaamo-toiminta jatkuu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen ja Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:n toimintana.

Koululaisia ja opiskelijoita on ollut kesätöissä 29. Puistotöissä ja muissa 1-2 kk kestäneissä kesätöissä yhteensä 11.

Markkinointi ja viestintä

Vastuullinen viranhaltija: Talous- ja hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus: Viestintä- ja markkinointiasiantuntija suunnittelee, toteuttaa ja kehittää kaupungin sisäistä ja ulkoista viestintää sekä markkinointia. Toimintaan kuuluu konsernin ja paikkakunnan markkinointi ja brändäys matkailijoille sekä ulkopaikkakuntalaisille. Viestintä- ja markkinointiasiantuntijan palkkaaminen perustuu kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiaan ja hän on aloittanut työssään 13.4.2023.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Viestinnän tavoitteena on Haapajärven kaupungin asukkaiden tasapuolinen tiedottaminen mm. kaupungin tärkeimmistä päätöksistä, tapahtumista sekä liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvistä asioista. Kaupunki julkaisee kerran kuukaudessa oman, jokaiseen haapajärviseen talouteen jaettavan kaupunkitiedotteen yhteistyössä tytäryhtiöiden kanssa. Lisäksi viestinnän tavoitteena on median ja muiden sidosryhmien tiedottaminen sekä konsernin sisäisen viestinnän suunnittelu ja kehittäminen. Kaupungilla on ulkoista viestintää varten käytössään tiedotepalvelun käyttäjäsovellus ja tiedotejakeluportaali valtakunnallisen median saavuttamiseksi. Joki ICT hoitaa kaupungin ja tytäryhtiöiden yhteisen intran toteutuksen.

Markkinoinnin tavoitteena on lisätä kaupungin ja tytäryhtiöiden tunnettuutta sekä suunnitella ja kehittää konsernin yhteistä markkinointiyhteistyötä. Viestintä- ja markkinointiasiantuntija tekee markkinoinnin suunnittelua ja kehittämissyhteistyötä yhdessä konsernin marvi-työryhmän sekä tytäryhtiöiden edustajien kanssa, sekä suunnittelee kaupungin markkinointisuunnitelman.

Toteutuminen: Markkinointi- ja viestintäasiantuntijan töiden aloittamisen jälkeen pidettiin yhteensä 3 markkinointi ja viestintä -työryhmän (marvi) kokousta. Näissä kokouksissa on paneuduttu pääasiassa yhdenvertaiseen ja suunnitelmalliseen viestintään.

Paikallislehden puuttuminen paikkakunnalta, sekä Selänne -lehden jakoalueen supistuminen aiheuttivat ongelman ajankohtaisen tiedon välittämiseksi, etenkin taajaman ulkopuolelle. Ratkaisuna akuuttiin ongelmaan päädyttiin julkaisemaan Haapajärven kaupunkitiedote, jossa kaupunki ja tytäryhtiöt kootusti tiedottavat haapajärvisiä ajankohtaisista asioista. Viestintä- ja markkinointiasiantuntijan rooli on koota saadut aineistot painokelpoiseksi kokonaisuudeksi. Tiedote jaettiin jokaiseen haapajärviseen kotitalouteen, ellei taloudessa ollut ilmaisjakelukieltä, kerran kuukaudessa Maaselän Extra -lehden jakeluaikataulun mukaan. Vuonna 2023 julkaistuja kaupunkitiedotteita oli yhteensä 4, joista jokaisessa oli ainakin yksi HYTE-tiedote.

Lokakuussa pidetyssä marvi-työryhmän kokouksessa markkinointi- ja viestintäasiantuntija esitteli alustavaa viestintäsuunnitelmaa vuodelle 2024. Tämä tarkentuu keväällä 2024, kun vastuualueet jakavat vuoden 2024 toimintasuunnitelmansa. Samassa kokouksessa esitettiin myös, että kaupungin sosiaalisen median kanavien sisältöjä kohdennettaisiin eri ikäryhmille, jotta tileille saataisiin monipuolista, toisistaan erottuvaa sisältöä. Tämä ei ole toistaiseksi toteutunut toivotusti. Nuorten tavoittamiseksi ja tunnettuuden lisäämiseksi on suunniteltu perustettavaksi TikTok-tiliä, jota ylläpitäisi kaupunki sekä tytäryhtiöt yhdessä.

Visit Haapajärvi -sivusto on ollut saatavilla pitkään vain suomen kielellä. Sivusto päätettiin kääntää myös englannin kielelle saavutettavuuden parantamiseksi ja jotta se palvelisi paremmin matkailijoita.

Käännöstyö toteutettiin opiskelijatyönä ja se aloitettiin lokakuussa 2023.

Myös Haapajärven kaupungin kotisivut ovat vuoden 2023 lopusta lähtien olleet saatavilla viidellä eri ulkomaalaisella kielellä, jotka ovat englanti, ruotsi, ukraina, espanja ja venäjä. Kielten valinta perustuu Haapajärven väestörakenteeseen, sekä Matomo-kävijäseurannasta saatavaan dataan verkkovierailijoista. Käännökset toteutti Voice Intuitive Oy.

Tiedon kulku kaupungin vastuualueiden ja tytäryhtiöiden välillä koettiin haasteelliseksi ja puutteelliseksi.

Haapajärven kaupungin intran uudistaminen alkoi keväällä 2023 ja samalla päätettiin laajentaa alustaa konsernin yhteiseksi, jotta aineistojen ja informaation saatavuus helpottuisi. JokilCT on hoitanut uudistuksen toteuttamista.

Kaupungilla on ulkoista viestintää varten käytössään tiedotepalvelun käyttäjäsovellus LianaMonitor ja tiedotejakeluportaali ePress valtakunnallisen median saavuttamiseksi. Syys- ja joulukuun välisenä aikana julkaistiin 12 eri tiedotetta tiedotejakeluportaalin kautta, joiden yhteenlaskettu kattavuus oli 31 miljoonaa lukijaa. Tiedotteilla on pyritty luomaan positiivista ja avointa julkisuuskuvausta Haapajärven kaupungista, kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksistä, sekä erilaisista kaupungin hankkeista ja tapahtumista.

ELINKEINOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kaupunki ostaa elinkeino- sekä yritysten neuvonta- ja kehittämispalveluja Haapajärven Yrityspalvelut Oy:ltä. Nivala-Haapajärvi seutukuntayhdistys Nihak ry:ltä ostetaan aluekehityksen ja muita kehittämispalveluja, jotka toteutetaan pääasiassa hankkeiden muodossa. Hankkeet ja projektit sisältävät kaupungin maksusuodet muiden hallinnoimiin projekteihin. Kaupungin hanketoiminta monipuolistuu, koska yrityspalvelut ovat hakeneet ja hakevat hankkeita eri tarkoituksiin.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Elinkeinoelämän edistämiseksi tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä. Seutukunnalle maksetaan elinkeinon kehittämistehtävien hoidosta 23 800 euroa. Seutukunnalle maksettava jäsenmaksu vuonna 2023 on 15,50 euroa/asukas, mikä on yhteensä 105 276 euroa ja se käytetään aluekehitykseen liittyvään hanketoimintaan. Haapajärven Yrityspalvelut Oy:lle on varauduttu maksaman avustusta 270 000 euroa vuonna 2023. Panostus yrityspalvelujen toimintaan perustuu valtuuston päätökseen. Yrityspalvelut raportoivat konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitukselle toiminnastaan ja elinkeinopalveluista.

Kaikkien tytäryhtiöiden asioista pidetään iltakoulu valtuustolle maaliskuussa.

Kaupungin sijoitusten nettotuotto lisää sijoitusten pääomaa. Sijoituksia käytetään tarvittaessa valtuuston erikseen päättämiin, pääsääntöisesti investointikohteisiin.

Hankkeissa ja projekteissa, jotka kohdistuvat eri kohderyhmiin ja toimialoihin, tavoitteena on kehittää kaupungin elinkeinoelämää, asukkaiden osaamista ja elinympäristön tilaa. Yksityiskohtainen luettelo projekteista on talousarvion liitteenä.

Kaupungin osallistumisesta projekteihin päättää kaupunginhallitus. Kaupunginjohtaja tai päävastualueen johtaja voi kuitenkin päättää osallistumisesta projektiin, jos sen kuntaosuus koko hankkeen aikana on enintään 6.000 euroa. Edellytyksenä on, että talousarvioon on varattu määräraha tarkoitusta varten.

Toteutuminen: Seutukunnalle (Nihak ry) on maksettu elinkeinojen kehittämistehtävien hoidosta vuoden aikana 29 502 euroa ja jäsenmaksua on maksettu Nihakille 105 276 euroa. Haapajärven Yrityspalvelut Oy:lle on maksettu yhteensä 270 000 euroa. Hankkeissa ja projekteissa on maksettu kuntaosuuksia yhteensä nettona 126 050 euroa. Keväällä tytäryhtiöt esittelivät valtuutetuille toimintaansa ja ed. vuoden tilinpäätöstä ilta-koulussa. Sijoituksissa vuosi 2023 oli parempi kuin edeltävä vuosi, mutta koska yleinen taso ei ollut vielä noussut niin, että arvostusta olisi ylittänyt hankintahinnan, niitä ei tuloutettu vuoden aikana eikä niitä voitu käyttää investointeihin eikä kehittämiseen. Edellisen vuoden arvonalentumiset saatiin kuitenkin palautettua arvonalentumisten oikaisuna.

Mittarit

	TP20	TP21	TP22	TA23	TP23
Väkiluku	6 899	6 803	6 688	6800	6 556
Nettomuutto*	-108	-94	-80	*	-132
Työpaikat*	2 921	2 937	2 909	*	2 698
Työttömyysaste (%)*	11,7	7,9	8,5	*	9,5
Vuosikate €/asukas	529	549	226	379	334
Verotulot €/asukas	3 424	3 771	4 090	2 321	2 284
Valtionosuudet €/asukas	4 009	3 973	4 004	960	1 065
Projektien nettomenot (€)	100 600	167 041	143 529	136 610	126 050

* -merkinnällä ei vielä virallista tilastotietoa

SELÄNNEPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on kaupunkien Haapajärvi ja Pyhäjärvi ja kuntien Reisjärvi ja Kärsämäki 1.1.2010 perustuma kuntayhtymä. Kuntayhtymän tehtäväksi ja vastuulle on annettu järjestää asukkaille lain säätämät sosiaali- ja terveydenhuolto- ja erikoissairaanhoidon palvelut. Lisäksi kuntayhtymän tehtävänä ja vastuulla on järjestää ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain ja rakennusvalvonnan palvelut. Eläinlääkintäpalveluissa on käytössä yhteisvastaanottomalli. Kuntayhtymän Tukipalveluyksikkö Selma hoitaa kaupungin kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut sekä it-palvelut. Myöhemmin Kärsämäki on irtaantunut kuntayhtymästä sote -palvelujen osalta.

Kuntayhtymän uudistetun perussopimuksen mukaisesti ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii yhtymävaltuusto 1.8.2020 lähtien. Muita luottamushenkilöiden toimielimiä ovat ympäristö- ja tarkastuslautakunnat sekä yksilöjaos.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on strategian mukaisesti yhtenäinen kuntayhtymä, jolla on yhteinen tahto toteuttaa perustehtävänsä. Kuntayhtymällä on valmius osallistua muutoksen tekemiseen palvelujen parantamiseksi ja ennakoida tulevaa. Toiminta-ajatuksena on vahvistaa alueensa asukkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottamalla kustannustehokkaasti näihin liittyviä palveluja.

Arvot: Kaikessa toiminnassa – sekä päätöksenteossa että palveluissa – edistetään kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja omatoimisuutta. Arvoina ovat oikeudenmukaisuus, asiakaslähtöisyys, inhimillisuus ja tuloksellisuus.

Hyvinvointialueet alueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveystalvet sekä palo- ja pelastustoimen tehtävät. Samaan aikaan IT-palvelujen henkilöstö siirtyi Joki ICT:n työntekijöiksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Palvelut ostetaan palvelutasosuunnitelman ja vuosittaisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Kaupungin maksuosuus Ppky Selänteelle vuodelle 2023 on 1 036 410 euroa sisältäen ympäristöpalvelut ja tukipalvelut.

Toteutuminen: Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminta päättyi 30.9.2023. Lokakuun alusta lukien talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelut on järjestetty kaupungin omana toimintana. Haapajärven kaupunki toimii myös isäntäkuntana Kärsämäen ja Reisjärven kunnille. Lisäksi yhteistyötä tehdään Pyhäjärven kanssa henkilöstön lomien järjestelyissä sekä ostamalla ja myymällä henkilöstön työaika.

Koko vuoden (1–10 kuukaudet) toteutuminen Selänteen maksuosuuksissa oli yhteensä 783 250 euroa. Lokakuun alusta lukien kustannukset on kirjattu kustannuspaikoille 6022 ja 9900–9950.

Mittarit

Maksuosuus euroa/asukas	TP20	TP21	TP22	TA23	TP23
Hallinto ja tukipalvelut	111,63	128,22	131,53	70,63	58,74
Hyvinvointipalvelut	1 119,28	1 264,97	1 285,82	0	1,90*
Terveys- ja vanhuspalvelut	3 076,94	3 013,73	3 271,31	0	
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	51,88	78,11	71,96	79,92	54,51
Maksuosuus yht. euroa/asukas	4 359,73	4 485,03	4 760,62	150,55	115,15

*Sote-palveluista aiheutui kustannuksia vielä 2023 vuoden puolella kaikkiaan 13 931 euroa.

YMPÄRISTÖPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: ympäristöjohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat siirtyneet 1.1.2023 alkaen Peruspalvelukuntayhtymä Selänneeltä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Kuntayhtymä on jatkanut toimintaansa vuonna 2023 ilman sote-palveluita, jatkaen edelleen ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan, ympäristöterveydenhuollon sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamista jäsenkunnilleen. Ympäristö- ja rakennusvalvonnan yhteistoiminnassa ovat olleet mukana Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Kärsämäen ja Reisjärven kunnat. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita on tuotettu Haapajärvelle ja Pyhäjärvelle sekä osan vuotta myös Reisjärvelle. Kuntayhtymän loppuseelvitys ja tilinpäätös 1.1.-31.10.2023 on hyväksytty kuntayhtymän hallituksessa ja tarkastuslautakunnassa. Kuntayhtymän toiminnot ovat siirtyneet liikkeenluovutuksin Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungeille 1.10.2023 alkaen.

Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut vastaa 1.10.2023 alkaen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tehtävistä Haapajärven, Reisjärven ja Kärsämäen alueella sekä ympäristöterveydenhuollon (ympäristöterveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) tehtävistä Haapajärven, Pyhäjärven, Reisjärven ja Kärsämäen alueella. Haapajärven kaupunki toimii kyseisen yhteistoiminta-alueen vastuukuntana. Ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon monijäsenisenä toimielimenä toimii Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, jossa on kaksi jäsentä jokaisesta jäsenkunnasta. Ympäristöpalveluissa työskentelee yhteensä 17 henkilöä, joista 16 on viranhaltijoita. Viranhaltijat toimivat itsenäisessä asemassa oman vastuualueensa asiantuntijatehtävissä. Pyhäjärven kaupungin kanssa on solmittu yhteistoimintasopimus ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tehtävien järjestämiseksi. Pyhäjärven rakennustarkastajan työpanosta osataan 1 päivä viikossa Kärsämäen tehtävien hoitamiseen. Ympäristönsuojelussa Haapajärvi ostaa Pyhäjärveltä 2 päivää viikossa ja Pyhäjärvi Haapajärveltä 1 päivän viikossa ympäristötarkastajan työpanosta.

Arvot: Kuntayhtymä Selänneen strategian mukaisia arvoja ovat oikeudenmukaisuus, asiakaslähtöisyys, inhimillisuus ja tuloksellisuus.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Ympäristöpalveluiden päämääränä on kestävä kehitys ja yleisen edun mukaisen turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin-, elin- ja toimintaympäristön sekä hyöty- ja kotieläinten hyvinvoinnin turvaaminen. Nämä hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät tavoitteet on kirjattu myös ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon substanssilainsäädäntöön.

Viranomaistoiminta ja -palvelut järjestetään siten, että toiminta on ennalta ehkäisevää ja laadukasta sekä valvonta säännöllistä, tehokasta ja oikein kohdennettua. Valvontasuunnitelmat laaditaan riskiperusteisesti, jotta voimavarat saadaan kohdennettua oikein. Toiminnan on myös oltava hyvän hallinnon mukaista ja eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa.

Toteutuminen

Organisaatiomuutos, rekrytointihankaluudet, poissaolot ja näistä johtuva tilapäinen resurssivaje ovat hankaloittaneet ympäristöpalveluiden tavoitteiden toteutumista vuoden 2023 aikana. Tästä huolimatta keskeisimmät palvelut on saatu tuotettua suunnitellusti. Ennaltaehkäisevään toimintaan ja palveluiden kehittämiseen ei ole kuitenkaan pystytty panostamaan täysin halutulla tavalla. Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallisessa valvonnassa jäätin jonkin verran valtakunnallisesti tiukasti säädellystä tarkastustavoitteesta.

Ympäristöpalveluiden toteutuminen kustannuspaikoittain vuonna 2023 (Selänne 1–9/23, Haapajärvi 10-12/23):

YMPA, Haapajärvi	TP2022	TA2023	TP2023, 1-9/23	Tot.% 1-9/23	TP2023, 10-12/23	TP2023, 1-12/23	Tot.% 1-12/23
Hallinto	-42 026	-47 499	-37 863	79,71 %	-11 253	-49 116	103,40 %
Ympäristönsuojelu	-63 068	-66 527	-32 838	49,36 %	-4 899	-37 737	56,72 %
Ympäristöterveys	-60 157	-102 164	-51 475	50,38 %	-32 642	-84 117	82,33 %
Eläinlääkintähuolto	-202 694	-176 855	-154 327	87,26 %	-49 056	-203 383	122,36 %
Valvontaeläinlääkäri					-13 023	-13 023	
Yhteisvastaanotto	-56 121	-72 567	-52 036	71,71 %	-20 178	-72 214	99,51 %
Rakennusvalvonta	-56 138	-78 013	-42 262	54,17 %	-23 717	-65 979	84,57 %
Yhteensä	-480 204	-543 625	-370 801		-154 766	-525 567	96,68 %

Mittarit

Maksuosuus euroa/asukas	TP20	TP21	TP22	TA23	TP23
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	51,88	78,11	71,96	81,30	78,60

Hallintopalvelujen talousarvion toteutuminen:

	TP20	TP21	TP22	TA23	TP23	Tot %
Menot	33 098 270	34 642 584	35 032 583	3 512 159	3 236 845	92,16
Tulot	965 780	1 204 652	1 454 091	301 750	395 757	131,15
Netto	32 132 480	33 437 931	33 581 492	3 2104 09	2 841 088	88,5

2.4 SIVISTYSPALVELUT

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:

Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta

- Kestävä kehitys arkipäivän toiminnaksi

Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla

- Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina

Koulutus. ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajana

- Vetovoimaiset koulutuspalvelut
- Koulutuspalvelujen hyväkuntoiset ja toimivat tilat
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen

Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen

Toimenpiteet:

- Koulujen kestävä kehityksen toiminnan ja opetuksen jatkaminen ja kehittäminen
- Koululaiset ja opiskelijat tekevät osana opetussuunnitelmaa säännönmukaisesti ja suunnitelmallisesti materiaalia paikkakuntaan liittyvistä aiheista eri näkökulmista nettiin ja eri somekanaviin
- Koulujen opetussuunnitelmat ja hanketoiminta
- Varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja hanketoiminta
- Lukion ja liiketalouden opetuksen yhteistyön kehittäminen
- Koulujen vierailu- ja tutustumiskäyntipalveluiden myynti ulkomaisille opettajille
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen koulujen opetuksessa
- Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen Haapajärven kaupungin strategian mukaisesti

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Toisen asteen koulutuksen ylläpitojärjestelmä
- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikki- ja tanssiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Joukkoliikenne
- Selvitetään kaupungin omana toimintana tuotettavien palvelujen tuottamista yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Aikuisten perusopetussuunnitelma

- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- Oulun eteläisen kirjastostrategia
- Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukuntien kuntien liikuntatoimien ja – palveluiden kehittämisohjelma
- Jokilatvan opiston perussopimus
- Perusopetuksen laatutyön toimenpideohjelma
- Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Haapajärven koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelma

Sivistyspalvelujen toiminnan ja talouden toteutuminen: *Sivistyspalvelujen vastuualueen toiminta on edennyt tavoitteiden ja suunnitelmien mukaan. Koko vastuualueen vuoden 2023 asioita on kirjattu sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan raporttiin. Arviointimenettelyn mukaiset säästötoimet on toteutettu vuoden aikana. Sivistyspalvelujen käyttötalouden toteutumaprosentti on 102,8 %. Toimintakulut ovat 100,4 % ja toimintatuotot 81,6 %. Sivistyspalvelujen käyttötalouden euromääräinen ylitys on 480 827 euroa.*

Suurimmat ylitykset ovat varhaiskasvatuksessa ja ne on yksilöity Varhaiskasvatuksen tekstiosuudessa tarkemmin. Varhaiskasvatuksen ylitykset johtuvat lainsäädännön muutoksista 1.3.2023 varhaiskasvatuksen maksuluokkien muutosten osalta, sisäisesti laskutetuista siivouskuluista sekä Satulaakso-päiväkodin toiminnan uudelleen käynnistämisestä budjettivuoden 2023 aikana. Lukiokoulutus ja vapaa-aikatoimi ovat pysyneet talousarviossa. Perusopetuksen toimintakulut ovat pysyneet hyvin talousarviossa, toimintatuotot ovat allittaneet tavoitteen. Vapaa-ajankoulutuksella on laskuttamattomia kuntaosuuksia.

Sivistyspalvelujen palkka- ja henkilösivukulut ovat ylittäneet talousarvion. Palkankorotukset ja kesäkuussa maksuun tullut budjetoimaton palkankorotus, kertaerä, vaikuttivat edellä mainittujen asioiden lisäksi siihen, että sivistyspalveluissa tehdyt säästötoimet sulivat kuluihin. Palveluiden ja tuotteiden hintojenkorotuksiin vastattiin tarkalla harkinnalla hankintojen suhteen, niiden osalta pysyttiin talousarviossa.

KOULUTOIMISTO

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto sisältää hallinto- ja toimistopalvelut, joukkoliikenteen ja erilaisten hankkeiden hallinnoinnin.

Sivistysjohtajan ja lukion rehtorin tehtävät on yhdistetty 1.4.2022 alkaen määräajaksi ja 31.7.2023 jälkeen toistaiseksi. Palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline. Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstöresurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. Se on aloitteellinen ja aktiivinen palvelukeskus.

Joukkoliikenteen suunnittelua jatketaan eri yhteistyötahojen (mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenneturva, alueen muut kunnat, Peruspalvelukuntayhtymä Selänne, kaupungin eri hallintokunnat, asukkaat) kanssa. Tavoitteena on nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Haapajärven kaupunki on mukana Oulun eteläisen alueen joukkoliikennetyöryhmässä.

Toteutuminen:

Koulutoimiston toiminta on ollut tarkasteltavana ajankohtana tavoitteiden mukaista. Hyvinvointialueen, Pohteen, toiminnan käynnistyminen on vaikuttanut myös koulutoimiston työtehtäviin mm. henkilöstön ja

sopimusten siirtojen osalta. Sivistyslautakunnan kokouksia pidettiin tarkasteltavalla jaksolla kahdeksan kertaa. Hankehakuja tehtiin sekä Aluehallintoviraston että Opetus- ja kulttuuriministeriön palvelujen kautta ja kaikkiin hankehakemuksiin saatiin myönteinen päätös.

Kevätlukukaudella sivistyspalvelujen toimijoiden yhteistyönä valmisteltiin Haapajärven kaupungin sivistyspalvelujen opiskeluhoitosuunnitelma sekä Haapajärven kaupungin strategian mukainen Haapajärven sivistystoimen yhteinen yrittäjyyskasvatuksen ehjä polku, joka otettiin käyttöön 1.8.2023 alkaen.

Opetussuunnitelmien päivitykset opiskeluhoollon osalta ja Haapajärven kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2023 alkaen.

Sivistyspalvelujen hallinnon talouden toteutuma on 44,3 %.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Lautakunnan kokouksia	8	9	8	8

PERUSOPETUS

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläkoululla, K.J. Ståhlbergin koululla sekä Oksavan-, Parkkilan-, Tiiton- ja Väliojan kyläkouluilla. Kouluverkon muutokset ja muut säästötoimet toteutetaan talouden arviointimenettelyyn perustuen ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven hajautetun mallin mukaisesti erillisissä esiopetusryhmissä K.J. Ståhlbergin koululla, Parkkilan (Parkkilan ja Oksavan esioppilaat) ja Tiiton kyläkouluilla sekä alkuopetuksen yhteydessä Väliojan kyläkoululla.

K.J. Ståhlbergin koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetus- ja päivähoitoyksikkö ja pienryhmäopetus. 7. – 9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Esioppilaiden ja kouluilaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti K.J. Ståhlbergin koululla.

Haapajärven yläasteen hallinnoima tuetun oppimisen yksikkö toimii perhekoti Sosiaalipalvelut Leenalan yhteydessä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja - oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja K.J. Ståhlbergin koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielten opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Esiopetusta kehitetään koulujen, varhaiskasvatuksen ja kotien välisellä yhteistyöllä.

Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun kerhotoimintana K.J. Ståhlbergin esikoululla, Tiiton koululla ja Parkkilan koululla.

Rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö. Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti. K.J. Ståhlbergin koulu jatkaa valtakunnallisessa kerhotoiminnan kehittämishankkeessa. Kaikki peruskoulut ovat mukana harrastamisen Suomen malli hankkeessa ja tarjoavat oppilaille kerhotoimintaa koulupäivien jälkeen.

K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokan, kyläkoulujen 5.-6. luokan ja yläkoulun 9. luokan oppilaat osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeeseen. Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja ja ne ovat mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris verkostossa.

Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina on koulujen yhteinen painopistealue. Lisäksi kouluilla on omia painopistealueita.

Haapajärven yläaste jatkaa yhteistyötä Viron Värskan kunnan yhtenäiskoulun kanssa ja Tansanian Maruvangon koulun kanssa.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämällä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt.

K.J. Ståhlbergin koulu siirtyi esiopetusta lukuun ottamatta väistötiloihin lv. 2020-2021 alussa. Uusi koulurakennus on suunnitteilla Opintielle ja se valmistuu 31.5.2025.

Toteutuminen: *Perusopetuksen toiminta oli vuonna 2023 tavoitteiden ja suunnitelmien mukaista. Budjettikauden suurin yhteinen yleisötapahtuma oli keväällä 17.5.2023 järjestetty pesäpallon e-poikien hyväntekeväisyysottelu ukrainalaisten hyväksi. Hyvinvointialueen, Pohteen, toiminta käynnistyi 1.1.2023, ja tästä seurasi mm. henkilöstöön liittyviä muutoksia. Ruoka- ja puhdistuspalvelut siirtyivät PPE Köökillä. Kyseinen siirto toi mukanaan muutoksia toimintatapoihin.*

Tiiton koulun väistötilaparakit valmistuivat koulun pihalle syyslukukauden alussa. Parkkilan koulun remontti oli valmistumisvaiheessa syyskuun lopussa. Haapajärven lähivuosien suurin investointi, K.J.Ståhlbergin koulun rakentaminen, eteni vuoden aikana suunnitelmien mukaan.

Perusopetuksessa järjestettiin koulupäivän jälkeen kerhotoimintaa OKM:n kerhotoiminnan tuella ja Harrastamisen Suomen mallin avulla. Yläasteelle ja K.J. Ståhlbergin koululle palkattiin aluehallintoviraston myöntämän koulunuorisotyöhankkeen avulla yhteinen koulunuorisotyöntekijä. Tämän lisäksi OKM:n hankkeilla palkattiin yläasteelle ja K.J.S:n koululle yhteinen resurssiopettaja ja koulunkäynninohjaaja maahanmuuttajalapsille. Oksavan koululle perustettiin hankerahoilla lukuvuodeksi 2023-2024 joustavan alkuopetuksen ryhmä. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikilla alakouluilla vuoden 2023 syyslukukauden aikana.

Perusopetuksessa täytettiin arviontimenettelyn mukaiset säästötoimet vuoden 2023 aikana mm. Väliojan koulu lakkautettiin 1.8.2023 alkaen ja oppilaat siirtyivät K.J.S:n kouluun oppilaiksi.

Palkankorotukset ja palvelujen hinnankorotukset näkyvät talouden toteutuksessa.

Perusopetuksen talouden toimintakate on 103,4 %. Toimintatuottojen osalta toteutuma on 72,0 % ja toimintakulujen toteutuma on 100,2 %. Perusopetuksen talousarvio oli toimintakuluille 9 930 260 euroa ja toimintakulujen toteutuma oli 9 951 429 euroa.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Tehokkuus				
€/ oppilas	10600*	10 060	9300	10 600
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				

0 – 6 luokat	660	594	600	555
7 – 9 luokat	315	295	300	291
Tunnit/ oppilas				1,98
0 – 6 luokat	1,8	1,72	1,93	
7 – 9 luokat	2,2	2,07	2,2	2,2
Opetusryhmien keskipitoisuus				
0 – 6 luokat	18,0	18,0	18,0	18,0
7 – 9 luokat	19,0	19,0	19,0	19,0

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärvellä lisätty vuonna 2021 perusopetuksen kustannuksiin Opetushallituksen kustannuspaikkaraportissa. Kustannusvaikutus on n. 1300 euroa/oppilas.

LUKIO

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja / lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmistava päivälukio. Täydennämme päiväopintotarjontaa Oulun aikuislukion ja muita etäopintoja tarjoavien palveluiden kautta.

Yhdistelmätutkinnon suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3–3,5 vuoden aikana suoritettuina kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioiden, Centria ammattikorkeakoulun ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyöyhdistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Lukion rehtori on Eleven+ yhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä Oulun eteläisen alueen lukioiden ja alueella toimivien ammattikorkeakoulujen kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohtuullisessa ajassa jatkamaan opintojaan korkeakouluissa tai muissa jatko-opintoihin liittyvissä oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kestävä kehitys, lukiolaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen, kansanvälisyys sekä yrittäjämäisen ajattelutavan, sisäisen yrittäjyyden, vahvistaminen. Opetuksessa käytetään runsaasti digitaalisten oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajien täydennyskoulutus on keskeinen tekijä pedagogian kehittämisessä.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa.

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoita opiskelee yhdistelmätutkintopolulla. Lukiolaiset voivat valita ammatillisen koulutuksen opinnoista mm. ohjelmoinnin ja yrittäjyyden opintoja. Opintojen rahoitus hoidetaan molempiin suuntiin toteutuneiden kustannusten mukaan. Lukio ja Haapajärven Jedu ovat hakeneet yhteisen oppilaitoksen nuorisotyöhön liittyvän hankkeen yhteistyössä Jokilaaksojen Nuorten tuki ry:n kanssa. Haapajärven lukiolle on myönnetty 16 625 euroa valtion erityisavustusta koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi mm. tukiopetuksen avulla. Kyseisen Opetushallituksen myöntämän tuen käyttöaika on 2021–2023. Jatkohakemus koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi on haettu. Lukio on saanut myös kestäväan kehitykseen liittyvän yli 10 000 euron valtionavustuksen, kyseinen hanke on nimeltään: Kisaillen kohti kestäväan tulevaisuutta.

Lukio on mukana alueen lukioiden yhteisessä etäopintomahdollisuuksia kehittävässä hankkeessa. Hanketta koordinoi Ylivieskan lukio ja hanke on saanut valtionavustusta yli 130 000 euroa. Lukion rehtori kuuluu hankkeen ohjausryhmään.

Haapajärven lukio tarjoa kolmannen vuoden opiskelijoille pakollisten kurssien ja pienten vieraiden kielten oppikirjat lainakappaleina. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat kuuluvat toisen asteen uuden oppivelvollisuuslain ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen piiriin. Oppivelvollisuus ja maksuttomuus koskee kaikkia niitä opiskelijoita, jotka ovat syntyneet vuonna 2005 tai sen jälkeen.

Oppivelvollisuuslaki ja maksuton toinen aste lisäävät lukiokoulutuksen kustannuksia ikäluokka kerrallaan.

Lukion opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain 110–130 opiskelijan välillä riippuen yläkoulun päättävän luokan oppilaiden määrästä. Syksyllä 2022 lukiossa aloitti 39 uutta opiskelijaa.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän Haapajärven yksikön liiketalouden osaston opetus toimii lukion kanssa yhteisissä tiloissa. Lukiorakennuksen vuokrakustannukset jaetaan opiskelijamäärän suhteessa lukion ja liiketalouden opetuksen kesken.

Lukion tilat ovat myös Jokilatvan opiston koulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 %.

Lukion opiskelijakohtainen kustannus on noussut huomattavasti vuoden 2021 tilinpäätöksessä ja seuraavissa talousarvioissa. Oppilaskohtaisen kustannuksen nousua selittävät syksyllä 2021 voimaanastunut maksuton toinen aste ja oppivelvollisuus sekä pääomavuokrien lisääminen koulutuksen kustannuksiin vuonna 2021.

Lukion rehtori toimii myös sivistysjohtajana, palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Toteutuminen: *Haapajärven lukion toiminta on noudattanut tarkasteltavana ajanjaksona tavoitteita, suunnitelmia ja painopistealueita. Kevään tapahtumat järjestettiin normaalisti ja hanketyöt hoidettiin suunnitelmien mukaan. Lukion kestävä kehityksen mukainen toiminta palkittiin OKKA-säätiön kestävä kehityksen sertifikaatilla, joka luovutettiin lukiolle tammikuussa 2023. Kestävä kehitys on nivottu tiiviisti opiskelijoiden hyvinvointia tukevaan toimintaan ja tapahtumiin.*

Haapajärven lukio on mukana alueellisessa etälukiohankkeessa, jossa on pilotoitu JokiElukio -etälukiotoimintaa. Lisäksi lukiolla on oma OKM:n rahoittama hanke Kisaillen kestävä tulevaisuutta, jonka puitteissa on järjestetty runsaasti hyvinvointitapahtumia. Lukio järjesti Haapajärvellä elokuussa yleisölle avoimen Kävele naiselle ammatti -tapahtuman, jonka tuotot lahjoitettiin Kirkon ulkomaanavulle. Lukiolaisten tukiopetus on rahoitettu OKM:n hankevaroin.

Lukion talous ja toiminta on ollut talousarvioin mukaista vuoden 2023 aikana. Talouden toimintakate on vuoden 2023 lopussa 100 %. Toimintatuotot 44,4 % ja toimintakulujen toteutuma on 98,5 %.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Tehokkuus				
€/ opiskelija	10560*	9119	9300	9530
Toiminnan laajuus (opiskelijoita) (*)	127 (10)	116 (3)	120 (3)	115 (2)
Tunnit/opiskelija	1,55	1,6	1,57	1,5

(* päivälukiolaiset (+ ammattiopiston kaksoistutkintoa suorittavat)

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärven osalta lisätty Opetushallituksen kustannuspaikkaraporttiin lukion kustannuksiin vuonna 2021. Pääomavuokrien kustannusvaikutus on ollut n. 1550 euroa/lukion opiskelija.

VAPAA-AJAN KOULUTUS

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia toiminta-alueellaan. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle. Kustannusten nousun vuoksi tehdään pieni korotus kurssimaksuihin.

Opetuksen pääpaino on käden taidoissa ja taideaineissa eli musiikissa ja kuvataiteissa. Terveys- ja liikuntakasvatusta tarjotaan laaja-alaisesti eri ikä- ja kohderyhmille, pääpaino on terveyttä ja hyvinvointia edistävissä opinnoissa. Kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia edistetään tieto- ja viestintätekniikan opinnoilla. Kielten opetuksessa ja muun opetuksen tarjonnassa vastataan alueen koulutuskysyntään.

Jatketaan verkko- ja etäopetuksen järjestämistä ja opetuksen kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti alan koulutuksiin. Lisätään osaamisperusteisesti järjestettävien kurssien määrää. Kaikki kurssit suunnitellaan lv. 2023–2024 alkaen osaamisperusteisesti, jolloin suunnittelutyön laatu ja valmius osaamisperusteisten kursien järjestämiseen paranee. Jatketaan syksyllä 2022 käynnistyneen opiston opetussuunnitelman kirjoittamista. Tavoitteena on, että opetussuunnitelma valmistuu vuoden 2023 aikana. Edistetään Ukrainan sotaa paenneiden henkilöiden kotoutumista järjestämällä sitä tukevaa koulutusta.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastaa Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Toteutuminen: Opetusta järjestettiin vuoden 2023 aikana 609 kurssilla 16 851 tuntia. Opiskelijoita on nettona (yksi opiskelija yhteen kertaan laskettuna) yhteensä 3 459, joista 77% on naisia. Kaikkiaan kurssilaisia oli 7 433. Vuoden 2023 opetuksen pääpaino on musiikissa (43 % tunneista), käden taidoissa (24 %), liikunnassa ja terveydessä (15 %) kuvataiteissa (10 %) ja kielissä (5 %).

Etä- ja hybridiopetusta järjestettiin vuoden aikana kielissä, kuvataiteissa, sanataiteessa ja liikunnassa 14 kurssilla 261 tuntia. Näille kursseille osallistui 216 opiskelijaa.

Osaamisperusteisesti toteutettuja kursseja järjestettiin vuoden aikana 65, joissa annettiin opetusta 3 092 tuntia. Osallistujia näillä kursseilla oli 585 opiskelijaa. Kevätlukukaudella päättyneillä kursseilla oli 11 opintopisteiden suorittajaa. Syyslukukauden alusta alkaneiden opintopistesuoritusten määrä tiedetään kevätlukukauden 2024 päättyessä. Lähtökohtaisesti kaikki lv. 23-24 kurssit on suunniteltu osaamisperusteisesti.

Johtokunta hyväksyi 28.6.2023 opiston yleisen opetussuunnitelman sekä soitinkohtaiset opetussuunnitelmat pianoon, viuluun, kitaraan ja lauluun. Opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen. Lisäksi rumpujensoiton opetussuunnitelman valmistelu käynnistettiin syksyn 2023 aikana.

Maahanmuuttajille ja Ukrainan sotaa paenneille henkilöille on järjestetty kotoutumista edistävää koulutusta suomen kielessä 11 kurssilla ja kuvataiteissa 2 kurssilla. Yhteensä opetusta on järjestetty em. kohderyhmille 13 kurssilla 296 tuntia. Osallistujia näillä kursseilla on ollut 162.

Taiteen perusopetusta järjestettiin kuvataiteissa ja käsityössä. Kevätlukukauden lopussa annettiin päättötodistukset niille oppilaille, jotka saivat lukuvuoden aikana suoritettua taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän. Tanssitaiteen perusopetuksen tuotti Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastasi Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Mittarit (koko opisto)

	TP21	TP22	TA23	TP23
Tehokkuus				
€/asukas	41,30	44,48	41,38	45,72

€/oppilas	328,05	324,39	270,64	328,46
€/tunti	63,95	64,76	59,62	67,42
Toiminnan laajuus				
Oppilaita (netto)	3 210	3 447	3 800	3 459
Opetustunnit	16 466	17 267	17 250	16 851
Valtionos. perustetunnit (OKM)	15 214	15 095	15 100	15 003
Opetusryhmien keskikoko	10,20	11,46	13,0	12,21

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TP 21	TP22	TA23	TP23
Tehokkuus				
€/asukas	13,50	14,30	9,63	11,55
€/oppilas	92,54	94,54	54,58	81,00
€/tunti	21,42	19,76	13,64	16,90
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	1 023	1 043	1 200	970
Opetustunnit	4 420	4 991	4 800	4 648
Nettomaksuosuus	94 666	98 603	65 490	78 574

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus: Musiikkiopiston palvelut ostetaan Jokilaaksojen musiikkiopistolta.

Oppilaspaikkoja: 41

Kustannukset: 1 555 euroa/oppilaspaikka

KULTTUURIPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalvelut edistävät ja tukevat taiteen eri alojen harrastamista ja harjoittamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinnön ja – ympäristön vaalimista ja edistämistä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan syrjäytymisen ehkäiseminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle sekä haapajärvisen identiteetin ja perinteen vahvistumiselle.

Tuetaan järjestöjen järjestämiä tapahtumia antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön. Tiedotetaan haettavista avustuksista ja apurahoista ja jaetaan niitä talousarviomäärärahan puitteissa.

Osallistutaan Haapajärvi-päivien järjestelyihin. Järjestetään vuotuiset kulttuuritapahtumat ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Ylläpidetään monipuolista kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille.

Kehitetään keväällä 2019 laadittua kulttuurikasvatussuunnitelmaa yhteistyössä kulttuurikasvatussuunnitelma-työryhmän ja koulujen kanssa. Aloitetaan uudistetun suunnitelman jalkautus kouluihin.

Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna juhannuksen jälkeisestä keskiviikosta kuuden viikon ajan ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Mahdollistetaan museoon tutustuminen virtuaalisesti museon ollessa suljettuna.

Jatketaan Teepiknik -tapahtuman kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Luodaan tapahtumasta jatkuva yhteisöllinen perinne. Kehitetään ja ylläpidetään Teekaupunki-teemaa yhteistyössä Tee-toimikunnan ja kaupungin hallintopalveluiden kanssa.

Ylläpidetään kaupungin taidekokoelmaa, teeastiakokoelmaa ja Mika Myllylän palkintokokoelmaa. Kehitetään näyttelyiden virtuaalista ja sisällöllistä tarjontaa. Järjestetään taidenäyttelyitä kirjaston tiloissa. Näyttelytilatyöryhmä jatkaa pysyvien näyttelytilojen suunnittelua. Laaditaan näyttelytilojen sekä kulttuurisalin lämpiö- ja varastotilojen tilantarveselvitys. Selvitetään kulttuurisalin näyttämövalojen vaihtamista energiatehokkaammiksi Led-valoiksi.

Jatketaan kaupungin yleisilmeen kohentamista ja lisätään viihtyvyyttä toteuttamalla erilaisten ryhmien kanssa suunniteltuja katutaideteoksia alikulkuihin ja muihin maalattavaksi sopiviin pintoihin.

Osallistutaan Pohjois-Pohjaanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän työskentelyyn ja pyritään laajentamaan kuntalaisten tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin sekä järjestetään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia yhteistyöverkostojen kanssa. Kulttuurihyvinvointi on vahvasti mukana Haapajärven hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2021–2025.

Haapajärvi on mukana seutukunnallisessa kulttuurimatkailuhanke KUMA:ssa. Haapajärven KUMA-työryhmä aloitti työskentelyn syyskuussa 2022. Haapajärvi on yhteistyössä Nivalan ja Pielaveden kanssa Presidenttipolku -hankkeessa, joka on osa Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki hanketta. Jatketaan Presidenttipolku -hankkeen suunnittelua ja toteutusta yhdessä kumppanikuntien ja KUMA -hankkeen yhteistyötahojen kanssa.

Kulttuuriavustukset ovat haettavina maaliskuussa sähköisenä Kunta-Akkuna -sovelluksen kautta.

Toteutuminen: Vuoden 2023 yleisötapahtumat ja koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset tapahtumat toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Tarjonta sisälsi teatteria, konsertteja, näyttelyitä, teetapahtumia, kirjanjulkaisun, lastentapahtumia, luennon, Stand up-esityksen sekä vuotuiset juhlat ja tapahtumat. Vanhusten palveluasumisyksikköön suunnattuja kulttuuritapahtumia oli kaksi.

Kulttuurikeno-hankkeen Taidelaboratorion toiminta käynnistyi Haapajärvellä kesäkuussa. Kuntalaisten yhdessä tekemä teos, Pyörät pyörii, valmistui elokuun lopussa. Teos on väliaikaisesti sijoitettuna kirjaston aulaan.

Kulttuurimatkailuhankkeen Haapajärven ryhmä jatkoi tapaamisia ja kulttuurimatkailureittien suunnittelua. KUMA-hanke järjesti myös koulutuksia, joihin osallistuttiin. Syyskuussa käynnistyivät kaikille avoimet kulttuurimatkailun valmennukset. Jatkettiin myös Presidenttipolun suunnittelua.

Teekaupunki vastaanotti merkittävän teekannulahjoituksen, jonka käsittely aloitettiin.

Kulttuuriavustukset olivat maaliskuussa haettavina Kunta-Akkuna -sovelluksen kautta. Määräaikaan mennessä tuli kahdeksan hakemusta, joista viidelle myönnettiin avustusta.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, kulttuuritapahtumat)	29	62	40	67
Tapahtumissa osallistujia	5 080	6915	6500	8716
Teatterisalin käyttö/v (käyttökerrat)	125	215	180	153
Kokoustilan käyttö/v (käyttökerrat)	92	150	110	160
Museossa kävijöitä	550	325	350	402

VARHAISKASVATUS

Vastuualueen johtaja: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat Haapajärven perheiden tarpeisiin järjestämällä varhaiskasvatuspalveluita lapsille, kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatusta annetaan Haapajärvellä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuksen piirissä on tällä hetkellä (17.10.2022) yhteensä 243 vuosina 2017–2021 syntynyttä lasta. Em. aikana kaikkien syntyneiden yhteismäärä on 413 lasta. Eli varhaiskasvatuksen piirissä on 58,90 % kaikista 1-5-vuotiaista lapsista Haapajärvellä. Koska vuonna 2021 syntyneistä lapsista vain 23 on tällä hetkellä hoidossa, se laskee kokonaisprosenttia huomattavan alas. Vuonna 2017–2020 syntyneiden lasten varhaiskasvatuksessa oleva osuus vaihtelee ikäluokasta riippuen 55,6-71,3%:n välillä.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti tullaan vuoteen 2030 mennessä muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne uuden lain mukaiseksi.

Varhaiserityiskasvatusta tarvitsevien lasten hoito järjestetään inklusion periaattein varhaiskasvatuslain mukaisesti. Lapsen erityistarpeet huomioidaan hoitopaikkasijoitusta tehtäessä. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa pienennetään tai ryhmään lisätään henkilökuntaa (ryhmäavustaja tai tarvittaessa henkilökohtainen avustaja). Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) työpanos on lain mukaisesti käytettävissä varhaiskasvatuksen toimipisteissä konsultaatio- ja ohjausperiaatteella.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi valtion erityisavustuksen Haapajärven varhaiskasvatukselle ajalle 1.6.2022-31.12.2023 varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi. Hankkeen aikana arvioidaan ja kehitetään edelleen varhaiskasvatuksen tuen käytäntöjä sekä uudistetaan moniammatillisia yhteistyöryhmiä ja -käytäntöjä. Erityisavustusta saatiin yhteensä 160.000,00 euroa kyseiselle ajanjaksolle.

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään jokaiselle lapselle henkilökohtaisesti, yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa, lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamisen pohjaksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitsema tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen, yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkodeissa toimitaan pienryhmäpedagogiikan mukaisesti. Jokaisessa varhaiskasvatuspaikassa ympäristökasvatus on osana jokapäiväistä toimintaa. Lisäksi mahdollistetaan lasten ja perheiden osallisuus toimintaan suunnitelmallisesti.

Lasten hoitotuki maksetaan perheille KELA:n perusteiden mukaisesti, jotka eivät ole kunnallisen päivähoidon piirissä ja järjestävät lastensa hoidon itse.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään erityisesti seuraavien asioiden osalta:

- * Tuen uudistamisen edistäminen varhaiskasvatuksessa ja monialaisissa yhteistyöverkostoissa
- * Lasten tunnetaitokasvatus
- * Leikin ja oppimisympäristön kehittäminen
- * Liikkuminen luonnossa ja lähiympäristössä

Henkilöstön työskentelyn tukeminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

- * Työkierto koko varhaiskasvatuksen sisällä tukee henkilöstön työssä jaksamista ja varhaiskasvatuksen laaja-alaista kehittämistä
- * Työhyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuksen muutoksissa

Varhaiskasvatuslain mukaiset terveelliset ja turvalliset toimitilat

* Jukolan hankesuunnittelun jatkaminen. Kartanon päiväkodin korvaavien tilojen vuokrasopimus päättyy lokakuussa 2025. Jukolan päiväkodin yhteyteen on suunniteltu varaus Kartanon päiväkodin kahden osaston lisärakentamiseen. Tavoitteena, että tulevaisuudessa varhaiskasvatuksessa Haapajärvellä on 2 päiväkotiyksikköä (päiväkoti Satakieli ja päiväkotijukola). Yksiköiden yhdistäminen säästää menoja henkilöstön tehokkaan yhteiskäytön mahdollistuessa isommassa yksikössä sekä tukipalveluissa mm. ruokapalveluissa, siivouksessa ja kiinteistönhuollossa.

* Huolehditaan turvallisuudesta sekä toimitilojen sisällä, ulkoalueilla että varhaiskasvatuspaikkojen läheisyydessä liikuttaessa

Toteutuminen: Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrä on lähtenyt loivaan laskuun loppuvuoden 2023 aikana. Päiväkoti Satulaakso oli vuoden aikana avoinna 2.1.-5.6.2023 sekä 1.8.-31.12.2023, koska lapsimäärä oli korkea. Satulaaksossa toimi 14-paikkaisena sisarusryhmänä, jossa oli 0-5-vuotiaita lapsia. Syksyn lasten määrän laskuun reagoitiin päätöksellä sulkea päiväkoti Satulaakso 1.1.2024 alkaen. Lapset sijoitettiin muihin olemassa oleviin yksiköihin.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan työpanosta on ostettu ostopalvelusopimuksella tmi Kaisu Vallelta. Päiviä on saatu kuukaudesta riippuen 3 - 6 päivää. Tuen tarpeessa olevien lasten määrä on varhaiskasvatuksessa suuri, joten ostettavan palvelun määrä on tarpeeseen nähden liian pieni.

Tuen uudistamisen edistämishankkeen avulla on lisätty päiväkotiryhmiin avustavaa henkilökuntaa, mikäli ryhmässä on ollut tuen tarpeessa olevia lapsia useampia. Hankkeen rahoituksella on myös hankittu materiaalia sekä koulutuksia henkilökunnan osaamisen tueksi.

Lasten hoidon tukien käyttäjien määrä lisääntyy yksityisen ja osittaisen tuen osalta.

Päivittäinen toiminta on toteutunut pedagogisesti ja suunnitelmallisesti jokaisessa hoitopaikassa. Lasten vastut tehdään kattavasti kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille.

Talousarvion ylitykset vuonna 2023:

Satulaaksoon ei ollut varattuna talousarviossa määrärahoja, joten siltä osin varhaiskasvatus ylitti talousarvion noin 148 400,00 €

Toinen talousarvion ylityksen aiheuttanut asia oli varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset 1.3.2023 ja 1.11.2023. Molemmat muutokset vaikuttivat asiakasmaksukertymän pienenemiseen. Näin toteutunut asiakasmaksukertymä jäi noin 63 800,00 € vajaaksi.

Puhtaanapito kustannukset nousivat (PPE-Köökin laskutus) ja tilapalveluvuokrat pysyivät edelleen samoin kuin 2022 vuonna (siivous kuulunut osalla yksiköistä tilapalveluvuokraan), menokohdan ylitykset yhteensä noin 145 000,00 €.

Menokohdalle 4110 Tasausmaksut on siirretty kuluneelle vuodelle noin 87 700,00 € sivistyspalveluiden hallinnosta. Menokohdille ei ollut määrärahavaruksia.

Sijaismäärärahat ovat olleet varauksena liian pienet varhaiskasvatuksessa. Henkilöstön mitoitus tulee olla aina varhaiskasvatuslain mukaisesti suhteessa paikalla olevaan lapsimäärään. Sairaspäivien määrä on lisääntynyt vuoteen 2022 verrattuna huomattavasti. Vuoden 2023 aikana henkilöstöllä on ollut pitkiä poissaoloja ja niihin on palkattu tarvittavat sijaiset.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Lapsia päivähoitossa				
31.12. tilastopäivänä	214	230	230	221
1.1.–31.12. aikana	305	313	350	ei lukua
Lapsia yhteensä lastenhoidontukien piirissä				
Kotihoito (lapsia)	705	604	700	718
Yksityinen hoito (tuen hakijoita)	55	27	30	30
Osittainen tuki (tuen hakijoita)	170	125	100	104

Päiväkodit

Vastuullinen viranhaltija: Päiväkodin johtaja (päiväkoti Satakieli ja päiväkoti Jukola) ja Varhaiskasvatuksen johtaja (päiväkoti Kartano)

Toiminnan kuvaus: Haapajärvellä toimii kolme päiväkotiä.

Päiväkoti Satakieli on 87-paikkainen päiväkoti, joka on avoinna arkipäivisin, noin klo 6.30–17.30 välisenä aikana.

Kartanon päiväkoti vastaa vuorohoidontarpeesta, ja siellä on yhteensä 42 hoitopaikkaa. Kartanon päiväkoti toimii tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä ja ympäri vuorokauden.

Päiväkoti Jukolassa on 66 hoitopaikkaa. Jukola toimii arkipäivisin, noin klo 6.00–17.30 välisenä aikana

Toteutuminen: Päiväkoti Satulaakso oli vuoden aikana avoinna 2.1.-5.6.2023 sekä 1.8.-31.12.2023, koska lapsimäärä oli korkea. Satulaaksossa toimi 14-paikkaisena sisarusryhmänä, jossa oli 0-5-vuotiaita lapsia. Syksyn lasten määrän laskuun reagoitiin päätöksellä sulkea päiväkoti Satulaakso 1.1.2024 alkaen. Lapset sijoitettiin muihin olemassa oleviin yksiköihin.

Läsnäolopäivien määrä jäi Satakielessä alle arvion. Kartanossa ja Jukolassa läsnäolopäivien määrä ylittää suunnitteluun laitettut arviot. Perhepäivähoidon osalta läsnäolopäivien kertymiseen vaikuttaa kaksi pitkää työlomaa perhepäivähoitajilla sekä se, ettei perhepäivähoitajalle voi enää sijoittaa varahoitolapsia, koska tilapäistä ylitystä ei sallita lapsiryhmässä.

Päiväkotien sijaiskulut ovat suuret. Varhaiskasvatuslain mukaiset henkilöstömitoitukset tulee toteutua päivittäin. Yksiköiden henkilöstöllä on ollut paljon pitkiä työlomia, joita ei ole osattu ennakoida. Lisäksi Kartanon päiväkodissa keskimäärin 3–4 viikoittaista yövuoroa ja lasten hoidontarve aina viikonloppuisin ovat aiheuttaneet sijais- / määräaikaisen lisätyövoiman tarpeen yksikössä.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Läsnäolopäivät:				
Päiväkoti Satakieli	15 968	15 482	16 000	15793
Kartanon päiväkoti	6 547	7 538	6 800	7299
Päiväkoti Satulaakso	5 370	4 731	0	1302
Päiväkoti Jukola	571	3 294	10 000	11678

Perhepäivähoito

Vastuullinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan kotona tapahtuvana perhepäivähoitona. Vuoden 2023 alussa Haapajärven varhaiskasvatuksessa on yhteensä 4 vakinaista perhepäivähoitajaa

Toteutuminen: Työssä on ollut 3-4 perhepäivähoitajaa vuoden aikana. Perhepäivähoitajien työsuhteen ehdot ovat muuttuneet siten, ettei perhepäivähoitajalla olevaa paikkalukua saa ylittää edes satunnaisesti varahoitoon sijoitettavilla lapsilla. Tämä on vaikuttanut läsnäolopäivien kertymiseen perhepäivähoidossa. Lisäksi perhepäivähoidossa on ollut kaksi pitkää työlomaa vuoden aikana ja perhepäivähoitajan lapset ovat olleet sijoitettuina päiväkoteihin kyseiset ajanjaksot.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Läsnäolopäivät:				
Perhepäivähoito	3 715	2 861	3 000	2 211

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuualueen johtaja: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjastopalvelujen sekä nuoris- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunginkirjasto vastaa sekä Haapajärven että Pyhäjärven kaupunkien kirjastopalveluista.

Kirjastopalveluja tarjotaan Haapajärvellä pääkirjaston ja Pyhäjärvellä Pyhäjärven kirjaston sekä molemmissa kaupungeissa kirjastoauton avulla. Lisäksi kirjastokortilla on käytettävissä laaja valikoima e-palveluita.

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteen ja virkistytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjasto tukee toiminnallaan osallisuutta sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kirjastotilat ovat esteettömiä, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukevia

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kirjasto tarjoaa kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Se edistää lukemista ja kulttuuria sekä tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan sekä monipuoliseen lukutaitoon. Lisäksi kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Pääsääntöisesti Haapajärven kaupunginkirjasto on avoinna talvikaudella 49, kesällä 40 tuntia/viikko, Pyhäjärven kirjasto on avoinna 45 tuntia/viikko. Kirjastot ovat avoinna koko vuoden. Pyhäjärven kirjasto toimii toistaiseksi väistötiloissa.

Haapajärven kirjastoauto toimii Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien yhteisenä kirjastoautona. Pysäkkejä kirjastoautolla on yhteensä n.100, aikataulu kahden viikon periodissa. Kirjastoauto palvelee kaikkia alakouluja, päiväkoteja, sekä muun muassa palveluasumisen yksiköitä. Kirjastoauto on poissa liikenteestä viisi viikkoa kesälomien aikana sekä koulujen syys- ja talvilomaviikot.

Haapajärven kirjasto kuuluu joki -kirjastojen kirjastoryhmään. Yhtenä kirjastoryhmänä toimiminen tarkoittaa yhteistä kirjastojärjestelmää, yhteistä aineisto- ja asiakastietokantaa, sekä yhteisiä aineistokuljetuksia, käytösääntöjä ja käytänteitä. Kirjastoryhmällä on myös yhteinen verkkokirjasto sekä kirjastokortti.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi keskeisistä painopistealueista. Kouluyhteistyön avulla tuemme lukuinnon heräämistä ja lukutaidon kehitystä. Kirjasto on mukana Haapajärven kulttuurikasvatus-suunnitelmassa. Kirjaston ja koulun yhteistyön linjaukset ovat samat niin Haapajärvellä kuin myös Pyhäjärvellä.

Muita painopistealueita ovat yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen hyvinvoinnin tukeminen, sekä kuntalaisten hyvinvointinäkökulma päivittäisessä kirjastotyössä.

Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistamalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämisapurahoja. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen ja kehittää osaamistaan.

Kirjastojen tiloissa järjestetään taidenäyttelyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällyksen osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla.

Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Kärsämäelle.

Projektit ja hankkeet: Kirjasto hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä jokikirjastojen kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä valtionavustuksia kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Toteutuminen: Kirjastot ovat olleet avoinna suunnitelmien mukaisesti Haapajärvellä talvikaudella 49 tuntia/viikko ja kesäkaudella 40 tuntia /viikko, Pyhäjärven kirjasto on avoinna 45 tuntia/viikko. Molemmissa kirjastoissa on ollut käytössä itsepalveluaikaa aamuisin. Kirjastoauto on liikennöinyt suunnitelmien mukaisesti. Lasten- ja nuorten kirjastotyössä on toteutettu kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista aikataulua. Lisäksi on tehty hakeutuvaa kirjastotyötä kouluilla. Lukudiplomin markkinointia ja siihen liittyvää vinkkausta on jatkettu, sekä koulusarjoja mainostettu opettajille.

Vuoden alusta jatkettiin kirjaston päivätansseja Haapajärvellä kerran kuussa. Ne ovat keränneet hyvän määrän tanssijoita. Helmikuussa Haapajärvellä pidettiin Harry Potter-tapahtuma. Maaliskuussa pidettiin Haapajärvellä lukion kanssa yhteistyössä eduskuntavaalipaneeli. Lisäksi kirjailijavierana vieraili aavemetsästäjä Mika Nikkilä. Kirjastonpäivää juhlistettiin molemmissa kirjastoissa. Tuolloin valittiin molemmissa kirjastoissa vuoden kirjastonkäyttäjät, sekä tarjottiin kahvit asiakkaille.

Kesäaikana on molemmissa kirjastoissa ollut lukemiskampanjoita sekä eri teemoilla nostettuja kirjanäyttelyitä. Haapajärvellä osallistuttiin Teepiknikkiin sekä Toripäiville. Pyhäjärvellä oltiin mukana lasten ja nuorten kulttuuriviikoissa.

Kirjastoissa on annettu digitukea pyydettyäessä. Digitukea on mainostettu eri tilaisuuksissa, sosiaalisessa mediassa sekä kirjastossa.

Pohjoisen ekirjasto on jatkanut toimintaansa, käytössä on 10 e-palvelua, joissa on tarjolla mm. äänikirjoja, ekirjoja, elokuvia, lehtiä sekä musiikkia kirjastokortilla ja pin-koodilla. Palvelua on markkinoitu laajasti.

Syksyn aikana on tehty paljon lasten ja nuorten kirjastotyötä päiväkotien ja koulujen kanssa. Olemme olleet mukana yhteisissä tapahtumissa, sekä kirjastossa on vierailut erilaisia ryhmiä. Kirjaston päivätanssit jatkuivat syksyllä säännöllisesti.

Loka-marraskuussa kirjasto oli mukana peliviikolla ja järjesti Halloween -tapahtuman. Perheille suunnattuja lastenlauantai tapahtumia pidettiin kaksi kertaa. Kirjastolla tutustuttiin tekoälyn maailmaan aikuisille suunnatussa tekoälyillassa. Varhaiskasvatukselle toteutettiin satutuokioita Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä.

Joulukuussa kirjasto osallistui joulupolku tapahtumaan ja vuoden päätti suuren suosion ja mielenkiinnon saanut Reissin kartanon vanhat valokuvat -näyttely.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Lainaa/asukas yhteensä	12,85	11,32	16,00	13,87
Haapajärven kirjasto lainaa/asukas	11,21	11,36	13,00	12,14
Pyhäjärven kirjasto lainaa/asukas	10,47	10,62	12,00	9,80
Kirjastoauto lainamäärä	33 884	31 914	50 000	31444
E-aineiston käyttökerrat	21 488	20 555	20 000	24398
Fyysiset kirjastokäynnit /asukas	6,15	5,52	8,00	8,67
Verkkokäynnit /asukas	2,51	2,80	5,2	3,93

NUORISO

Vastuullinen viranhaltija: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja elämänhallintaa moniammatillisella yhteistyöllä ja laadukkailla nuorisopalveluilla. Toiminnasta vastaa nuorisopalvelut. Suvaitsevuuksia ja erilaisuuden hyväksymistä edistetään kansainvälisyys - ja kulttuurikasvatuksen avulla. Nuorisopalvelut toteuttavat vilpittömästi välittävää varhaista puuttumista. Ennaltaehkäisevä päihdetyö on läsnä kaikessa nuorisopalveluiden toiminnassa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Nuorisopalveluiden tavoitteena ja tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista, osallisuudella ja vaikuttamismahdollisuuksilla. Lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parantaminen kuuluu tärkeänä osana nuorisopalveluiden tehtäviin.

Nuorisotalo on auki lukukauden aikana yhteensä noin 60 h viikossa. Stolle aukeaa nuorille iltaisin klo 17:00. Viikonloppuisin, yökahviloita pidetään nuorisotilalla kerran kuukaudessa.

Nuorisotilan toimintapuitteita parannetaan ja monipuolistetaan uusimalla ja kunnostamalla kalusteita ja välineistöä.

Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti ovat näkyviä toimielimiä, jotka vaikuttavat nuorten ja lasten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa toiminnan keväällä 2023.

Avustuksia jaetaan talousarviomäärärahan puitteissa.

Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja kehitetään. Lisäksi yhteistyö kaupungin eri hallintokuntien kanssa on säännöllistä. Yhteistyötä tehdään paljon koulujen kanssa, erityisesti yläkoulun kanssa.

Yhteistyö ei rajoitu vain kunnalliselle tasolle vaan jatkuu maakunnallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. erilaisten hankkeiden ja projektien merkeissä. Toiminta perustuu pitkälti yhdessä eri tahojen kanssa työskentelyyn.

Kansainvälistä toimintaa kehitetään palvelemaan nuorten tarpeita, yhdessä yläkoulun, 4H:n, JEDU:n ja eri hankkeiden kanssa.

Projektit ja hankkeet: Nuorisopalvelu hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa aluehallintoviraston (AVI:n) myöntämiä valtionavustuksia nuorisopalveluiden kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ja Etsivä nuorisotyö ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä. Nuorisotilat ovat maanantaista perjantaihin Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:llä käytössä. Toimintaa on klo 08:00-16:00.

Toteutuminen: Nuorisotalo avattiin nuorten käyttöön 10.1.2023. Koulupäivystykset ja yökahvilatoiminta jatkuivat normaalisti vuodenvaihteen jälkeen. Laskettelureissu Tahkolle järjestettiin tammikuun lopussa yhdessä seurakunnan kanssa. Osallistuttiin Honkaniemessä järjestettyihin eskareiden talvipäiviin helmikuun puolessa välissä, sekä KJS:n koululla pidettyyn teemapäivään, jossa toimintaan osallistui kaikki KJS:n oppilaat. Hiutalehipat pidettiin monitoimitalolla 19.2.2023 useiden yhteistyötahojen kanssa.

Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa 22.2.2023. Hiihtolomalla järjestettiin 11.3.2023 Hopsis- pomppulinamaa monitoimitalolla, osallistujia oli n. 500. Järjestimme bussikuljetuksen Ylivieskaan Kuumaa- bändin keikalle, yhdessä Nivalan kanssa. Osallistujia oli enemmän kuin osasimme alkuun odottaa.

Huhtikuussa järjestettiin nuorisotalo Stollessa nuorten bänditapahtuma, jossa esiintyi bändejä Haapajärveltä ja Nivalasta. Kävijöitä tapahtumassa oli 120.

Koulupäivystykset yläkoululla, Jedulla ja lukiolla jatkuivat normaaliin tapaan koko kevään ajan.

2.6. järjestettiin School's Out- konsertti Haapajärven torilla, yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa. Esiintyjinä tapahtumassa olivat Whereismike ja Costee. Tapahtuma keräsi yli 300 kävijää. Osallistuttiin seurakunnan kanssa Saapas- toimintaan Haapajärven keskustan alueella koulujen päättäjäviiikonloppuna, perjantaina ja lauantaina.

Kesäkuussa maanantaisin pidettiin lasten toimintapäiviä seurakuntakodin pihassa, yhteistyössä seurakunnan ja 4H:n kanssa. Seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettiin myös kaksi lastenleiriä leirikeskus Honkaniemessä, sekä joka keskiviikko nuorten Relaamo torilla.

Siiponkosken Jokikeskuksessa pidettiin valtakunnallinen nuorten eräleiri 8.6.-10.6. Leiri kokosi yhteen 40 lasta ja nuorta ympäri Suomea.

Yhteistyössä seurakunnan ja 4H:n kanssa tehtiin reissu Powerparkkiin 27.6. Reissussa oli mukana 100 lasta ja nuorta.

Nuorten Relaamo- toiminta jatkui heinäkuun ajan vaihtelevasti nuorisotalo Stollessa ja torilla. Nuorisotalo Stolle avattiin iltakäytön osalta elokuun puolivälissä. Stollen aukiolotunteja lisättiin 4h/vko. Alakoululaisille suunnatut omat toiminnalliset vuorot aloitettiin myös elokuussa.

Nuorisopalvelut osallistuivat elokuussa K.J.Stählbergin koulun järjestämään Unicef- kävelyyn, torilla järjestettyyn Toripiknik- tapahtumaan sekä yläasteen School's In- tapahtumaan.

Syyskuun aikana toteutettiin yön yli kestävä seiskaleirit Honkaniemessä kaikille uusille 7.- luokan oppilaille ja heidän luokanvalvojilleen. Leirejä oli yhteensä viisi ja ne järjestettiin yhteistyössä yläkoulun, seurakunnan ja 4H:n kanssa.

Mittarit

	TA21	TP22	TA23	TP23
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	60	60	60	64
Avoimet ovet h/vk	17	17	17	21
Toimintapäivät/v	85	68	60	42
Kävijämäärä/v	2 344	5 002	7 800	2864
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v	102	98	70	63
joissa osallistujia	7 090	6 817	8 000	3047
Koulupäivystys-toiminta/v, Termostaatti, Kuuloelin	47	55	50	27
joissa osallistujia	2 140	2 452	1 500	1244
Nuorisovaltuuston kokouksia/v	6	5	8	5

Liikunta

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntakoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää ja mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukevat urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja lisäksi myös muiden vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnassa kiinnitetään huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Liikuntapalvelut ovat mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveystiikunnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallintokuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelevat ja toteuttavat liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset yhdessä teknisten palvelujen kanssa. Suunnittelussa on tarvittaessa mukana myös muita hallintokuntia. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Liikuntapalvelut mahdollistavat laajamittaisen liikunnan harrastamisen kaikille kuntalaisille. Liikuntapalvelut jakavat urheiluseuroille, järjestöille ja yksityisille henkilöille liikuntapaikkavuorot ja myöntävät avustuksia urheiluseuroille ja muille toimijoille.

Liikuntapalveluiden tärkein sisäliikuntatila on monitoimitalo, jota käytetään monipuolisesti niin koulujen liikuntatilana, kuin myös harraste- ja harjoitustilana iltaisin ja viikonloppuina. Monitoimitaloa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämiseen sekä mahdollisuuksien mukaan eri järjestöjen harrastus- ja kokoontumispaikkana. Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikuntatiloja liikuntapireihin ja itse hallinnoi monitoimitalon luokkatiloja opintopiireissään.

Uimahallia ja sen toimintaa kehitetään aktiivisesti käyttäjiä kuunnellen. Liikuntapalvelut tarjoavat esi- ja perusopetuksen oppilaille kaksi ilmaista uintikertaa lukukaudessa. Koulut käyttävät uimahallia luokkaa kohden noin kuusi käyntikertaa vuodessa.

Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla lähikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut hyödyntävät Haapajärven Kiilojen Someron majaa toiminnassaan.

Teknisten palvelujen kanssa yhteistyönä taataan kaikille kuntalaisille monipuolinen liikunnan harrastaminen ylläpitämällä erilaisia liikuntakohteita, kuten esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilu- ja pelikentät, jääurheilualueet, frisbeegolfraudat, lähiliikunta-alueet ja skeittirampit. Myös uusia lajeja kartoitetaan ja saadut toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Toteutuminen: *Maakuntaviestissä Kaustisilla 14.1.2023 oltiin mukana kahdella joukkueella. Haapajärvi 1 sijoittui A-sarjan seitsemänneksi. Haapajärvi 2 oli B-sarjan 18. Maakuntaviestissä oli mukana kaikkiaan 36 joukkuetta, joista 15 A-sarjassa.*

Postilaatikkohiihto-kampanja oli käynnissä 27.1.2023 - 31.3.2023. Kampanja toteutettiin yhteistyössä Ruuskan kyläkaupan kanssa. Päätöstilaisuus järjestettiin Ruuskan kyläkaupan tiloissa 19.4.2023. Pääpalkintona kampanjaan osallistuneiden kesken arvottiin 500€-lahjakortti hiihtovälineiden hankintaan Ruuskan kyläkauppaan.

19.2.2023 järjestettiin monitoimitalolla toimintaa lapsille hiutalehipat-tapahtuman muodossa. Salissa ja muissa tiloissa oli erilaisia toimintapisteitä, ja lopuksi esiintyi Pentti Punkin Syntymäpäivät -niminen yhtye. Mukana järjestämässä tapahtumaa oli seurakunta, 4H, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut sekä paikallisia urheiluseuroja.

Koululaisten hiihtokisat järjestettiin Somerossa 28.2.2023 yhteistyössä opettajien ja Haapajärven Kiilojen hiihtojaoston kanssa. Kisoihin ilmoittautui 55 koululaista.

Hiihtolomalla järjestettiin toimintaa lapsille. Pelivuoroja koululaisille monarilla, wibit-rata uimahallilla sekä Hopsis-pomppulinnamaa monarilla.

Urheiluseurojen vuosivastukset olivat haettavissa 1.3. – 31.3.2023 välisenä aikana. Hakemuksia tuli kaikkiaan kahdeltatoista seuralta. Avustuksia jaettiin yhteensä 27 000€. Vuosivastuksiin tuli viime vuodesta alkaen sellainen muutos, että stipendiovastuksia ei enää jaeta. Stipendiovastusten rahasumma (5 250€) on yhdistetty vuosivastusten summan (21 750€) kanssa, jolloin jaettava rahasumma on edelleen yhteensä

27 000€. Ajatuksena muutoksessa on se, että avustukset kohdistuisivat mahdollisimman paljon toiminnan järjestämiseen.

Koululaisten maakuntaviesti järjestettiin 21.3.2023 Sievissä. Kisoista tuloksena oli lopulta ankkuriosuuden siderikon ja lainasuksen saannin jälkeen kuudes sija. Epäonni jätti hampaankoloon. Ilman siderikkaa olimme taistelleet hopeasta. Muuten viesti sujui hyvin, ja hiihtäjät onnistuivat hienosti!

Uimahallilla toteutettiin uintikampanja, kevätkauhonnat 2.0. Kampanjaan pystyi osallistumaan kirjaamalla aulaan sijaitsevaan vihkoon nimensä ja uidut kilometrit/jumputut minuutit. Jokainen merkintä oli arpa. Pääpalkintona osallistuneiden kesken arvottiin 200€ lahjakortti vapaavalintaiseen paikalliseen yritykseen.

Ulkoliikuntapaikkojen käyttövuorot olivat haettavina 24.4. – 7.5.2023. Vuorot astuivat voimaan ma 29.5.2023.

1.5.2023 alkoi valtakunnallinen, leikkimielinen pyöräilyn kilometrikisa, johon Pyhäjärvi haastoi jälleen hallitsevana kuntasarjan mestarina Selänteen alueen kunnat mukaan. Kisaan voi osallistua joukkueena, esimerkiksi työ- tai kaveriporukalla. Sarjoja kisassa on useita, joukkueen koko määrittää sarjan. Kisa on voimassa syyskuun loppuun saakka.

3.5.2023 polkaistiin käyntiin liikuntakampanja nimeltä postilaatikkokuntoilu yhteistyössä Ruuskan kyläkaupan kanssa. Kampanjaan voi osallistua pyörällä tai jalan liikkuen kirjaamalla postilaatikoista löytyviin vihkoihin oma nimi ja liikuttu matka/päivä. Laatikoita on ympäri kyliä yhteensä 16 kpl. Kampanjaan osallistuneiden kesken arvotaan pääpalkintoina kaksi 500€:n lahjakorttia Ruuskan kyläkaupan urheiluosastolle, toinen pyöräilijöiden ja toinen jalan liikkuneiden kesken. Kampanja on voimassa syyskuun loppuun saakka.

10.5.2023 unelmien liikuntapäivänä järjestettiin yhteistyössä koulujen, paikallisten urheiluseurojen ja muiden toimijoiden kanssa Ronkaalan alueella harrastusten esittelypäivä lapsille. Tapahtuma oli osa Harrastamisen Suomen mallin hanketta, jonka ajatuksena on löytää mahdollisimman monelle lapselle jokin harrastus. Tapahtumaan osallistuivat päivän aikana kaikki Haapajärven alakoululaiset ja 7-luokkalaisten sekä osa eska-reista, yhteensä noin 700 oppilasta. Tapahtuma sujui kaiken kaikkiaan hyvin.

Toukokuussa alkoi liikuntahanke nimeltä liikkeellä hyvää. Hanketyöntekijä aloitti työt 15.5.2023. Liikkeellä hyvää -hanke on vuoden 2023 loppuun kestävä hanke, jonka tavoitteena on saada matalalla kynnyksellä liikkeelle aikuisia ja ikääntyneitä, joille liikkuminen ei vielä ole osana arkea. Hankkeeseen kuuluu liikuntaneuvontaa, matalankynnyksen liikuntahetkiä sekä kaikille avoimia yleisöluentoja.

22.5.2023 järjestettiin uimahallilla kaupungin mestaruusuinnit yhteistyössä Haapajärven Kiilojen uintijaoston kanssa. Tapahtuman järjestelyistä vastasi liikunnan ja valmennuksen ammattitutkintoa Vuokatissa opiskeleva Maarit Teriö-Mattola.

24.5.2023 järjestettiin KJS:n 1-luokkalaisten ja pienryhmän iltapäiväkerholaisille toimintaa Taiston puistossa. Mukana järjestämässä olivat 4H, seurakunta ja liikuntapalvelut.

Kirjastoon hommattiin lainattavaksi pari beach volley palloa sekä lisää tennismailoja ja -palloja - myös lapsille.

Uimahallin kesäsulku alkoi pe 23.6.2023.

Ronkaalan yleisurheilukentällä järjestettiin kesän aikana lasten viikkokisoja yhteistyössä Haapajärven Kiilojen yleisurheilujaoston kanssa. Kisoja järjestettiin yhteensä seitsemät.

Uimahalli avattiin jälleen kesätauon jälkeen 7.8.2023.

Syksyn vuorot monitoimitalolle ja uimahallin liikuntatilaan olivat haettavina 8.8. – 20.8.2023. Vuorot alkoivat 28.8.2023.

7.9.2023 järjestimme Ronkaalan yleisurheilukentällä koululaisten yu-kisat yhteistyössä Haapajärven Kiilojen yleisurheilujaoston kanssa.

11.9.2023 kävimme Ylivieskassa KLL:n Oulun eteläisen piirin peruskoulujen yu-mestaruuskilpailuissa. Kisat sujuivat hienosti, saaliina 8 mitalia.

27.9.2023 järjestettiin Ronkaalassa koululaisten puistojuoksut. Osallistujia oli yhteensä noin 240.

Liikkeellä hyvää -hankkeen puolesta kesällä on ollut toimintaa: Matalankynnyksen liikuntaryhmiä, liikunta-neuvontaa, pop up -kyläkiertue, liikuntakokeilut, yleisöluento, jumppaohjeita kaupungin nettisivuille sekä por-rastreeniohjeita kuntoportaisiin.

Talven vuorot monitoimitalolle ja uimahallin alakerran liikuntatilaan olivat haettavina 22.9. – 15.10.2023. Vuorot astuivat voimaan 30.10.2023.

Postilaatikkokuntoilu-kampanjan päätöstilaisuus järjestettiin 7.10.2023 keskustan Ruuskan avajaisten yhteydessä. Saman tapahtuman yhteydessä vastasimme myös Presidentin liikkumishaasteeseen käymällä pienellä kävelylenkillä. Kampanjaan osallistuneiden kesken arvottiin 500€:n ja 100€:n lahjakortit pyöräillen osallistuneiden ja kävelen osallistuneiden kesken. Pyöräilijöiden vihoissa oli yhteensä n. 8 000 merkintää, ja jalan liikkuneiden vihoissa n. 1 600 merkintää.

Syyslomalla 23.10.2023 järjestettiin monarilla X-games yhteistyössä nuorisopalveluiden, seurakunnan ja 4H:n kanssa.

12.12.2023 järjestettiin joulupolku-tapahtuma yhteistyössä kulttuuri- ja nuorisopalveluiden, kirjaston, seurakunnan, 4H:n, nuorisovaltuuston, Lasten Parlamentin, Jokilaaksojen musiikkiopiston, Haapajärven INFO-kirjakaupan ja Teetöimikunnan kanssa. Polku alkoi kaupungintalolta ja päättyi Stolleen.

Liikkeellä hyvää -hanke päättyi joulukuussa 2023. Kiitokset kaikille mukana olleille!

Kirjastolle hankittiin liukulumikenkiä ja teleskooppisauvoja lainattavaksi. 6 paria aikuisille ja 4 paria lapsille. Liukulumikengät ovat eräsuksien ja lumikenkien välimuoto, niissä on pitokarva pohjassa.

20.12.2023 järjestimme uimahallilla joulutunnelmauinnin klo 18-20.30.

Yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa tarjosimme joulu- ja loppiaisviikoilla ilmaisia jäävuoroja jäähallilla: 27.12.–29.12. ja 2.1.–5.1. klo 12 mailallinen vuoro alle 10-v., klo 13 mailaton kaikille avoin sekä klo 14 mailallinen yli 10-v.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TP23
Monitoimitalon aukiolotunnit	3 130	3 089	3 700	3 319
Monitoimitalolla liikuntakävijöitä (iltakävijät)	30 600	25 955	59 000	28 500
Uimahallin aukiolotunnit yleisölle	2 580	1 645	2 500	1 699,5
Uimahallilla kävijöitä (sis. asiakkaat +koululaisuinnit)	35 870	35 755	36 000	36 910

Sivistyspalvelujen talousarvion toteutuminen:

	TP21	TP22	TA23	TP23	TP23
Menot	17 303 135	17 896 091	18 812 482	19 184 514	101,98
Tulot	1 745 942	1 894 408	2 227 233	1 818 391	81,64
Netto	15 557 193	16 001 683	16 585 249	17 366 123	104,71

2.5 TEKNISET PALVELUT

Päävastuualue: Tekniset palvelut

Vastuualueet: Hallinto, kaavoitus- ja mittauspalvelut, tilapalvelut ja kunnallistekniikka

Toimielimet: Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet: Tekniset palvelut luo ja ylläpitää viihtyisän, virikkeellisen ja turvallisen asuin-, harrastus- ja työympäristön sekä Haapajärven kaupungin asukkaille, yrityksille että paikkakunnalla vieraileville. Toimenpiteinä ovat mm. ydinkeskustan ja torialueen edelleen kehittäminen, kaupungin tarjoamien toimintaedellytysten (kaavoitus, tontit, toimitilat) ylläpitäminen ja kehittäminen, hyvinvoinnin ja harrastamisen edistäminen kaupungin tarjoamilla liikuntapalveluilla, sekä katuverkoston peruskorjausten toteuttaminen ohjelman ja talousarviomäärärahojen mukaisesti.

Palvelutuotannon periaatteet:

- Teknisissä palveluissa omana toimintana tuotettavat palvelut:

- Hallinto tuotetaan kokonaan omana toimintana
- Kaavoitus- ja mittauspalvelut tuotetaan omana toimintana 3. kohdassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta
- Tilapalveluiden vuosikorjaus ja alueiden kunnossapito tuotetaan osittain omana tuotantona ja kiinteistöhoito pääosin omana tuotantona, pienet investointikohteet rakennetaan kaupungin omana työnä
- Varikon toiminnot pääosin kaupungin omana tuotantona
- Liikenneväylien sekä puistojen ja urheilualueiden kunnossapito pääosin kaupungin omana työnä
- Ateriapalvelut ja puhtauspalvelut siirtyvät 1.1.2023 alkaen vuonna 2022 perustettuun Inhouse-yhtiöön.

1. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut:

- rakennusvalvonta, korjausneuvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhoito

2. Yksityisiltä palveluiden tuottajilta ostettavat palvelut:

- osittain ostettavia palveluita: vuosikorjaustyöt, kiinteistöjen alueiden kunnossapito, kaluston kunnossapito, liikenneväylien, puistojen ja urheilualueiden kunnossapito
- tarvittaessa myös mittaus- ja maaperätutkimukset
- rakennussiivous, lyhytaikainen siivoustyö
- suurimmaksi osaksi yksityisiltä ostettavia palveluja: suurten talonrakennuskohteiden rakentaminen, rakennusten suunnittelu, isojen kunnallistekniikan kohteiden suunnittelu ja rakentaminen
- kokonaan yksityisiltä tai valtiolta ostettavat palvelut: yksityisteiden talviauraus, kaavojen laatiminen, kiinteistöinsinöörin palvelut, metsien hoito, vesihuolto

3. Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kiinteistöhallinnan kehittäminen
- Tilahankkeiden suunnittelu- ja toteutusohjeet
- Tilamäärien ja hankkeiden hallinta
- Liikenneturvallisuuksuunnitelma
- Katujen peruskorjausohjelma
- Katuväläistysohjelma
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma
- Pohjavesien suojelusuunnitelma (lausunnolla)
- Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025

HALLINTO

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto tuottaa teknisten palveluiden ja lautakunnan tarvitsemat hallintopalvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Teknisten palvelujen ostoreskontra ja laskutus hoidetaan siten, että viivästyskorjokkoja ei synny.

Tekniselle lautakunnalle saapuneet aloitteet ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit tuotetaan vähintään kerran kuukaudessa.

Toteutuminen: Tekninen lautakunta on kokoontunut yksitoista kertaa. Kokouksia on pidetty hybridikokouksina Teams-yhteyden avulla.

Laskutusta on hoidettu asianmukaisesti ja talousarvion toteutumista on seurattu kuukausittain.

Talousarvion toteutuma:

Menot: 360 571 €, 80,50 %

Tulot: 4 815 €, 24,0 %

Tunnuslukuja laskettaessa kaupungin asukaslukuna on käytetty vuosina 2019-2022 7291 asukasta. Vuonna 2023 asukaslukuna on käytetty 6803 henkilöä.

Mittarit:

	TP21	TP22	TA23	31.12.23
Nettomenot €/as	52,11	47,93	62,89	52,29

KAAVOITUS- JA MITTAUSPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti. Mittaustoiminnasta huolehditaan asiakkaiden ja yleisen tarpeen mukaisesti. Vastataan kiinteistörekisterinpidosta yhdessä maanmittauslaitoksen kanssa. Huolehditaan kaupungin maakiinteistöjen hallinnosta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Keskenäisten asemakaavatoiden laatiminen hyväksymispäätöstä varten. Tonttijakojen laatiminen tarpeiden mukaan sekä lohkomisten (tontit, yleiset alueet) ja muiden kiinteistötoimitusten suorittaminen vastaamaan asiakkaiden tarvetta. Kiinteistörekisterin pito ja kiinteistöomaisuuden hallinto.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Roikolan 2. kaupunginosassa korttelissa 11 sekä samalla suunnitellaan alueen liikennejärjestelyt.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Palomäen 5. kaupunginosassa Impivaarankadulla korttelissa 556 sekä viereisellä puistoalueella.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Ronkaalan 1. kaupunginosassa korttelissa 215.

Hakulinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Korteperän tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistosta ostetaan kiinteistöinsinöörin palvelut.

Toteutuminen: Asemakaavan muutos Roikolan 2. kaupunginosassa korttelissa 11 sekä alueen liikennejärjestelyt on hyväksytty.

Asemakaavan muutos Palomäen 5. kaupunginosassa Impivaarankadulla korttelissa 556 sekä viereisellä puistoalueella on hyväksytty.

Hakulinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Korteperän tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Asemakaavan muutos Ronkaalan 1. kaupunginosassa kortteleissa 109 ja 117 on hyväksytty.

Asemakaavan muutoksen laadinta on päätetty käynnistää Ronkaalan 1. kaupunginosassa korttelissa 215.

Asemakaavan muutos on päätetty käynnistää Karpalosuo 4. kaupunginosassa korttelissa 97 sekä viereisellä puistoalueella ja rautatiealueella.

Bioteollisuusalueen kaavan laadinta on päätetty käynnistää.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Karpalosuo 4. kaupunginosassa korttelissa 413 ja siihen liittyvällä puistoalueella.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Palomäen 5. kaupunginosassa kortteleissa 529, 576 ja 577 sekä viereisillä lähivirkistysalueilla.

Poikkeamisia ja suunnittelutarveratkaisuja on ollut vuonna 2023 10 kpl.

Lohkomisia on rekisteröity 6 kpl

Kiinteistötoimituksia on vireillä 17 kpl

Uudisrakennuksia on merkitty maastoon 5 kpl

Talousarvion toteutuma:

Kaavoitus:	Menot 3 324 €, 16,0 %
	Tulot 3 880 €, 25,90 %
Mittaus ja kartoitus:	Menot 202 937 €, 88,40 %
	Tulot 28 059 €, 228,10 %

Mittarit:

	TP21	TP22	TA23	31.12.23
Asemakaavoitus, nettomeno €/as	0,74	1,49	0,85	0,48
Asemakaavaa ha	729	729	729	729
Asemakaavan laadinta vireillä ha	1,86	9,56	8,8	68
Osayleiskaavaa ha	3 877	3 877	3 877	3 877
Osayleiskaavan laadinta vireillä ha	0	0	0	0
Tuulivoimapuistojen osayleiskaavaa ha	3 344	3 240	3 344	3 240
Tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laadinta vireillä ha	0	6 700	6 700	6 700
Kyläkaavan laadinta vireillä	0	0	0	0
Mittaustoiminta, nettomeno €/as	25,69	26,62	31,94	21,28
Kiinteistötoimituksia kpl/v	3	0	15	6
Hyväksytyt tonttijakoja kpl	323	327	328	331

TILAPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: Kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Tilapalveluiden vastuualueen tehtävänä on ylläpitää kaupungin omistuksessa olevat rakennukset tarkoituksen mukaisessa ja käytön vaatimuksia vastaavassa kunnossa. Tähän kuuluu mm. kiinteistöjen ulkoalueiden kunnossapito, teknisten järjestelmien vuosihuollot ja -korjaukset, jätehuolto sekä rikkoutumisesta ja kuluneisuudesta johtuvat rakennustekniset työt sekä vuosikorjaukset. Lisäksi tehtäviin kuuluu kiinteistöjen talotekniikasta, lämpö-, sähkö-, vesi- ja jätehuollosta vastaaminen. Kustannuslaskentaa suoritetaan mm sisäisten ja ulkoisten vuokrien tason määrittämiseksi sekä erilaisten määräraharatarpeiden selvittämiseksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Toiminnassa pyritään taloudellisuuteen ja tehokkuuteen kiinteistöhallintaohjeen mukaisesti. Kiinteistöautomaatiota hyödynnetään rakennusten talotekniikan ohjauksessa ja valvonnassa mahdollisimman tehokkaasti mm. kiinteistöjen toimivuuden varmistamiseksi ja energian säästämiseksi. Automaatiota uusitaan ja sen piiriin liitetään mahdollisuuksien mukaan lisää kiinteistöjä. Lisäksi tutkitaan uusiutuvan energian säästö- ja käyttömahdollisuuksia Hinku-kunta päätöksen mukaisesti.

Toteutuminen: *Vuokrasopimukset tehty hyvinvointialue Pohteen kanssa terveydenhuollon tilojen osalta sekä uudet vuokrasopimukset myös siivous- ja keittiöpalveluden tilojen osalta PPE-Köökin kanssa.*

Oksavan koululle asennettiin Smartvatten energiansäästön suuttimet ja suihkupäät vesikalusteisiin. Vastavat lisälaitteet tilattiin Päiväkoti Jukolaan.

JUKOLAN PÄIVÄKOTI:

takaisinmaksuaika 6 kk säästö 2442 eur/5 v nettosäästö.

Jukolan päiväkodin piha-alueen loppuunsaattaminen. Piha tasattiin ja uuden osan leikkipihaan ajettiin kivituhka. Samalla tehtiin myös tasoitustyötä lähimaastossa sekä lapsille liukumäki ja mäenlaskupaikka. Parkki-alue asfaltointia vaille, joka jää kevääseen 2024.

OKSAVAN KOULU :

takaisinmaksuaika 11kk säästö 1044 eur/5v.

Oksavan koululle tehtiin pintaremonttia ja samalla parannettiin liikuntasalin akustiikkaa.

Lumiesteitä myös lisättiin lasten turvallisuuden parantamiseksi.

Valaisimia on vaihdettu energiatehokkaampiin led-valaisimiin tarpeen mukaan Parkkilassa ja yläasteella.

Nuorisotalo Stollen kuivatusosat -hanke käynnistettiin syyskuussa.

Haapakodin keittiökalusteet uusittiin syyskuun keittiöremontin yhteydessä.

Kirjaston henkilökunnan sosiaalitiloihin tehtiin remonttia ja uusittiin kalusteet keittiöön. Samalla valettiin uusi porrasta sisäänkäyntiin.

Energiansäästötoimiin on kannustettu kiinteistöjen käyttäjiä kaikkien kiinteistöjen osalta.

Kiinteistöjen vuosikorjaukset:

Vastuullinen viranhaltija: Kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Vuosikorjausten tavoitteena on pitää korjausvelan kasvaminen mahdollisimman pienenä. Korjauksilla varmistetaan kiinteistöjen toimivuus ja turvallisuus sekä pidetään ne teknisesti tilojen käytön edellyttämässä kunnossa.

Kiinteistöhoito vastaa kaupungin omistamien rakennusten käyttökuntoisuudesta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Tavoitteena on pitää tilat rakennusteknisesti kunnossa joko omana työnä tai ostopalveluilla. Tiloja muuntamalla voidaan niiden käyttötarkoitusta muuttaa paremmin käyttäjän tarpeita

vastaavaksi. ROS:n (Rakennuskannan omistajapoliittinen suunnitelma) ja ”Tilamäärien ja -hankkeiden hallintaohje” mukaisesti tarpeettomiksi jääneet rakennukset myydään tai puretaan. Kiinteistöstrategian laadintaa selvitetään vuoden 2023 aikana.

Kiinteistöt ja piha-alueet pidetään siinä kunnossa, että tiloja voidaan käyttää turvallisesti ja taloudellisesti. Yhteistyötä vuokralojen kanssa jatketaan. Henkilökunnan koulutusta jatketaan tarvittaessa.

Toteutuminen: Vuosikorjauksia ja kiinteistöjen kunnossapitoa on suoritettu tilanteen ja tarpeen mukaan.

Rakennusautomaation puitesopimukset hyväksyttiin maaliskuun kokouksessa (Tekla 16.3.2023 § 45).

Monitoimitalon sisäkorjaukset saatiin loppuun syyskuun aikana.

Kiinteistöhoitoa on jatkettu normaaliin tapaan viiden kokoaikaisen kiinteistöhoitajan voimin. Lisäksi harjoittelu- ja työkokeilupaiikkoja sekä velvoitetyöllistämispaiikkoja on tarjottu kahdelle henkilölle. Yhteistyötä Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokralojen kanssa jatkettiin entisen mallin mukaisesti. Talousarvion toteuma on esitetty kiinteistötoimen osalta yhtenä kokonaisuutena tilapalvelujen kohdassa

Talousarvion toteutuma koko kiinteistötoimen osalta:

Menot: 4 156 456 €, 99,50 %

Tulot: 4 811 647 €, 93,70 %

Mittarit

Vuosikorjauksen alaiset tilat rakennuskuutioiden mukaan.

Rm ³	2019	2020	2021	2022	2023
Suorassa omistuksessa	219 397	215 588	195 986	191 672	195 411

Kiinteistöhoidossa olevat tilat rakennuskuutioiden mukaan.

Rm ³	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Suorassa omistuksessa	219 397	219 397	215 588	195 986	191 672	195 411
Vuokralat Oy	68 814	68 814	61 020	53 420	53 420	53 420
Yhteensä	288 211	288 211	276 608	249 406	245 092	248 831

KUNNALLISTEKNIikka

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Viihtyisien ja turvallisten puisto- ja urheilualueiden sekä liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Puistot pidetään viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina. Puistojen hoito järjestetään vastuuhenkilön sekä kesän ajaksi palkattujen koululaisten ja kausityöntekijöiden avulla.

Varikko

Vastuullinen viranhaltija: Työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonekalustoa, huolehtia tavarahankinnasta ja varastoinnista.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kaupungin omistama kalusto pidetään toimintakuntoisena.

Viranomaisten vaatimat lupa- ja korttikoulutukset pidetään ajantasalla. Työsuojelua ja riskien arviointia tehostetaan.

Toteutuminen:

Ateria- ja puhtauspalveluiden siirryttyä uuteen perustettuun yhtiöön varikon ylläpitämää varastoa on ajettu alas alkuvuoden ja kesän aikana.

Työkoneenkuljettaja on irtisanoutunut tehtävästään, jonka johdosta on haettu tehtävän täyttölupaa kaupunginhallitukselta. Ulkojääalueiden hoito kilpailutettiin ajalle 2023 – 2026, jatkuen kevääseen 2026 saakka. .

Talousarvion toteutuma varikon osalta:

Menot: 403 660 €, 76,50 %

Tulot: 173 493 €, 67,30 %

Mittarit: mm. Työkoneiden tunnit

2 764,40 h/traktori (2 kpl)

138,50 h/tiekarhu

928,70 h/avolavapakettiauto

193,50 h/kuorma-auto

	TP21	TP22	TA23	31.12.23
Menot €/as	50,21	60,96	59,93	59,33
Tulot €/as	8,26	27,89	17,64	25,50

Liikenneväylät

Vastuullinen viranhaltija: Yhdyskuntateknikko

Toiminnan kuvaus: Katujen ja katuvalojen kunnossapito ja uusien rakennuttaminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kadut ja tiet pidetään liikennöitävässä kunnossa. Yksityisteiden talviaurausta jatketaan ja kaupunki laskuttaa omavastuuosuuden pysyvästi asuttujen kiinteistöjen osalta. Kaupunki osallistuu edelleen kuntaosuudella sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuuden. Katuvalaistuksen uusiminen energiatehokkaammaksi määrärahojen puitteissa sellaisilla katuosuuksilla, jotka eivät kuulu lähivuosien katujen perusparannusohjelmaan.

Toteutuminen: *Roikolantien peruskorjaus on valmis ja Isokadun peruskorjausurakka vihertöitä vaille valmis. Katuvalaistusta uusittiin led-valaisimiksi Isokadulla ja Männistönkadulla (yht. 45 kpl) sekä Impivaarankadun katuvalaistus rakennettiin.*

Talousarvion toteutuma liikenneväylien osalta:

Menot: 473 294 €, 118,50 %

Tulot: 53 753 €, 63,20 %

Mittarit

Ylläpidettäviä katuja 37 km.

	TP21	TP22	TA23	31.12.23
€/km/v	5 543	14 500	3 782	11 330

Ylläpidettäviä yksityisteitä 260 km.

	TP21	TP22	TA23	31.12.23
€/km/v	450,22	471,90	415,28	515,51

Puistot, tori ja urheilualueet

Vastuullinen viranhaltija: Työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Ulkoliikuntapaikat pidetään käyttökunnossa, puistot ja tori pidetään viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Someron, Pitkänkankaan, Haagan valaistut ladut sekä Taistonpuiston ladut pidetään hiihdettävässä kunnossa. Muiden latujen kunnossapito tilanteen ja tarpeen mukaan. Someron aluetta kehitetään määrärahojen puitteissa. Urheilualueilla pidetään suorituspaikat ja -välineet kilpailukunnossa. Minigolf-radan ja liikennepuiston kesäaikaista valvontaa jatketaan koululaisten avulla. Puistojen rakentamista ja kalustamista jatketaan määrärahojen puitteissa.

Toteutuminen:

Kausi- ja kesätyöntekijät työskennelivät suunnitellusti työkohteissa.

Koivuhaan kentän kehittämistä on jatkettu asentamalla taustapalloverkko. Hiihtolatujen pohjia ja valaistusta Somerossa on kunnostettu.

Talousarvion toteutuma:

Puistot 126364 €, 66,90%

Ulkoilu- ja liikunta-alueet: 202 084 €, 156,30 %

Mittarit	TP21	TP22	TA23	31.12.23
Nettomenot €/as	37,33	43,06	27,79	48,28

Hulevesiviemärit

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Kaava-alueella peritään hulevesimaksua, joka tuloutetaan tälle menokohdalle ja ko. maksuilla pidetään kunnossa hulevesiviemärit sekä katujen ja muiden yleisten alueiden avo-ojat. Hulevesiviemäröinnin suunnittelussa ja rakentamisessa yhteistyön syventäminen Haapajärven Vesi Oy:n kanssa vuotovesien ja kiinteistöiltä jätevesiviemäriin johdettavien hulevesien vähentämiseksi.

Toteutuminen: *Roikolantien ja Isokadun peruskorjausten yhteydessä kunnostettu hulevesijärjestelmiä sekä perattu avo-ojia.*

Teknisten palveluiden toteutuminen:

	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP23
Menot	7 912 816	8 253 008	8 894 491	9 062 749	6 306 080	6 077 768
Tulot	7 333 911	7 468 440	7 900 147	7 262 818	5 828 260	5 468 748
Netto	578 905	784 568	994 334	1 799 931	477 820	609 020

Koko kaupungin käyttötalous yhteensä:

	TP20	TP21	TP22	TA23	TP23	Tot %
Menot	57 859 356	60 875 395	62 034 272	60 579 615	25 587 907	100,1
Tulot	10 217 463	10 858 235	10 710 899	9 785 744	4 702 769	94,63
Netto	47 641 893	50 017 160	51 323 372	50 793 871	20 885 138	101,42

2.6 KÄYTTÖTALouden LUKUJA

	TA23	TA-muutokset	TA23 muutettu	TP23	Poikkeama
Toimintatuotot	4 969 843,00	0,00	4 969 843,00	4 702 769,23	-267 073,77
Toimintakulut	-25 018 592,00	-543 047,00	-25 561 639,00	-25 587 906,98	-26 267,98
TOIMINTAKATE	-20 048 749,00	-543 047,00	-20 591 796,00	-20 885 137,75	-293 341,75
Verotulot	15 785 000,00	870 000,00	16 655 000,00	16 286 451,46	-368 548,54
Valtionosuudet	6 530 000,00	0,00	6 530 000,00	6 982 895,00	452 895,00
Rahoitustuotot ja -kulut	313 500,00	-805 663,00	-492 163,00	-191 432,47	300 730,53
VUOSIKATE	2 579 751,00	-478 710,00	2 101 041,00	2 192 776,24	91 735,24
Poistot ja arvonalentumiset	-2 222 500,00	0,00	-2 222 500,00	-2 301 497,20	-78 997,20
TILIKAUDEN TULOS	357 251,00	-478 710,00	-121 459,00	-108 720,96	12 738,04
Poistoeron muutos	85 500,00	0,00	85 500,00	85 466,04	-33,96
Tilikauden yli-/alijäämä	442 751,00	-478 710,00	-35 959,00	-23 254,92	12 704,08

Verotulojen erittely:						
	Taloussarvio	Ta-muutokset	Ta -yhteensä	Toteutunut euro	Poikkeama euro	
Verotulot				11 410		
Kunnallisvero	11 350 000	170 000	11 520 000	150,00	-109 850,00	
Yhteisövero	1 445 000	600 000	2 045 000	1 846 402,00	-198 598,00	
Kiinteistövero	2 990 000	100 000	3 090 000	3 029 900,00	-60 100,00	
Muut verotulot	0		0	0,00	0,00	
Yhteensä	15 785 000	870 000	16 655 000	452,00	-368 548,00	
	Tulovero-%					
Verovuosi 2012–14	21,00					
Verovuosi 2015–18	22,00					
Verovuosi 2019–22	22,50					
Verovuosi 2023	9,86					
Verovuosi 2024	10,20					
Kiinteistöveroprosentit:	Yleinen/Maa-pohja+rakennukset	Vak.asuinrak.	Muut asuinrak.	Voimalaitokset	Rakentam.rak.maa	Yleis-hyöd.yhteisöt
Verovuosi 2012	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2013	1,35	0,65	1,25	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2014	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2015	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2016	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2017	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2018	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30
Verovuosi 2019	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30
Verovuosi 2020	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30
Verovuosi 2021	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30
Verovuosi 2022	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30
Verovuosi 2023	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30
Verovuosi 2024	1,35	0,75	1,35	3,10	5,00	0,30

Valtionosuuksien erittely:					
	Talousarvio	Ta-muutokset	Ta -yhteensä	Toteutunut euro	Poikkeama
Valtionosuudet	6 530 000	0	6 530 000	5 089 058,00	1 440 942,00
Verotulomenetysten kompens.				1 358 837,00	-1 358 837,00
Harkinnan var. vo:n korotus		0	0	535 000,00	-535 000,00
Yhteensä				6 982 895,00	
Kotikuntakorvaustulot				309 440,00	-309 440,00
Kotikuntakorvausmenot				-122 110,00	122 110,00
Valtionosuudet yhteensä	6 530 000	0	6 530 000	7 170 225,00	-640 225,00
Arvonlisäveron palautukset	Alv:n palautukset	Alv:n laskennallinen palautus			
v. 2012	701 503,85	0,00			
v. 2013	1 053 265,96	98,75			
v. 2014	1 026 330,30	0,00			
v. 2015	915 684,51	1,00			
v. 2016	1 126 439,92	0,00			
v. 2017	1 440 555,98	957,31			
v. 2018	1 294 613,04	1 228,19			
v. 2019	1 149 806,40	1 346,98			
v. 2020	1 142 683,49	1 891,65			
v. 2021	1 684 698,09	3 201,93			
v. 2022	1 889 791,31	3 044,27			
v. 2023					

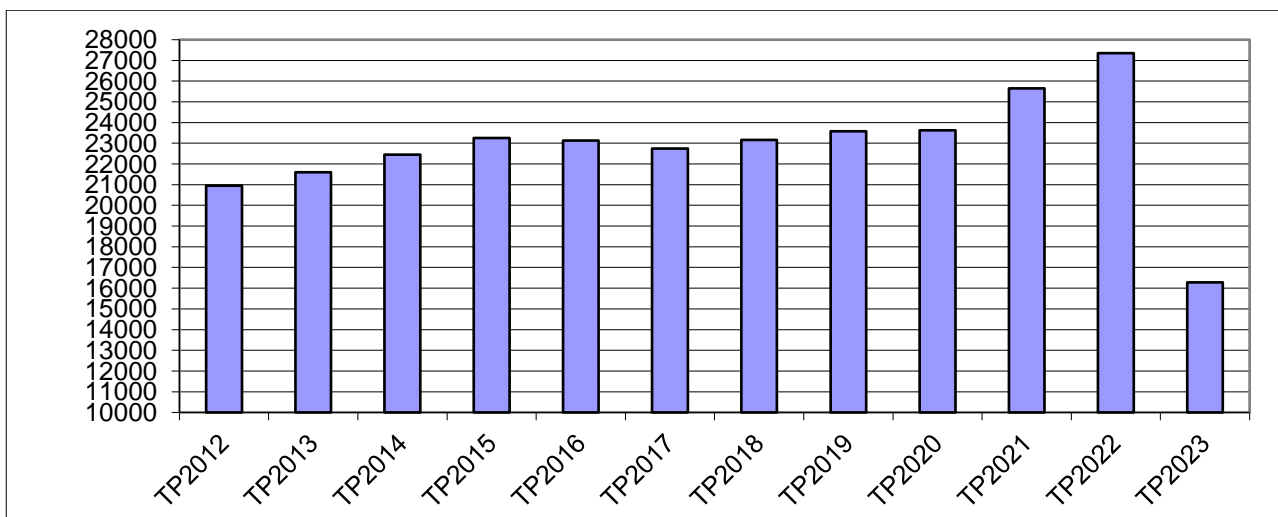
Valtionosuuksissa kotikuntakorvaustulot ja -menot kirjataan sivistyspalveluihin

VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN VERTAILU								
	EURO	EURO	EURO	EURO	EURO	EURO	EURO	EURO
	TP17	TP18	TP19	TP20	TP21	TP22	TP2023	TA2024
Kunnallisvero	19 281 864	19 357 853	20 118 165	20 220 838	21 357 594	22 320 241	11 410 150	12 200 000
Yhteisövero	1 574 927	1 560 472	1 236 753	1 387 946	2 111 405	2 183 882	1 846 402	1 700 000
Kiinteistövero	1 893 383	2 242 732	2 217 651	2 015 082	2 186 611	2 849 897	3 029 900	3 084 000
Muut verotulot								
Yhteensä	22 750 174	23 161 057	23 572 569	23 623 866	25 655 610	27 354 020	16 286 452	16 984 000
Harkinnanvar.rah.avust.				970 000	1 250 000		535 000	
Verotulomenetysten kompens.				3 848 295	3 897 650	4 445 582	1 358 837	1 367 570
Valtionosuudet	23 619 884	23 466 571	23 312 853	22 837 460	21 883 515	22 336 421	5 089 058	4 054 038
Yhteensä	23 619 884	23 466 571	23 312 853	27 655 755	27 031 165	26 782 003	6 982 895	5 421 608

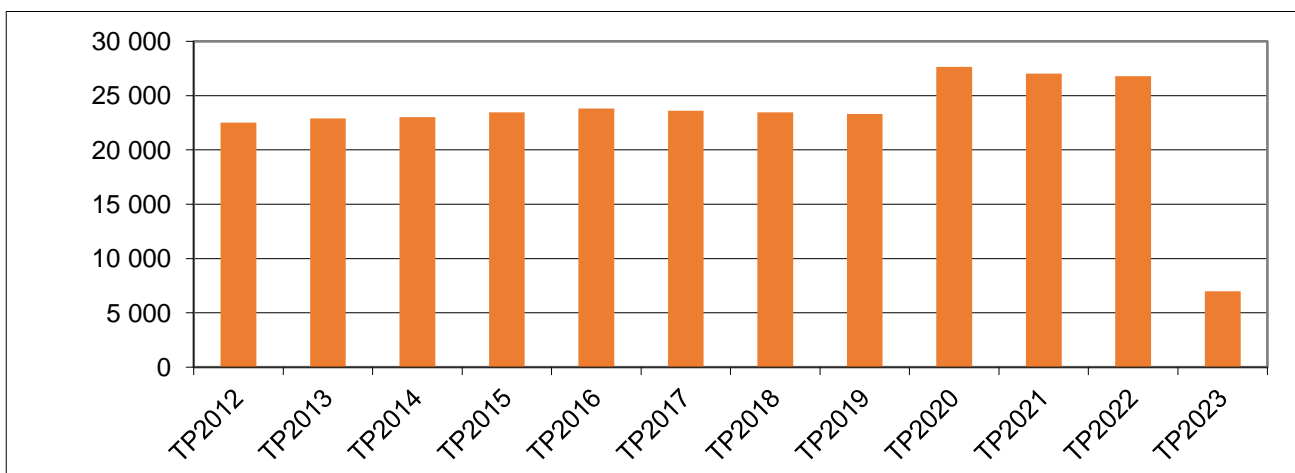

VEROTULOT	1000 euroa
TP2012	20946
TP2013	21599
TP2014	22444
TP2015	23251
TP2016	23136
TP2017	22750
TP2018	23161
TP2019	23573
TP2020	23624
TP2021	25656
TP2022	27354
TP2023	16286

VALTIONOSUUDET	1000 euroa
TP2012	22 506
TP2013	22 896
TP2014	23 015
TP2015	23 465
TP2016	23 805
TP2017	23 620
TP2018	23 467
TP2019	23 313
TP2020	27 655
TP2021	27 031
TP2022	26 782
TP2023	6 983

Kuvio 14. Verotulot vuosina 2012–2024.

Kuvio 15. Valtionosuudet vuosina 2012–2024.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12 / 2023

Korvausinvestoinnit		TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
102	KI / Muut pitkävaik.menot						
9114	Suunnittelu ja kaavoitus, kohd	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-14 681,00	29,36%	1 116,06
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-14 681,00	29,36%	-4 333,41
9120	Autiorannan riippusilta	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-10 408,00	26,02%	-12 156,70
Menot		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-10 408,00	26,02%	-12 156,70
9127	Niem-Suv-Hie Ykstie	0,00	0,00	0,00	0,00		-2 200,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-2 200,00
102	KI / Muut pitkävaik.menot yhteensä	-90 000,00	0,00	-90 000,00	-25 089,00	27,88%	-13 240,64
Menot		-90 000,00	0,00	-90 000,00	-25 089,00	27,88%	-18 690,11
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00		5 449,47
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		5 449,47
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
111	KI / Rakennukset						
9117	Arvaamattomat korj.	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	0,0%	0,00
9202	Kulttuuritalo, vesikatko	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	0,0%	0,00
9203	Ståhlbergin museon vesikatko	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-25 757,27	85,86%	0,00
Menot		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-25 757,27	85,86%	0,00
9204	Stolle, kuivatusosat	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-14 029,56	93,53%	0,00
Menot		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-14 029,56	93,53%	0,00
9209	Oksavan koulu, saneerauksia	0,00	0,00	0,00	330,48		-330,48
Menot		0,00	0,00	0,00	330,48		-330,48
9210	Parkkilan koulu PTS-toimet	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-101 434,44	169,06%	0,00
Menot		-60 000,00	0,00	-60 000,00	-101 434,44	169,06%	0,00
9211	Tiiton koulu, välitt. kunn.	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-11 282,24	56,41%	0,00
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-11 282,24	56,41%	0,00
9213	Yläaste	0,00	0,00	0,00	0,00		-603,15
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-603,15
9214	Lukio, valaistus	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 731,95	88,66%	-20 951,41
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 731,95	88,66%	-20 951,41
9216	Tiiton koulun paraki	0,00	-26 100,00	-26 100,00	-26 080,91	99,93%	0,00
Menot		0,00	-26 100,00	-26 100,00	-26 080,91	99,93%	0,00
9232	Pesäpallokenttä, ulkomaalaus	0,00	0,00	0,00	0,00		-5 358,44
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-5 358,44
9238	Monari, kiireelliset korj.	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-335 877,08	111,96%	-27 162,77
Menot		-300 000,00	0,00	-300 000,00	-335 877,08	111,96%	-27 162,77

Korvausinvestoinnit (jatkuu)		TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
9239	Lukio, vesikatto	0,00	0,00	0,00	0,00		-1 250,55
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-1 250,55
9243	St-tuote, vesikatto	0,00	0,00	0,00	0,00		-68 986,17
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-68 986,17
9245	Oksavan koulu PTS-toimet	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-38 591,17	64,32%	0,00
Menot		-60 000,00	0,00	-60 000,00	-38 591,17	64,32%	0,00
9999	Asuinrak. myynti	0,00	0,00	0,00	0,00		61 762,77
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
111	KI / Rakennukset yhteensä	-595 000,00	-26 100,00	-621 100,00	-570 454,14	91,85%	-62 880,20
Menot		-595 000,00	-26 100,00	-621 100,00	-570 454,14	91,85%	-124 642,97
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00		61 762,77
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		61 762,77
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.						
9113	Lemmensilta	0,00	0,00	0,00	0,00		-25 620,53
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-25 620,53
9115	Roikolantie	-100 000,00	-110 000,00	-210 000,00	-181 071,50	86,22%	-351 860,34
Menot		-100 000,00	-110 000,00	-210 000,00	-181 071,50	86,22%	-351 860,34
9118	Puistojen rakentam.	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	0,0%	0,00
9119	Tenniskenttien perus	0,00	0,00	0,00	0,00		10 399,33
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-100,67
9123	Skeittirampin uusiminen	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-17 279,21	49,37%	-31 375,47
Menot		-35 000,00	0,00	-35 000,00	-17 279,21	49,37%	-31 375,47
9138	Isokatu välillä Kuusaant.-Roik	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-231 781,98	92,71%	0,00
Menot		-250 000,00	0,00	-250 000,00	-231 781,98	92,71%	0,00
9290	Katujen päällystäminen	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	0,0%	0,00
9293	Katuvalojen uusiminen	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-12 650,00	63,25%	0,00
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-12 650,00	63,25%	0,00
9296	Hulevesiviem./avo-ojat/vuotove	-110 000,00	0,00	-110 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-110 000,00	0,00	-110 000,00	0,00	0,0%	0,00
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-550 000,00	-110 000,00	-660 000,00	-442 782,69	67,09%	-398 457,01
Menot		-550 000,00	-110 000,00	-660 000,00	-442 782,69	67,09%	-408 957,01
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00		10 500,00
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		10 500,00
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
120	KI / Osakkeet ja osuudet						
9995	Inv.tapaht. osakkeet	0,00	0,00	0,00	-540 066,00		0,00
Menot		0,00	0,00	0,00	-540 066,00		0,00
120	KI / Osakkeet ja osuudet yhteensä	0,00	0,00	0,00	-540 066,00		0,00
Menot		0,00	0,00	0,00	-540 066,00		0,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Korvausinvestoinnit yhteensä		-1 235 000,00	-136 100,00	-1 371 100,00	-1 578 391,83	115,12%	-474 577,85
Menot		-1 235 000,00	-136 100,00	-1 371 100,00	-1 578 391,83	115,12%	-552 290,09
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00		77 712,24
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		15 949,47
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		61 762,77

Laajennusinvestoinnit		TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
211	LI / Rakennukset						
9242	Paloasema päiv.tilat	0,00	0,00	0,00	0,00		-62 472,78
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-62 472,78
211	LI / Rakennukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00		-62 472,78
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-62 472,78
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
220	LI / Osakkeet ja osuudet						
9007	Osakkeiden osto	0,00	0,00	0,00	0,00		-2 236,72
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-2 236,72
220	LI / Osakkeet ja osuudet yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00		-2 236,72
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-2 236,72
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Laajennusinvestoinnit yhteensä		0,00	0,00	0,00	0,00		-64 709,50
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-64 709,50
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00

Uusinvestoinnit		TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
301	UI / Tietokoneohjelmistot						
9996	Investointitapahtuma ohjelma	0,00	0,00	0,00	-68 448,16		0,00
	Menot	0,00	0,00	0,00	-68 448,16		0,00
301	UI / Tietokoneohjelmistot yhteensä	0,00	0,00	0,00	-68 448,16		0,00
	Menot	0,00	0,00	0,00	-68 448,16		0,00
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
302	UI / Muut pitkävaik.menot						
9101	Haapajärven valuma-alueen kunn	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,0%	0,00
	Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,0%	0,00
9103	Tiitorannan KLV-suunnittelu	0,00	0,00	0,00	-370,00		-16 802,95
	Menot	0,00	0,00	0,00	-370,00		-16 802,95
9128	Settijoien vesikasvien niitto	0,00	0,00	0,00	0,00		-2 840,20
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-3 775,42
9129	Settijoien uoman raivaus	0,00	0,00	0,00	0,00		-20 810,00
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00		-23 020,00
9136	Liikenneturvallisuussuunn.	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	0,0%	0,00
	Menot	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	0,0%	0,00
9291	Yksitystiet	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-6 436,50	42,91%	0,00
	Menot	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-6 436,50	42,91%	0,00
302	UI / Muut pitkävaik.menot yhteensä	-65 000,00	0,00	-65 000,00	-6 806,50	10,47%	-40 453,15
	Menot	-65 000,00	0,00	-65 000,00	-6 806,50	10,47%	-43 598,37
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00		3 145,22
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00		3 145,22
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00

Uusinvestoinnit, jatkuu		TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
310	UI / Maa- ja vesialueet						
9000	Tontit ja maa-alueet	0,00	-198 000,00	-198 000,00	-44 109,90	83,98%	-220 570,10
Menot		-50 000,00	-198 000,00	-248 000,00	-267 612,90	107,91%	-325 823,00
Tulot		50 000,00	0,00	50 000,00	223 503,00	202,66%	105 252,90
Pysyvien vastaavien myynnit		50 000,00	0,00	50 000,00	223 503,00	202,66%	105 252,90
9003	Kiinteistöjen vuokraoikeudet	0,00	0,00	0,00	0,00		-17 000,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-17 000,00
310	UI / Maa- ja vesialueet yhteensä	0,00	-198 000,00	-198 000,00	-44 109,90	83,98%	-237 570,10
Menot		-50 000,00	-198 000,00	-248 000,00	-267 612,90	107,91%	-342 823,00
Tulot		50 000,00	0,00	50 000,00	223 503,00	202,66%	105 252,90
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Pysyvien vastaavien myynnit		50 000,00	0,00	50 000,00	223 503,00	202,66%	105 252,90
311	UI / Rakennukset						
9006	Muiden rakennusten osto	0,00	0,00	0,00	0,00		-7 700,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-7 700,00
9208	KJS uusi rakentaminen	-3 300 000,00	-2 000 000,00	-5 300 000,00	-5 632 783,31	106,28%	-245 574,45
Menot		-3 500 000,00	-2 000 000,00	-5 500 000,00	-5 632 783,31	102,41%	-245 574,45
Tulot		200 000,00	0,00	200 000,00	0,00	0,0%	0,00
Rahoitusosuudet		200 000,00	0,00	200 000,00	0,00	0,0%	0,00
9215	Terveyskeskus korvaavat tilat	-2 500 000,00	-140 000,00	-2 640 000,00	-2 677 699,82	101,43%	-3 546 258,49
Menot		-2 500 000,00	-140 000,00	-2 640 000,00	-2 677 699,82	101,43%	-3 546 258,49
9237	Terapiayksikön moduulitilat	0,00	0,00	0,00	0,00		-19 780,58
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-19 780,58
9244	Terveyskeskus vaihe 2	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-3 653,69	7,31%	0,00
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-3 653,69	7,31%	0,00
9251	KJS liikuntasalin rakentaminen	0,00	0,00	0,00	-399 702,08		0,00
Menot		0,00	0,00	0,00	-611 976,08		0,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	212 274,00		0,00
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	212 274,00		0,00
9272	Jukolan päiväkotit	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
9273	Jukolan päiväkotit 2022	0,00	0,00	0,00	-2 889,45		-1 770 217,66
Menot		0,00	0,00	0,00	-2 889,45		-1 770 217,66
9274	Jukolan päiväkotit 2023	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-33 606,20	67,21%	0,00
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-33 606,20	67,21%	0,00
311	UI / Rakennukset yhteensä	-5 900 000,00	-2 140 000,00	-8 040 000,00	-8 750 334,55	108,84%	-5 589 531,18
Menot		-6 100 000,00	-2 140 000,00	-8 240 000,00	-8 962 608,55	108,77%	-5 589 531,18
Tulot		200 000,00	0,00	200 000,00	212 274,00	106,14%	0,00
Rahoitusosuudet		200 000,00	0,00	200 000,00	212 274,00	106,14%	0,00
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.						
9001	Investointi/Retkeilevä HPJ	0,00	0,00	0,00	0,00		124,08
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
9104	Hinku-kuntahanke	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	0,0%	0,00

Uusinvestoinnit, jatkuu		TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
9105	Lujabetonin liittymä	-315 000,00	0,00	-315 000,00	-401 295,04	127,4%	-3 043,00
Menot		-630 000,00	0,00	-630 000,00	-401 295,04	63,7%	-3 043,00
Tulot		315 000,00	0,00	315 000,00	0,00	0,0%	0,00
Rahoitusosuudet		315 000,00	0,00	315 000,00	0,00	0,0%	0,00
9106	Koivuhaan kentän sos.tilat	0,00	0,00	0,00	0,00		-112 285,51
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-110 285,51
9116	Venlankadun KLV+valot	0,00	0,00	0,00	0,00		-30 783,11
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-30 783,11
9121	Jätehuolto, jäteasemat	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,0%	0,00
9122	Isokatu	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
9130	Koivuhaan kenttä	0,00	0,00	0,00	0,00		9 420,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-5 580,00
9131	Piha-aita päiväkotikiikola	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-18 046,18	45,12%	0,00
Menot		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-18 046,18	45,12%	0,00
9132	Niittykatu jatke ja parkkialue	-80 000,00	0,00	-80 000,00	-57 293,38	71,62%	0,00
Menot		-80 000,00	0,00	-80 000,00	-57 293,38	71,62%	0,00
9134	Impivaarankatu valaistus	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-10 050,00	100,5%	0,00
Menot		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-10 050,00	100,5%	0,00
9135	Lajitt.piha liitt. ja lumenk.	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	0,0%	0,00
9703	Ulkoleikkiväl. 2022	0,00	0,00	0,00	0,00		-14 773,11
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-14 773,11
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-525 000,00	0,00	-525 000,00	-486 684,60	92,7%	-151 340,65
Menot		-840 000,00	0,00	-840 000,00	-486 684,60	57,94%	-164 464,73
Tulot		315 000,00	0,00	315 000,00	0,00	0,0%	13 124,08
Rahoitusosuudet		315 000,00	0,00	315 000,00	0,00	0,0%	13 124,08
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
316	UI / Koneet ja kalusto						
9124	Tekpa, koneet ja kalusto	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	0,0%	-18 250,00
Menot		-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	0,0%	-18 250,00
9137	Uuni yläaste	-25 000,00	0,00	-25 000,00	0,00	0,0%	0,00
Menot		-25 000,00	0,00	-25 000,00	0,00	0,0%	0,00
9704	Mira laserleikkauskone 2022	0,00	0,00	0,00	0,00		-11 000,00
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00		-11 000,00
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	0,0%	-29 250,00
Menot		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-0,00	0,0%	-29 250,00
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Pysyvien vastaavien myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00

Uusinvestoinnit yhteensä	-6 530 000,00	-2 338 000,00	-8 868 000,00	-9 356 383,71	106,88%	-6 048 145,08
Menot	-7 095 000,00	-2 338 000,00	-9 433 000,00	-9 792 160,71	103,81%	-6 169 667,28
Tulot	565 000,00	0,00	565 000,00	435 777,00	55,51%	121 522,20
Rahoitusosuudet	515 000,00	0,00	515 000,00	212 274,00	41,22%	16 269,30
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000,00	0,00	50 000,00	223 503,00	202,66%	105 252,90

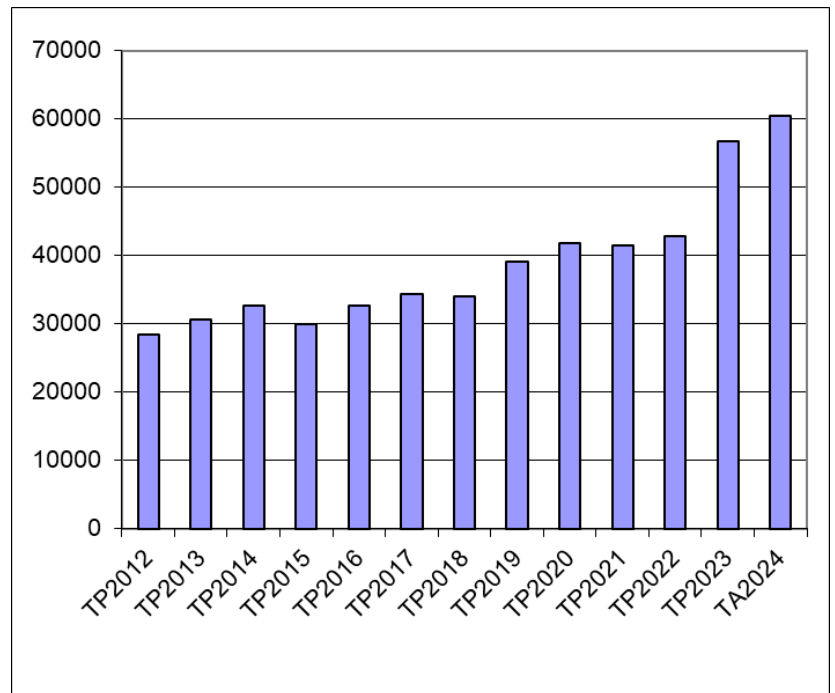
	TA23	TA- muutokset	muutettu TA23	TP23	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-7 765 000,00	-2 474 100,00	-10 239 100,00	-10 934 775,54	107,99%	-6 587 432,43
Menot	-8 330 000,00	-2 474 100,00	-10 804 100,00	-11 370 552,54	105,24%	-6 786 666,87
Tulot	565 000,00	0,00	565 000,00	435 777,00	55,51%	199 234,44
Rahoitusosuudet	515 000,00	0,00	515 000,00	212 274,00	41,22%	32 218,77
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000,00	0,00	50 000,00	223 503,00	202,66%	167 015,67

Investointien toteutumataulukossa pysyvien vastaavien luovutusvoitot sisältävät myyntivoitot/-tappiot.

Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

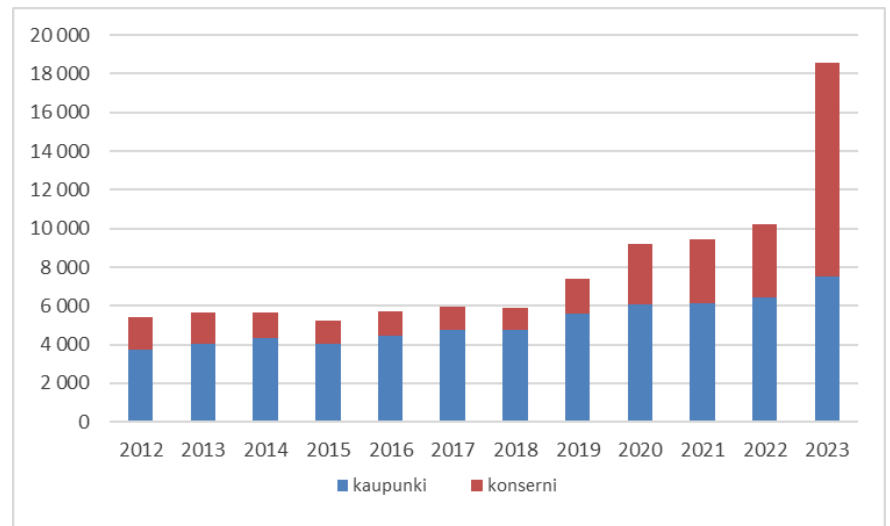
	TA23	TA-muutokset	TA23 muu- tettu	TP23	Poik- keama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	2 579 751	-478 710	2 101 041	2 192 776	91 735
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	0	0	0	-114 802	-114 802
	2 579 751	-478 710	2 101 041	2 077 974	-23 067
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-8 330 000	-2 474 100	-10 804 100	-11 370 553	-566 453
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	515 000	0	515 000	212 274	-302 726
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	50 000	0	50 000	223 503	173 503
	-7 765 000	-2 474 100	-10 239 100	-10 934 776	-695 676
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 185 249	-2 952 810	-8 138 059	-8 856 801	-718 742
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	0	0	-300 000	-300 000
	0	0	0	-300 000	-300 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	9 200 000	0	9 200 000	15 548 059	6 348 059
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-7 100 000	0	-7 100 000	-7 149 238	-49 238
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	5 500 000	5 500 000
	2 100 000	0	2 100 000	13 898 821	11 798 821
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0	0	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	20 075	20 075
VAIHTO-OMIAISUUDEN MUUTOS	0	0	0	6 229	6 229
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	-93 597	-93 597
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	86 202	86 202
	0	0	0	18 908	18 908
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 100 000	0	2 100 000	13 617 730	11 517 730

LAINAKANTA 31.12	1000 euroa
TP2012	28372
TP2013	30653
TP2014	32648
TP2015	29907
TP2016	32615
TP2017	34361
TP2018	34091
TP2019	39056
TP2020	41850
TP2021	41551
TP2022	42915
TP2023	56813
TA2024	60487

TALOUSARVIOLAINAT

	euroa/asukas	
	kaupunki	konserni
2012	3 712	1 728
2013	4 027	1 632
2014	4 358	1 268
2015	4 021	1 192
2016	4 449	1 294
2017	4 739	1 195
2018	4 769	1 127
2019	5 570	1 839
2020	6 066	3 114
2021	6 108	3 350
2022	6 417	3 794
2023	8 666	11 027

TOTEUTUMAYHTEEVETO 1000 euroa

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Sitovuus valtuustoon bruttona					Sitovuus valtuustoon bruttona				
	TA2023	Muutokset	Yhteensä	TP2023	Poikkeama	TA2023	Muutokset	Yhteensä	TP2023	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
VAALIT	-14	-6	-20	-19	1	12	0	12	12	0
TARKASTUSTOIMI	-32	-6	-38	-39	-1	0	0	0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS	-3 345	-231	-3 576	-3 306	270	302	0	302	396	94
SIVISTYSLAUTAKUNTA	-15 664	-300	-15 964	-16 059	-95	2 227	0	2 227	1 904	-323
TEKNINEN LAUTAKUNTA	-5 964	0	-5 964	-5 772	192	2 429	0	2 429	2 119	-310
YMPÄRISTÖPALVELUT				-393	-393				272	272
Käyttötalous yhteensä	-25 019	-543	-25 562	-25 588	-26	4 970	0	4 970	4 703	-267
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						15 785	870	16 655	16 286	-369
Valtionosuudet						6 530	0	6 530	6 983	453
Korkotulot						1		1	0	-1
Muut rahoitustulot						944	0	944	1 383	439
Korkomenot	-401	-508	-909	-878	31					
Muut rahoitusmenot	-231	-298	-529	-697	-168					
Satunnaiset erät			0	0	0			0	0	0
Tulorahoituksen korj.erät				0	0			0	0	0
INVESTOINTIOSA										
10 Korvausinvestoinnit										
100 Aineettomat oikeudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102 Muut pitkävaik.menot	-90	0	-90	-25	65	0	0	0	0	0
110 Maa- ja vesialueet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
111 Rakennukset	-595	-26	-621	-570	51	0	0	0	0	0
113 Kiinteät rakent.ja laitteet	-550	-110	-660	-443	217	0	0	0	0	0
116 Koneet ja kalusto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
120 Osakkeet ja osuudet	0	0	0	-540	-540					
20 Laajennusinvestoinnit										
211 Rakennukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
220 Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0					
30 Uusinvestoinnit										
301 Tietokoneohjelmistot	0	0	0	-68	-68					
302 Muut pitkävaik.menot	-65	0	-65	-7	58	0	0	0	0	0
310 Maa- ja vesialueet	-50	-198	-248	-268	-20	50	0	50	101	51
311 Rakennukset	-6 100	-2 140	-8 240	-8 963	-723	200	0	200	212	12
313 Kiinteät rakent.ja laitteet	-840	0	-840	-487	353	315	0	315	0	-315
316 Koneet ja kalusto	-40	0	-40	0	40	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	-8 330	-2 474	-10 804	-11 371	-567	565	0	565	313	-252
RAHOITUSOSA										
Svop-rahaston muutos					0					
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaam. lisäys		0	0	-300	-300					
Antolainasaam. vähenn.							0	0	0	0
Lainakannan muutokset										
Pitkäaik.lainojen lisäys						9 200	0	9 200	15 548	6 348
Pitkäaik.lainojen vähenn.	-7 100	0	-7 100	-7 149	-49					
Lyhytaik.lainojen muutos			0	0	0			0	5 500	5 500
Kassalainojen muutos			0	0	0			0	5 500	5 500
Omanpääoman muutos					0					
Vaikutus maksuvalmiuteen			0	0	0	3 084	2 953	6 037	4 780	-1 257
YHTEENSÄ	-41 081	-3 823	-44 904	-45 983	-1 079	41 079	3 823	44 902	60 996	16 094

Muutokset vuodelta 2022 vuodelle 2023

Konsernissa on alijäämää vuoden 2023 tilinpäätöksessä seuraavilla kuntayhtymillä ja tytäryhtiöillä, joissa Haapajärven kaupungilla on osakkeita tai osuuksia:

- Haapajärven Keilahalli Oy, Haapajärven osuus 51 % koko alijäämästä on 131,31 euroa
- Haapajärven Vesi Oy tilikauden 2023 alijäämä 185 014,88 euroa, josta kaupungin osuus 100 %.
- Haapajärven Lämmöstä kaupunki omistaa 71,1 %, ja osuus alijäämästä (511 434,82 €) on 363 630,16 euroa
- Haapajärven Lämmöllä ja Vedellä aiempien tilikausien tulos on ollut vahva eikä vuoden 2023 alijäämä vie kertynyttä ylijäämää negatiiviseksi.

Alijäämien kattamiseen varaudutaan taloussuunnitteluvuosien suunnitelmissa.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toiminta ja kustannukset siirtyvät vuoden 2023 alusta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Pohde) vastattavaksi. Tästä johtuen vuoden 2022 päättävä ja vuoden 2023 aloittava tase eivät noudata jatkuvuuden periaatetta. KILAn kuntajaoston ohjeiden mukaan kuntien, sote-kuntayhtymien ja sairaanhoitopiirien tilinpäätökset laadittiin kuin hyvinvointialueuudistusta ei olisi tullutkaan ja muutokset tehtiin vuoden 2023 aloittavaan taseeseen. Tämä epäjatkuvuus on käsitelty kaupunginhallituksessa 12.12.2023 § 298 ja valtuustossa 30.1.2024 § 4. Hyvinvointialueelle siirtyneet erät on kirjattu kuntayhtymäosuuksiin ja omaan pääomaan.

Tämän lisäksi vuoden 2023 avaavassa taseessa aiemmin Yrityspalveluille SVOP-rahastokirjaus on siirretty kirjaukseksi tytäryhtiöiden osakkeisiin. Tämä aiheuttaa myös osaltaan epäjatkuvuutta vuoden 2023 avaavaan taseeseen suhteessa vuoden 2022 päättävään taseeseen.

Kirjastopalvelujen myynti Pyhäjärvelle päättyi 31.12.2023.

Valtiovarainministeriön maksoi kaupungille harkinnanvaraista valtionavun korotusta 535 000 euroa.

Arviointimenettelyn mukaisten toimenpiteiden toteutuminen on selostettu toimintakertomuksen kohdassa 1.9.

Pelastuslaitoksen varallaolokorvauksista vuosilta 2012-2015 maksettu Ylivieskan kaupungille n. 138.000 euroa syksyllä 2022 ja se on kirjattu ed.tilikausien yli-/alijäämätililtä. Koska kysymyksessä on ennakoimaton meno ja kohdistuu 7–10 vuotta vanhoihin asioihin, lasku on kirjattu omasta pääomasta eikä tulosvaikutteisesti. Pakollinen varaus tehty pelastuslaitoksen varallaolokorvauksista (kesken eräinen riita asia) tilinpäätökseen vuodelle 2022 tulevia mahdollisia korvauksia varten n. 154.000 euroa. Asia on kirjattu tulosvaikutteisesti ja tehty siitä pakollinen varaus taseeseen. Varausta ei ole purettu vuoden 2023 tilinpäätöksessä, koska ratkaisua tuomioistuimesta ei ole vielä saatu.

Ppky Selänteen toiminta päättyi 30.9.2023 ja viimeinen tilikausi 31.10.2023. Tämän johdosta kaupungin henkilöstö kasvoi 23:lla jäsenellä. Heidän lomapalkkavelkansa siirtyi osaksi kaupungin henkilöstön lomapalkkavelkaa. Selänteen tilikauden pituus on myös lyhyempi kuin muiden konsernin yhteisöjen, mistä syystä konsernin tilinpäätöstiedot eivät ole suoraan verrannollisia edellisen tilinpäätöksen tietojen kanssa. Ppky Selänteen viimeistä tilinpäätöstä ei hyväksytty vuoden 2023 aikana, vaan sen hyväksyntä jäsenkuntien valtuustoissa siirtyi vuodelle 2024. Lopulliset kirjaukset tehdään Selänteen purkautumisesta vuoden 2024 tilinpäätökseen. Ppky Selänne palautti jäsenkuntien varoja jo tilikautensa aikana, mikä aiheuttaa konsernilaskelmiin epäjatkuvuutta vuosien välille.

PPE Köökki Oy:öön siirtävistä henkilöistä lomapalkkavarauksena on lomapalkkavelkana vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Lomapalkkavelka (n. -218.000 euroa), Köökille luovutettu omaisuus (n.196.000 euroa) ja Haapajärven kaupungin osakepääomaa (n. -81.000 euroa) vastaava osuus on kirjattu apportina taseeseen osakeantisaamiin (n. -103.000 euroa) ja se kuitataan (vuonna 2023) kun osakkeet on merkitty, osakkeisiin taseessa, jolloin osakeantisaaminen poistuu. Tämä kuittaus tehtiin vuoden 2023 aikana.

Kaupungilta hyvinvointialueelle siirtyneiden omaisuususerien ja Ppky Selänteeltä kaupungille siirtyneiden omaisuususerien (tietokoneohjelmistot ja osakkeita) poikkeuksellinen kirjaaminen aiheuttaa myös investointien toteutumaportilla ja rahoituslaskelmassa olevan eron pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloissa sekä investointimenoissa.

Sijoitusten arvonalautumisia kirjattiin n. 947 000 euroa.

III TILINPÄÄTÖS

Tuloslaskelma	TP2023	TP2022
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	1 579 405,19	2 146 340,22
MAKSUTUOTOT	540 743,95	563 884,73
TUET JA AVUSTUKSET	570 008,31	1 017 166,49
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 012 611,78	2 279 825,28
	4 702 769,23	6 007 216,72
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-11 212 369,82	-11 762 358,06
HENKILÖSIVUKULUT		
ELÄKEKULUT	-2 359 592,85	-2 948 034,85
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-461 890,55	-474 176,75
PALVELUJEN OSTOT	-7 236 953,90	-37 181 229,19
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 354 303,53	-3 017 714,78
AVUSTUKSET	-678 101,89	-765 884,64
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 284 694,44	-1 181 190,82
	-25 587 906,98	-57 330 589,09
TOIMINTAKATE	-20 885 137,75	-51 323 372,37
VEROTULOT	16 286 451,46	27 354 020,05
VALTIONOSUUDET	6 982 895,00	26 782 003,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	265,13	6,15
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 382 926,35	643 075,94
KORKOKULUT	-878 019,45	-362 913,20
MUUT RAHOITUSKULUT	-696 604,50	-1 579 778,95
	-191 432,47	-1 299 610,06
VUOSIKATE	2 192 776,24	1 513 040,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 301 497,20	-2 310 012,87
TILIKAUDEN TULOS	-108 720,96	-796 972,25
POISTOERON MUUTOS	85 466,04	85 466,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-23 254,92	-711 506,21
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,4	10,5
Vuosikate/Poistot, %	95	65
Vuosikate €/as.	334,47	226,23
Asukasmäärä	6556	6688
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = 100 * toimintatuotot / (toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)		
Vuosikate prosenttia poistoista = 100 * vuosikate / poistot ja arvonalentumiset		
Vuosikate euroa/asukas = vuosikate / asukasmäärä		

VASTAAVAA	12/2023	12/2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	203 753,61	181 943,83
AINEETTOMAT OIKEUDET	64 997,63	0,00
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	138 755,98	181 943,83
AINEELLISET HYÖDYKKEET	47 284 190,59	39 090 616,55
MAA- JA VESIALUEET	5 077 597,48	4 911 316,11
RAKENNUKSET	28 283 031,38	21 613 065,64
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 429 009,62	6 119 180,17
KONEET JA KALUSTO	69 550,88	132 469,12
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	53 585,93	53 585,93
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	7 371 415,30	6 260 999,58
SIJOITUKSET	10 021 606,53	10 166 516,14
OSAKKEET JA OSUUDET	9 682 101,53	9 200 611,14
MUUT LAINASAAMISET	339 505,00	965 905,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	57 509 550,73	49 439 076,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	36 318,32	36 053,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	36 318,32	36 053,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	23 107,11	29 335,78
AINEET JA TARVIKKEET	23 107,11	29 335,78
SAAMISET	1 985 716,41	1 892 119,10
PITKÄAIKAISET SAAMISET	70 226,00	140 452,00
MYYNTISAAMISET	70 226,00	140 452,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 915 490,41	1 751 667,10
MYYNTISAAMISET	804 334,22	1 171 021,19
LAINASAAMISET	359 200,00	59 200,00
MUUT SAAMISET	380 533,14	383 047,88
SIIRTOSAAMISET	371 423,05	138 398,03
RAHOITUSARVOPAPERIT	15 271 974,44	14 605 809,35
OSAKKEET JA OSUUDET	0,00	80 956,00
MUUT ARVOPAPERIT	15 271 974,44	14 524 853,35
RAHAT JA PANKKISAAMISET	5 669 658,57	1 574 895,63
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	22 950 456,53	18 102 159,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	80 496 325,58	67 577 289,38

VASTATTAVAA	12/2023	12/2022
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	20 466 302,38	21 432 825,62
ARVONKOROTUSRAHASTO	1 125 225,68	1 125 225,68
MUUT OMAT RAHASTOT	100 910,09	100 910,09
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 022 840,08	-5 311 333,87
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-23 254,92	-711 506,21
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	15 646 343,15	16 636 121,31
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		
POISTOERO	1 692 957,93	1 778 423,97
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	1 692 957,93	1 778 423,97
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	162 037,78	154 668,50
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	162 037,78	154 668,50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	229 002,67	208 662,25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	229 002,67	208 662,25
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	44 759 284,14	35 917 158,44
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	43 297 768,60	35 917 158,44
SAADUT ENNAKOT	1 461 515,54	0,00
LYHYTAIKAINEN	18 006 699,91	12 882 254,91
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	5 500 000,00	0,00
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	8 015 747,64	6 997 536,56
SAADUT ENNAKOT	187 286,62	442 934,99
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	1 761 070,32	2 962 837,26
MUUT VELAT	287 839,26	268 552,19
SIIRTOVELAT	2 254 756,07	2 210 393,91
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	62 765 984,05	48 799 413,35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	80 496 325,58	67 577 289,38
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	22,0	27,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	218,5	80,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	-6 046	-6 023
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-922,2	-900,5
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	56 814	42 915
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	8666	6417
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	58 699	43 440
Lainasaamiset, 1000 euroa	340	966
Asukasmäärä	6 556	6 688

$\text{Omavaraisuusaste \%} = 100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus \%} = 100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

$\text{Kertynyt ylijäämä (alijäämä)} = \text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

$\text{Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/as.} = \text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{asukasmäärä}$

$\text{Lainat ja vuokravastuut 31.12.} = \text{vieraspääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat}) + \text{vuokravastuut}$

$\text{Lainat ja vuokravastuut, euroa/as.} = \text{lainojen ja vuokravastuiden määrä} / \text{asukasmäärä}$

$\text{Lainakanta 31.12.} = \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

$\text{Lainat euroa/as.} = \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat}) / \text{asukasmäärä}$

$\text{Lainasaamiset 31.12.} = \text{sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Vuonna 2021 on alaskirjattu seuraavien kiinteistöjen tasearvot, joista on sovittu arviointimenettelyn yhteydessä:

K.J. Ståhlbergin vanha koulu	942 865
Hotelli-ravintola-uimahalli	882 845
Tk:n vanhasta puolesta osa	1 277 659
Karjalahden Kartano	278 551
Yhteensä	3 381 920,00

Nämä alaskirjaukset otetaan huomioon, kun tarkastellaan kumulatiivista alijäämää taseessa.

Näiden alaskirjausten osalta ei tarvitse alijäämän kattamista suorittaa kirjanpitolain vaatimassa neljässä vuodessa.

Kumulatiiviseen alijäämään vaikuttaa vuonna 2022 maksettu Jokilaaksojen pelastuslaitoksen lasku 138.665,82

joka koskee vanhojen vuosien varallaolokorvauksia, mitkä oikeudessa on tuomittu maksettaviksi, se on kirjattu

edellisten tilikausien yli-/alijäämätililtä

Kokonaistulot ja -menot 2023

TULOT

TOIMINTA

TOIMINTATUOTOT	4 702 769,23
VEROTULOT	16 286 451,46
VALTIONOSUUDET	6 982 895,00
KORKOTUOTOT	265,13
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 382 926,35
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-132 166,37

INVESTOINNIT

RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	212 274,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	223 503,00

RAHOITUSTOIMINTA

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	15 548 059,00
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	5 500 000,00

KOKONAISTULOT YHTEENSÄ 50 706 976,80

MENOT

TOIMINTA

TOIMINTAKULUT	25 587 906,98
KORKOKULUT	878 019,45
MUUT RAHOITUSKULUT	696 604,50
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	
+/- PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	-7 369,28
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTAPPIOT	-9 994,90

INVESTOINNIT

INVESTOINTIMENOT	11 370 552,54
------------------	---------------

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	300 000,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	7 149 237,76

KOKONAISMENOT YHTEENSÄ 45 964 957,05

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 50 706 976,80 - 45 964 957,05 = 4 742 019,75

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = 4 760 928,04 - 18 908,29 = 4 742 019,75

Kassavarojen muutos 4,76 milj. euroa

Konsernin tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	16 008 585,44	46 976 452
Toimintakulut	-34 261 439,31	-95 662 691
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	21 783,01	-104 272
Toimintakate	-18 231 070,86	-48 790 511
Verotulot	16 127 463,61	27 210 675
Valtionosuudet	6 982 895,00	26 782 003
Rahoitustuotot ja -kulut:	-498 077,36	
Korkotuotot	60 337,66	3 013
Muut rahoitustuotot	1 439 257,20	676 925
Korkokulut	-938 384,14	-436 779
Muut rahoituskulut	-1 059 288,08	-1 810 176
Vuosikate	4 381 210,39	3 635 149
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	-4 077 956,31	-4 892 181
Omistuksen eliminointierot		0
Arvonalentumiset	-507 856,21	0
Satunnaiset erät		0
Tilikauden tulos	-204 602,13	-1 257 031
Tilinpäätössiirrot	0	-28 284
Tilikauden verot	-1 014,92	-4 850
Laskennalliset verot	-104 837,95	-116
Vähemmistöosuudet	26 738,18	-8 474
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-283 716,82	-1 298 755

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	46,7	49,1
Vuosikate/Poistot, %	96	74,3
Vuosikate, €/as.	668	544
Asukasmäärä	6556	6688

Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate+/-	4 381 210	3 635 149
Satunnaiset erät		0
Tilikauden verot	-1 015	-4 850
Tulorahoituksen korjauserät	-139 172	-281 361
	4 241 024	3 348 938
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-14 745 763	-13 492 677
Rahoitusosuudet investointimenoihin +	297 190	39 174
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot +	275 505	671 102
Toiminnan ja invest.rahavirta yht.	-9 932 046	-9 433 462
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos		
Lisäykset - /Vähennykset+	507 864	-249 685
Lainakannan muutos	14 782 963	3 947 856
Pa lainojen vähennys-	-7 149 238	-6 167 594
Ly lainojen muutos	5 539 680	-6 970 085
Pa lainojen lisäys+	16 392 521	17 085 534
Oman pääoman muutokset	215 671	170 988
Sijoitetun vapaan oman po:n muutos		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20 075	905
Toimeksiantojen pääomien muutokset		
Sijoitusten lisäys- /vähennys +		
Vaihto-omaisuuden muutos	17 526	34 736
Saamisten muutokset	2 590 332	-1 335 152
Korottomien velkojen muutokset	-3 464 270	1 685 635
Rahoituksen rahavirta yhteensä	14 670 160	4 255 282
Rahavarojen muutos	4 738 115	-5 178 180
Rahavarojen muutos	4 738 115	-5 182 070
Rahat 31.12.	24 408 929	20 587 060
Rahat 1.1.	19 670 814	-25 769 131

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut

	2023	2022
Toiminnan ja invest.rahavirta ja sen kertymä, €	-37 716 572	-25 698 832
Investointien tulorahoitus, %	30,3	27,0
Lainanhoitokate	0,7	0,6
Lainanhoitokate, laskennallinen	0,5	0,5
Kassan riittävyys, pv	155	64
Asukasmäärä	6 556	6688

Konsernitase

	2023	2022	Muutos
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet:			
Aineettomat oikeudet	274 389	841 590	-567 201
Muut pitkävaikutteiset menot	55 705	264 998	-209 293
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	218 684	367 533	-148 849
	274 389	841 590	-567 201
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	5 410 870	5 605 633	-194 763
Rakennukset	46 208 363	41 099 539	5 108 824
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 480 139	6 433 064	47 074
Koneet ja kalusto	8 907 765	9 410 363	-502 598
Muut aineelliset hyödykkeet	1 706 619	1 734 175	-27 555
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	7 400 275	15 435 906	-8 035 631
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	76 114 030	79 718 680	-3 604 650
Sijoitukset:			
Osakkuusyhtiöosuudet	1 708 767	1 824 103	-115 336
Muut osakkeet ja osuudet	3 243 703	3 350 372	-106 669
Jvk-lainasaamiset		0	0
Muut lainasaamiset		416	-416
Muut saamiset	276 197	795 947	-519 750
Sijoitukset yhteensä	5 228 667	5 970 839	-742 171
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Toimeksiantojen varat	526 521	388 523	137 998
Toimeksiantojen varat yhteensä	526 521	388 523	137 998
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	382 643	614 225	-231 582
Vaihto-omaisuus yhteensä	382 643	614 225	-231 582
SAAMISET			
Pitkäaikaiset saamiset	607 315	438 160	169 156
Lyhytaikaiset saamiset	2 676 190	7 156 657	-4 480 468
Saamiset yhteensä	3 283 505	7 594 817	-4 311 312
Rahoitusarvopaperit	15 271 974	14 759 563	512 411
Rahat ja pankkisaamiset	9 136 954	5 827 497	3 309 457
VASTAAVAA YHTEENSÄ	110 218 684	115 715 735	-5 497 050

VASTATTAVAA	2023	2022	Muutos
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	20 466 302	21 432 826	-966 524
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma		2 775	-2 775
Arvonkorotusrahasto	1 122 819	1 125 226	-2 407
Muut omat rahastot	2 345 893	2 733 357	-387 464
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	1 779 084	3 266 193	-1 487 109
Tilikauden yli-/alijäämä	-283 717	-1 298 755	1 015 038
Oma pääoma yhteensä	25 430 382	27 261 623	-1 831 241
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 030 692	1 746 696	283 996
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	0	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset			
Muut pakolliset varaukset	162 038	624 464	-462 427
Pakolliset varaukset yhteensä	162 038	624 464	-462 427
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Toimeksiantojen pääomat	719 656	569 424	150 232
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	57 774 757	60 054 739	-2 279 982
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 062 226,99	2 673 850	-611 623
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	14 414 118,00	8 236 781	6 177 337
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 624 815,00	14 548 157	-6 923 342
Vieras pääoma yhteensä	81 875 917	85 513 528	-3 637 611
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	110 218 684	115 715 735	-5 497 051

Konsernitaseen tunnusluvut:	2023	2022
Omavaraisuusaste %	25,0	25,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	208,6	84,2
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	1495	1 967
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/as.	228	294
Konsernin lainat €/as.	11 011	10 211
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	72 189	68 292
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	74 537	69 856
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/as.	11 369	10 445
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	0	0
Kaupungin asukasmäärä	6556	6688

IV LIITETIEDOT

Arvostus ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kaupunki on tehnyt johdannaisten yleissopimuksen Op:n, Nordean ja Kuntarahoituksen kanssa. Yleissopimukset ovat voimassa toistaiseksi. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Näissä kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Kuntarahoituksen kanssa on tehty erillinen 10 vuoden korkosuojaus koronvaihtosopimuksella, joka on voimassa vuoteen 2023. Kuntarahoituksen kanssa on tehty 5 m€:n nimellisarvosta kesäkuussa 2016 koronvaihtosopimus, jonka alkamishetki on 1.1.2019 ja päättyy 1.1.2029 eli sopimus on voimassa 10 vuotta ja se on kertalyhenteinen. Vuoden 2020 alussa on Suomenselän Osuuspankin kanssa tehty erillinen korkoputkisopimus ja se on voimassa 10 vuotta.

Haapajärven kaupungin LEI –tunnus on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksessa 1.2.2014. Haapajärven kaupungin ja Op:n välisissä OTC –johdannaisissa EMIR –ilmoitusvelvollisuuden hoitaa kaupungin puolesta Op sekä Haapajärven kaupungin ja Kuntarahoituksen välisissä OTC –johdannaisissa EMIR –ilmoitusvelvollisuuden hoitaa kaupungin puolesta Kuntarahoitus.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Haapajärven kaupungin konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöjen taseet rivi riviltä 100 %, sekä kaikki kuntayhtymät omistusprosentin mukaisessa suhteessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Konserniyhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöiden keskinäiset tulot ja menot sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöiden ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt keskinäiset tulot ja menot sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä olennaiset käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Omistuksen eliminointi

Haapajärven Keilahalli Oy:n tytäryhtiöosuuden hankintameno on arvon alentamisesta johtuen pienempi kuin yhtiön osakepääoma. Jokilaaksojen Koulutus Ky:n (JEDU) kuntayhtymäosuus on fuusioitumisesta johtuen pienempi kuin peruspääoma. Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymäosuudet ovat pienemmät kuin peruspääomat. Näistä syntyvä eliminointiero on lisätty konsernissa edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Haapajärven Vesi Oy:n osakepääoman hankintahinta on alhaisempi kuin osakepääoma. Tästä johtuva eliminointiero on kirjattu rahastoihin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratilojen, Asunto Oy Haapajärven Jukolan ja Haapajärven Keilahalli Oy:n sumupoistojen ja menojäämäpoistojen erotus on vähennetty rakennusten ja koneitten arvosta. Näiden poistojen vaikutus näkyy myös edellisten vuosien tuloksessa ja tilikauden tuloksessa. Eliminointi- ja sumupoistokirjauksista on tehty erilliset tositteet.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhtiön osakepääoma ja rahastot on merkitty konsernitaseeseen hankintamenona osakkuusyhtiöosuuksissa, jota on oikaistu muun oman pääoman erillä.

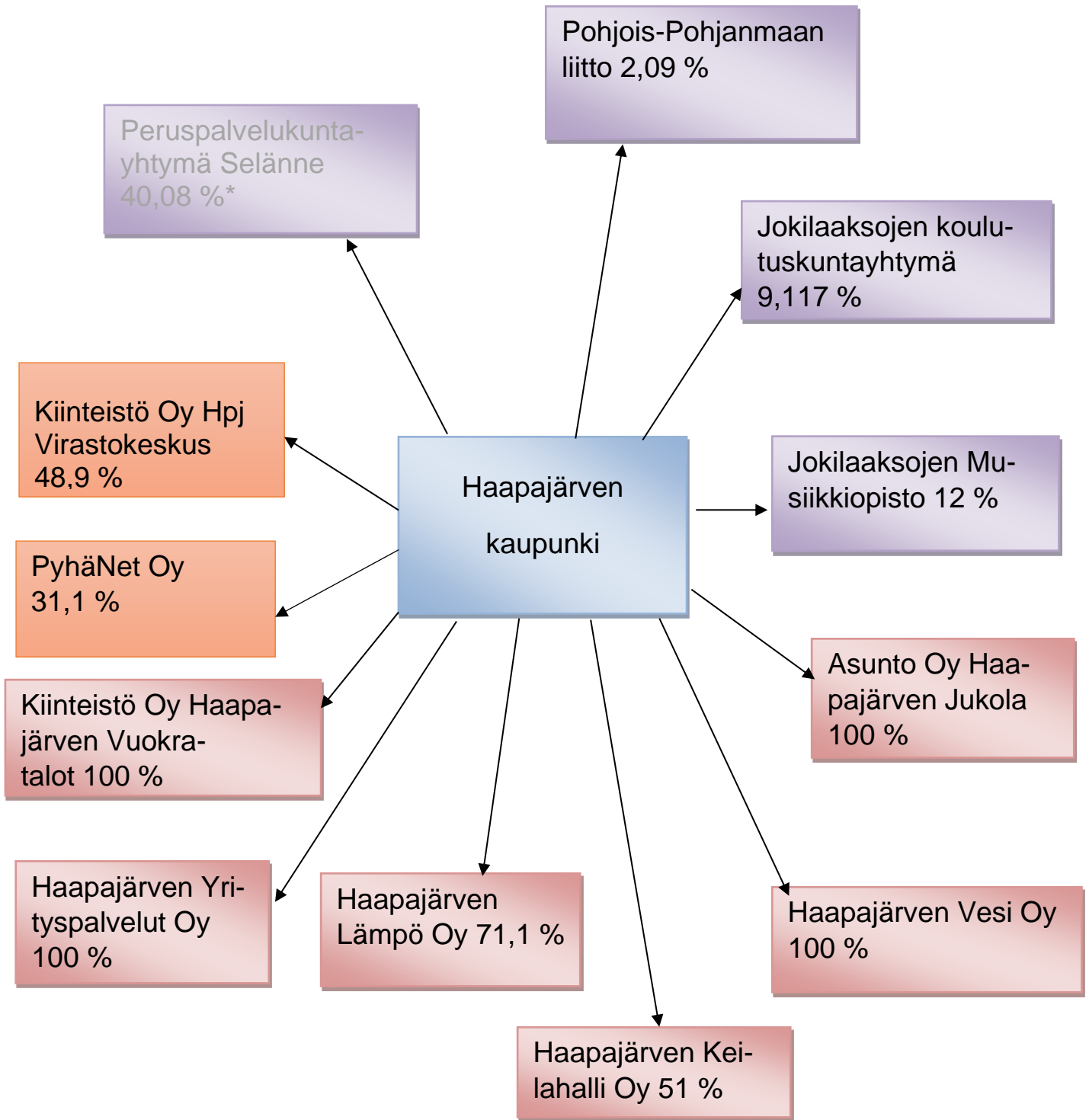
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisiin veroihin ja tilikauden yli-/ alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Korkosuojaukset

Koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen kanssa 4.12.2013 otettu suojaamaan yhtä lainaa, lainapääomaa jäljellä 329.500 euroa, erääntyy 4.12.2023. Koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen kanssa 1.1.2019 otettu ns. tasesuojauksena suojaamaan koko lainasalkkua, nimellismäärä 5 miljoonaa euroa, kertalyhenteinen ja erääntyy 1.1.2029. Suomenselän Osuuspankin kanssa on tehty 20.2.2020 erillinen korkoputkisopimus suojaamaan yhtä lainaa ja se erääntyy 19.2.2030.

Haapajärven kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt

 Tytäryhteisö = yhdistely pariarvomenetelmän mukaan

 Kuntayhtymä = yhdistely suhteellisen omistuosuuden mukaan

 Osakkuusyhteisö = yhdistely pääomaosuusmenetelmän mukaan

* Ppky Selänteen toiminta on päätynyt 30.9.2023, tilikausi 31.10.2023 ja se purkautuu lopullisesti alkuvuodesta 2024.

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	656 619	1 564 891	408 184	1 326 665
Sosiaali- ja terveystoimi	515 415	31 023 144		
Opetus- ja kulttuuritoimi	5 243 651	5 129 528	1 903 865	1 902 088
Tekniset palvelut	9 321 245	9 253 350	2 119 066	2 778 464
Ympäristöpalvelut	271 654		271 654	
Muut palvelut		5 538		
Yhteensä	16 008 585	46 976 452	4 702 769	6 007 217
Palvelujen ostot				
			2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot			1 606 997	32 676 920
Muiden palvelujen ostot			5 629 850	4 504 309
Kunnan palvelujen ostot yhteensä			7 236 847	37 181 229
Verotulojen erittely				
	2023	2022	2023	2022
Kunnan tulovero	11 410 150	22 320 241	11 410 150	22 320 241
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 846 402	2 183 882	1 846 402	2 183 882
Kiinteistövero	2 870 912	2 706 551	3 029 900	2 849 897
Muut verotulot				
Verotulot yhteensä	16 127 464	27 210 675	16 286 452	27 354 020
Valtionosuuksien erittely				
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionos.	6 404 674	21 932 004	5 045 837	21 932 004
Siitä: Verotuloihin perustuva tasaus	3 717 894	6 793 468	3 717 894	6 793 468
Harkinnanvarainen valt.os. korotus	535 000		535 000	
Opetus- ja kultt.toimenrahoituslain mukainen rahoitus	578 221	432 047	578 221	432 047
Verotulomenetysten korvaus	1 358 837	4 417 952	1 358 837	4 417 952
Yksikköhintarahoit. valt.os. JEDU	2 801 344	2 714 119		
Yksikköhintarahoit. valt.os. Mus.op.	197 889	100 690		
Valt.os. ja verotulom. korv. yhteensä	11 337 965	29 596 812	6 982 895	26 782 003

POISTOSUUNNITELMA

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kaupungin tilinpäätöksessä:

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poistoaika	Poisto %	
Aineettomat hyödykkeet			
* Aineettomat oikeudet	5 v.	20 %	tasapoisto
* Tietokoneohjelmistot	5 v.	20 %	tasapoisto
* Muut pitkävaikutteiset menot	5 v.	20 %	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
* Asuinrakennukset	30 v.	3,5 %	tasapoisto
* Hallinto- ja laitosrakennukset	20 v.	5 %	tasapoisto
* Muut rakennukset	20 v.	5 %	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
* Maa- ja vesirakenteet	15 v.	6,7 %	tasapoisto
* Johtoverkostot ja -laitteet	20 v.	5 %	tasapoisto
* Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 v.	10 %	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
* Kuljetusvälineet (autot)	5 v.	20 %	tasapoisto
* Muut kuljetusvälineet	5 v.	20 %	tasapoisto
* Raskaat koneet ja pelastusautot	10 v.	10 %	tasapoisto
* Muut koneet ja kalustot	3 v.	33,3 %	tasapoisto

Poistosuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.12.2012 § 80 ja se on voimassa vuoden 2013 alusta investoinneista tehtäviin poistoihin. Sitä ennen tehtyihin investointeihin käytetään 3.10.2011 § 51 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Käyttöomaisuuskirjanpitoon aktivoidaan aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankintameno, joka on yli 10.000 euroa. Hyödyke, joka koostuu useasta eri komponentista ja joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10.000 euroa aktivoidaan käyttöomaisuuskirjanpitoon.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, kirjataan vuosikuluksi käyttöönottoilikaudelle. Näistä pidetään kuitenkin erillistä irtaimistoluetteloa.

Seuraavalla sivulla on poistosuunnitelmaan tehty erillinen poistosuunnitelman muutos.

POISTOSUUNNITELMAN MUUTOS, kaupunginvaltuuston päätös 14.12.2020 § 67

Viite: Kaupunginhallituksen päätös 19.5.2020 § 120

Poistosuunnitelmaa muutetaan vuoden 2021 alusta alkaen seuraavissa kohteissa:

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poistoaika	Poisto %	
Aineelliset hyödykkeet			
Poistot lasketaan 31.12.2020 tasearvosta			
Vanha uimahalli	10 v.	10 %	tasapoisto
Hotelli-ravintola	10 v.	10 %	tasapoisto
Päiväkoti Satulaakso	10 v.	10 %	tasapoisto
Terveyskeskuksen vanha osa	10 v.	10 %	tasapoisto
- hammashuolto	10 v.	10 %	tasapoisto
- salaattihuone	10 v.	10 %	tasapoisto
K.J. Ståhlbergin koulu	5 v.	20 %	tasapoisto

Vuoden 2013 alusta voimaan tullut poistosuunnitelma on edelleen voimassa, jossa nämä muutokset huomioidaan

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	Konserni	Kaupunki	Kaupunki
	2023	2 022	2023	2 022
Eläkevastuu 1.1.		0		0
Vähennys tilikaudella				
Lisäys				
Eläkevastuu 31.12.		0		0
Potilasvak.maksuvastuu 1.1.	0	506 156		0
Lisäys tilikaudella	0	0		
Vähennys tilikaudella	0	-36 360		
Potilasvak.maksuvastuu 31.12.	0	469 796		0
Muut pakolliset varaukset 1.1.	154 669	0	154 669	0
Lisäys tilikaudella	7 369	154 669	7 369	154 669
Vähennys tilikaudella		0		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	162 038	154 669	162 038	154 669
Pakolliset varaukset yht.	162 038	624 465	162 038	154 669

MUIHIN RAHOITUSTUOTTOIHIN SISÄLTYVÄT KÄYTTÖMAISUUDEN				
MYyntIVOITOT JA ARVONKOTOTUKSET				
Myyntivoitot		2023		2 022
Pohjola Varainhoito sijoitukset		24 730,78		127 288,66
Evli sijoitukset		162 232,12		134 147,55
Elite AB sijoitukset		8 775,19		78 115,62
Yhteensä		195 738,09		386 911,09
Arvonalentumisten palautukset				
Pohjola Varainhoito sijoitukset		136 926,01		28 017,46
Evli sijoitukset		265 599,52		28 857,51
Elite AB sijoitukset		545 254,56		44 235,94
Yhteensä		947 780,09		101 110,91
MUIHIN RAHOITUSKULUIHIN SISÄLTYVÄT KÄYTTÖMAISUUDEN				
MYyntITAPPIOT JA ARVONALENTUMISET				
Myyntitappiot		2023		2022
Pohjola Varainhoito sijoitukset		40 104,74		425 885,43
Evli sijoitukset		334 898,96		177 173,63
Elite AB sijoitukset		138 052,98		32 504,42
Op-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto				95 524,69
Op-Euro A-osuudet				5 505,58
Yhteensä		513 056,68		736 593,75
Arvonalentumiset				
Pohjola Varainhoito sijoitukset		45 657,72		112 200,74
Evli sijoitukset		109 018,18		265 599,52
Elite AB sijoitukset				442 464,87
Yhteensä		154 675,90		820 265,13
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot/-voitot				
	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
Muut toimintatuotot/-kulut	2023	2022	2023	2022
Kiinteistön myyntivoitto/-tappiot				
Myyntitappio / maa-alueet	9 995	291	9 995	291
Myyntitappio/rakennukset		5 166		5 166
Myyntitappio/ pysyvät vastaavat	9 995	5 457	9 995	5 457
Myytivoitto/maa-alueet		239 553		239 553
Myyntivoitto/maa- ja vesirakenteet	132 166		132 166	
Myyntivoitto/koneet ja kalustot	2 587	21 626		6 150
Myyntivoitot/rakennukset		95 033		95 033
Myyntivoitto/ pysyvät vastaavat	134 753	356 212	132 166	340 736
Erittely poistoeron muutoksesta				
Investointivarausten poistoero vähennys	0	178 115	85 466	85 466
Investointivarausten poistoero lisäys	0	-127 770		
Suunitelmapoistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus				
Yhteensä	0	50 345	85 466	85 466

Käyttöomaisuuden muutokset v. 2023													
Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Käyttöomais.	Käyttöomais.		
Tietok.ohj.	Muut pitkäv.m	Yhteensä	Maa- ja vesial.	Rakennukset	Kiint.rak.jalaitt.	Koneet/kalusto	Muut ain.h.	Kesk.er.hank.	Yhteensä	Yht. v. 2023	Yht. v. 2022		
Poist.hank.meno 01.01.	0	181 944	181 944	4 911 316	21 613 065	6 119 181	132 470	53 586	6 260 999	39 090 617	39 272 561	34 997 378	
Lisäykset tilik.	68 448	21 118	89 565,66	267 613	8 098 869	1 051 749			10 282 151	19 700 383	19 721 500	7 700 531	
Rahoitusos.tilik.										0	0	-26 769	
Vähenn.tilik.				-101 332					-9 171 736	-9 273 067	-9 273 067	-1 088 566	
Siirrot erien välillä										0	0	0	
Tilikauden poisto	-3 451	-64 305	-67 755,88		-1 428 903	-741 920	-62 918			-2 233 741	-2 298 047	-2 310 013	
Liittymismaksut										0	0	0	
Arvonkorotukset											0	0	
Poist.hank.meno 31.12.	64 998	138 756	203 753	5 077 597	28 283 031	6 429 010	69 551	53 586	7 371 415	47 284 191	47 487 945	39 272 561	

Maa- ja vesialueet erittely v. 2023

	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2 023	2 022	2 023	2 022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	135 000	201 906	135 000	135 000
Muut maa- ja vesialueet	5 540 556	5 403 727	4 942 597	4 776 316
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 675 556	5 605 633	5 077 597	4 911 316

Pysyvien vastaavien sijoitukset v. 2023

	Osakkeet ja osuudet				Laina- ja muut saamiset				Yhteensä	Sijoitukset yht. v.2023	Sijoitukset yht. v.2022
	Osakkeet	Osakkeet	Kunta-	Muut	Lainasaam.	Lainasaam.	Sijoitetun				
	tytäryht.	omistusyht.	yhtymä	osakkeet	konserni-	muut	omanpo:n				
	yht.	yht.	osuudet	ja osuudet	Yhteensä	yhteisöt	rahasos.	Yhteensä			
Poistam.hank.hinta 01.01.	4 594 689	1 248 361	2 907 930	391 056	9 142 036	39 505	0	39 505	9 181 541	10 164 279	
Lisäykset	458 670			81 396	540 066	300 000		300 000	840 066	2 237	
Vähennykset					0			0	0	0	
Hankintameno 31.12.	5 053 359	1 248 361	2 907 930	472 452	9 682 102	339 505	0	339 505	10 021 607	10 166 516	
Arvonlenn.tilikaudella											
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 053 359	1 248 361	2 907 930	472 452	9 682 102	339 505	0	339 505	10 021 607	10 166 516	

*Kuntayhtymäosuuksien arvo tilikauden alussa poikkeaa ed. tilikauden kirjanpitoarvosta 31.12.. Alkusaldoihin kirjattu muutos HVAalle siirtyneistä kuntayhtymäosuuksista sekä pääoman lisäys tytäryhtiöön.

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2 023	2022
Arvonkorotukset				
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 125 225,68	1 125 225,68	1 125 225,68	1 125 225,68
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	1 125 225,68	1 125 225,68	1 125 225,68	1 125 225,68
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.				
Arvonkorotukset Yhteensä	1 125 225,68	1 125 225,68	1 125 225,68	1 125 225,68

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotukset on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Haapajärven kaupungin tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt v.2023

	Kotipaikka	Kunnan omistuosus.%	Konsernin omistuosus.%	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voistosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiint Oy Hpj Vuokratalot Oy	Haapajärvi	100	100	1898	7143	41
Hpj Yrityspalvelut Oy	Haapajärvi	100	100	1624	516	3,8
As Oy Hpj Jukola	Haapajärvi	100	100	394	193	0
Haapajärven Vesi Oy	Haapajärvi	100	100	3052	1046	-185
Hpj Lämpö Oy	Haapajärvi	71,1	71,1	2170	744	-132
Hpj Keilahalli Oy	Haapajärvi	51	51	22	1	0
Kuntayhtymät						
Ppky Selänne	Haapajärvi	40,08	40,08	8	178	0
Jokilaaksojen koulutus ky	Nivala	9,117	9,117	3313	527	-78
Jokilaaksojen Musiikkiopisto	Nivala	12	12	21	16	9
Pohj.-Pohjanmaan Liitto	Oulu	2,09	2,09	38	20	1
Osakkuusyhteisöt						
PyhäNet Oy	Pyhäjärvi	31,1	31,1			8
Kiint Oy Hpj Virastokeskus	Haapajärvi	48,9	48,9			14

Haapajärven kaupungin muut osakkeet ja osuudet v.2023

	2023	2022
Muut osakkeet		
Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy	1 681,88	1 681,88
Nivalan Liikuntakeskus Oy/ Nivalan Jäähalli	8 409,40	8 409,40
Vesikolmio Oy	285 000,00	285 000,00
As.Oy Reissinpelto	10 123,57	10 123,57
Vestia Oy	67 443,36	67 443,36
JokiICT Oy	11 200,00	10 760,00
Kuntien Tiera Oy	7 638,00	7 638,00
PPE Köökki Oy	80 956,00	
Muut osakkeet yhteensä	472 452,21	391 056,21

Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	70 226	154 668	140 452	90 872
Lainasaamiset	339 505	300 000	39 505	
Yhteensä	409 731	454 668	179 957	90 872
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		4 115		245 092
Muut saamiset		77 951		-21 050
Muut siirtosaamiset				325
Yhteensä		82 066		224 367
Saamiset osakkuus sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				233
Lainasaamiset				0
Muut saamiset				
Yhteensä			0	233
Saamiset yhteensä	409 731	536 735	179 957	315 472

Svop -rahasto

2023	2022
	926 400

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Siirtosaamiin sisält.oleelliset erät				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:				
Tasausrahasto				
Työterveyshuollon korvaukset	49 075	111 046	44 100	74 707
EU-tuet ja avustukset		19 489		
Verosaamiset		0		
Ennakkomaksut				
Valtionosuussaamiset				
Muut siirtosaamiset	566 082	542 156	327 323	63 691
Yhteensä lyhytaikaiset siirtosaamiset	615 157	672 691	371 423	138 398
Siirtosaamiset yhteensä	615 157	672 691	371 423	138 398

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Siirtovelkoihin sisält. olennaiset erät				
Lyhytaikaiset:				
Lomapalkkojen ja henkil.men. jaksotus	1 459 566	3 730 011	1 299 328	1 000 441
Korkojaksotus	282 776	108 124	282 776	79 364
Vakuutusmaksujaksotus				
Potilasvakuutusvelka		53 837		
Palkkajaksotukset		426 389		
Eläkemaksuennakkovelka		199 327		
Tasausrahastovelka		0		
Valtionosuuden palautus	95 237	406 400	95 237	406 400
Muut siirtovelat	1 154 466	1 421 982	577 415	724 189
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 992 044	6 346 070	2 254 756	2 210 394
Siirtovelat yhteensä	2 992 044	6 346 070	2 254 756	2 210 394

Oman pääoman erittely	Konserni 2023	Konserni 2022	Kunta 2023	Kunta 2 022
Peruspääoma yht. 31.12.2022	21 432 826		21 432 826	
Tilinavaus, alkusaldojen muutos	-966 523		-966 523	
Peruspääoma 1.1.	20 466 303	21 432 826	20 466 302	21 432 826
Lisäykset	0			
Vähennykset				
Peruspääoma yht. 31.12.	20 466 303	21 432 826	20 466 302	21 432 826
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 1.1.		2 775		
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 31.12.		2 775		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 125 226	1 125 226	1 125 226	1 125 226
Lisäykset	-2 407			
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 122 819	1 125 226	1 125 226	1 125 226
Muut omat rahastot 1.1.	2 341 079	2 363 069	100 910	100 910
Siirrot rahastoon	2 407			
Oman pääoman lisäys	-496 283			
Oman pääoman vähennys	498 690	370 288		
Muut omat rahastot 31.12.	2 345 893	2 733 357	100 910	100 910
Edell.tilik.yli-/alijäämä 1.1.	1 903 282	3 462 233	-6 022 840	-5 311 334
		-11 652		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Ed.vuoden korjauksia	-481 658			
Tilinpäätössiirrot	357 461	15 843		
Oman pääoman lisäys		-43 652		
Oman pääoman vähennys		-156 578		
Edell.tilik.yli-/alijäämä 31.12.	1 779 084	3 266 194	-6 022 840	-5 311 334
Tilikauden yli-/alijäämä	-283 717	-1 298 755	-23 255	-711 506
Oma pääoma yhteensä	25 310 813	27 261 623	15 646 343	16 636 122

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	2023	2 022
Edell.tilik.yli-/alijäämä 31.12.	-6 022 840	-5 311 334
Tilikauden yli-/alijäämä	-23 255	-711 506
Kertynyt poistoero 31.12.	1 692 958	1 778 424
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0	0
Oma pääoma yhteensä	-4 353 137	-4 244 416

Elinkeinojen ja kaupunginpalveluiden investointi ja kehittämisrahasto:

	2 023	2 022
Pääoma 01.01.	100 910	100 910
Muutokset vuoden aikana	0	0
Pääoma 31.12.	100 910	100 910
Arvonkorotusrahasto:		
Pääoma 01.01.	1 125 226	1 125 226
Muutokset vuoden aikana		
Pääoma 31.12.	1 125 226	1 125 226

MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄ VIERAS PÄÄOMA

Lainan antaja	Lainan numero	2023	2 022
Danske Bank	FI8381899710042604		0
Kuntarahoitus	18929/17		0
"	19055/18	0	78 500
Danske Bank	FI4281899710050714	0	100 000
Kuntarahoitus	19367/18	0	232 000
"	19453/19	98 000	294 000
"	19663/19	300 000	600 000
Danske Bank	FI0681899710066009	304 500	609 000
Suomenselän Osuuspankki	FI03 5026 0880 5453 05	681 750	1 136 250
Kuntarahoitus	20231/20	680 000	1 020 000
Kuntarahoitus	20317/20	683 000	1 024 500
"	20453/21	103 750	145 250
"	20690/21	900 000	1 200 000
"	20838/21	835 450	1 074 150
"	20914/22	710 500	913 500
"	21024/22	1 050 000	1 350 000
Suomenselän Osuuspankki	FI7750260880553770	1 151 923	1 459 102
"	FI8850260880553960	1 172 414	1 310 345
Kuntarahoitus	21216/22	1 200 008	1 333 340
Suomenselän Osuuspankki	502608-80554331	1 406 747	
Kuntarahoitus	S100095/23	1 500 000	
Suomenselän Osuuspankki	FI46 5026 0880 5550 07	1 600 000	
Kuntarahoitus	S100352/23	1 542 425	
Kuntarahoitus	S100435/23	1 476 605	
Yhteensä		17 397 072	13 879 937
Konserni			
Haapajärven kaupunki		17 397 072,00	13 879 937
Hpj:n Yrityspalvelut Oy		165 522,00	220 694
Kiint.Oy Hpj.Vuokratalot Oy		4 693 437,71	2 097 438
As.Oy Jukola		127 500,0	99 453
Haapajärven Vesi Oy		0	0
Haapajärven Lämpö Oy		5 208 948,60	5 821 758
Yht.		27 592 480,31	22 119 280

VIERAS PÄÄOMA

	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		86 024		53 953
Muut velat		6250		
Yhteensä		92 274		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		-23350,46		1 697 761
Siirtovelat	1461515,54			72 268
Yhteensä	1461515,54	-23350,46		
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat				9 749
Yhteensä				
Vieraspääoma yhteensä	1461515,54	68 923		1 833 730

Sekkilimiitti**Sekkilimiitti 31.12.**

Suomenselän Osuuspankki
 Nordea
 Danske Bank
 Reisjärven Osuuspankki
Sekkilimiitti yht.

	2 023	2022
Suomenselän Osuuspankki	100 000	100 000
Nordea	0	0
Danske Bank	0	0
Reisjärven Osuuspankki	0	0
Sekkilimiitti yht.	100 000	100 000

Muiden velkojen erittely**Pitkäaikaiset**

Muut velat/Liittymismaksut
 Liittymismaksut

Lyhytaikaiset

Muut velat

Yhteensä

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2 023	2022
Muut velat/Liittymismaksut	2 054 613	2 637 281	0	0
Liittymismaksut		1 955 352		
Lyhytaikaiset				
Muut velat	1 327 995	1 342 548	287 839	268 552
Yhteensä	3 382 607	3 979 829	287 839	268 552

Poistoero	Jäljellä 31.12.2022 euro	Purettu v.2023 euro	Jäljellä 31.12.2023 euro
ST-tuote/työkeskus valm.aika 1.10.1997 291335,63:480=606,95	107 429,88	7 283,4	100 146,48
Oksavan koulu valm.aika 1.1.1998 99920,28:480=208,17	37 469,46	2 498,04	34 971,42
Yläaste valm.aika 1.8.2004 3027382,68:480=6307,05	1 633 524,63	75 684,6	1 557 840
Yhteensä	1 778 423,97	85 466,04	1 692 957,9

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2 023	2022	2023	2 022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 497 390	21 556 561		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Annetut pantit	740 000	476 476		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 177 961	18 264 061		
Muut vakuudet	0	0		

Vastuusitoumukset	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2 023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	15 719 985	12 959 535	15 719 985	12 806 085
Jäljellä oleva pääoma	11 223 704	10 256 838	11 223 704	10 256 838
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	9 055 874	8 993 874	9 055 874	8 993 874
Jäljellä oleva pääoma	3 058 743	5 788 688	3 058 743	5 788 688

Takausvastuitten vastavakuudeksi saadut panttikirjat				
Saadut panttikirjat yht.	2 776 476	2 476 476	2 776 476	2 476 476

Saadut vakuudet				
Vastatalletukset rakennusurakoista	1 522 937	824 256	1 522 937	824 256
Yhteensä	1 522 937	824 256	1 522 937	824 256

Leasingvastuut	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2 023	2 022	2 023	2 022
Seuraavalla tilik.maks.	808 680	104 722	794 177	46 458
Myöhemmin maks.	874 894	263 900	873 723	192 906
Yhteensä	1 683 574	368 622	1 667 900	239 364

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2 022
	Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	55 474 210
Kunnan osuus takauskesk. kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	44 159	29 779

Muut taloudelliset vastuut	2023	Konserni	2 023	Kunta
		2022		2022
Vuokravastuut yhteensä, vastuut alenevat sopimusten mukaan 2022 vuodesta 2046 saakka	664 642	1 194 558	217 142	285 556
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	34 843	108 688	8 352	11 044
Muut vastuut	0	0	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 182 873	3 256 547	4 293 848	3 044 072
Yhteensä	5 882 358	4 559 793	4 519 342	3 340 672

**PYSYVIIN VASTAAVIIN SISÄLTÄVIÄ AKTIVOITUJA PITKÄVAIKUTTEISIA
YMPÄRISTÖMENOJA**

	2023	2022
Rakennukset ja rakennelmat		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Tenniskenttä		101
Pesäpallokenttä		5 358
Hinku-kuntahanke		
Vt27 klv + Lujabetonin liittymä	401 295	3 043
Ulkoilureittiopasteet		
Venlankatu klv + valot		30 783
Tiiton koulun piha		
Ulkoleikkivälineet		14 773
Skeittiramppi	17 279	31 375
Isokatu välillä Kuusaant. - Roikolant.	231 782	
Katuvalojen uusiminen	12 650	
Piha-aita, päiväkotijukola	18 046	
Niittykadun jatke ja parkkialue	57 293	
Impivaarankatu valaistus	10 050	
Yhteensä	748 395	85 434
Muut pitkävaikutteiset menot		
Suunnittelu, kohdent. ja kaavoitus	14 681	4 333
Niemi-Suvi-Hie yksityistie		2 200
Suvanto-Pekolantie-Rantalantie		
Ahola-Mehtäperän yksityistie		
Kuruntien yksityistie		
Tärkekankaan yksityistie	6 437	
Yhteensä	21 118	6 533
Keskeneräiset hankkeet		
Autiorannan riippusilta	10 408	12 157
Tiitonrannan kevyenliikenteen väylän suunnittelu	370	16 803
Settijoen vesikasvien niitto		3 775
Settijoen uoman raivaus		23 020
Koivuhaan kenttä		5 580
Lemmensilta		25 621
Roikolantie	18 1072	351 860
Yhteensä	19 1850	438 816
Kaikki yhteensä	961 363	530 783

**Tilintarkastajan palkkiot
BDO Auditor Oy**

	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	18 390	7 453
EU-hankkeiden tarkastus		
Erityispalvelut		
Tarkastuslautakunta	0	0
Palkkiot yhteensä	18 390	7 453

Henkilöstön lukumäärä (sis.myös kaikki määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt)	2023	2 022
Yleishallinto	21	14
Sivistyspalvelut	293	314
Tekniset palvelut	19	91
Ympäristöpalvelut	18	
Yhteensä	351	419
Tilikauden palkat		
Käyttötalous		
Rahapalkat	11 212 370	11 925 654
Eläkkeet		
Eläkevakuutusmaksut	2 359 593	2 948 035
Muut henkilösivukulut	461 891	474 177
Sv-ym. Korvaukset	-130 195	-163 296
Yhteensä	13 903 659	15 184 570
Luontoisedut	83 939	97 165
Käyttötalous yhteensä	13 987 598	15 281 735
Investoinnit		
Palkat	41 972	51 332
Eläkevakuutukset	8 293	9 994
Muut henkilöstökulut		
Investoinnit yhteensä	50 265	61 326
Palkkakustannukset yhteensä		
Rahapalkat yhteensä	11 254 342	11 976 986
Eläkkeet yhteensä	0	0
Eläkevakuutukset yhteensä	2 367 886	2 958 029
Muut henkilösivukulut yhteensä	461 891	474 177
Sv-ym.korvaukset yhteensä	-130 195	-163 296
	13 953 924	15 245 896
Luontaisedut yhteensä	83 939	97 165
Yhteensä	14 037 863	15 343 061

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2 022
Suomen Keskusta r.p./Hpj kunnallisjärjestö	3 139,75	3 454,75
Perussuomalaiset/Hpj Perussuomalaiset	475,00	510,50
Sosiaalidemokraattinen puolue/Hpj Ty Sarastus	2 838,76	2 952,38
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	6 453,51	6 917,63

Kaupungin ja intressitahojen väliset oleelliset tiedot:

Kaupunki on maksanut tilikaudella 100 %:sti omistamalleen Haapajärven Yrityspalvelut Oy:lle 334 800 euroa elinkeinoelämän kehittämiseen.

Kaupunki on antanut Haapajärven Yrityspalvelut Oy:lle (100 % tytäryhtiö) omavelkaisia takauksia Kuntarahoitus Oyj:n lainoille, joiden pääomat tilikauden lopussa ovat yhteensä 441 380,00 euroa. Kyse on ennen tilikautta kaupunginvaltuuston myöntämistä takauksista. Koska kyse on kaupungin 100 %:sti omistamasta tytäryhtiöstä, ei takauksiin liity tavanomaista suurempaa riskiä.

Kaupunki on antanut Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokrataloille (100 % tytäryhtiö) 300 000 euron lainan sekä omavelkaisia takauksia yhteensä 5 121 139,50 euroa. Yhtiö on antanut kaupungin vuonna 2023 antamille takauksille kaupungin myöntämille takauksille vastavakuutena kiinnityksiä rakenteilla oleviin kiinteistöihin kaupungin asettamien ehtojen mukaisesti täydestä takaussummasta eli 2 913 920 eurolla.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot on tämän lisäksi antanut aiemmille takauksille 476 475,78 euron vastavakuuden (panttikirja). Kyse on ennen tilikautta kaupunginvaltuuston myöntämistä takauksista. Koska kyse on kaupungin 100 %:sti omistamasta tytäryhtiöstä, ei takauksiin liity tavanomaista suurempaa riskiä.

Kaupunki on antanut Haapajärven Lämpö Oy:lle (75,09 % tytäryhtiö) omavelkaisen takauksen Suomenselän Osuuspankin lainalle, jonka pääoma tilikauden lopussa on 6 850 828,60 euroa. Kyse on ennen tilikautta kaupunginvaltuuston myöntämästä takauksesta. Yhtiö on antanut 5 172 800 euron vastavakuuden (kiinteistökiinnitys) kaupungin antamille takauksille.

Kaupunki on antanut Pyhänet Oy:lle (31,1 % osakkuusyhtiö) takauksia Suomenselän Osuuspankin lainoille, joiden pääomat tilikauden lopussa ovat yhteensä 787 878,72 euroa. Takauksia vastaan on saatu 2 062 000 euron panttikirja. Kyse on ennen tilikautta ja tilikauden aikana (62 000 €) kaupunginvaltuuston myöntämistä takauksista.

Kaupunki on antanut alueen kuntien yhteisesti omistamalle Vesikolmio Oy:lle (14,25 % omistusosuus) omavelkaisia takauksia seuraavasti (pääomat 31.12.2023): Kuntarahoitus Oyj (4 lainaa) yhteensä 5 062 312,50 euroa. Kyse on ennen tilikautta kaupunginvaltuuston myöntämistä takauksista. Koska kyse on kuntien yhteisesti omistamasta yhtiöstä, ei takauksiin liity tavanomaista suurempaa riskiä. Vesikolmio on antanut kaupungille 1.100.000 euron, 750.000 euron ja 1.050.000 euron vastavakuudet.

Kaupunki on antanut alueen kuntien yhteisesti omistamalle Vestia Oy:lle (8,18 % omistusosuus) takauksia Kuntarahoitus Oyj:n lainoille, pääomat tilikauden lopussa yhteensä 111 907,80 euroa. Takaukset on myönnetty vastavakuudetta. Kyse on ennen tilikautta kaupunginvaltuuston myöntämistä takauksista. Koska kyse on kuntien yhteisesti omistamasta yhtiöstä, ei takauksiin liity tavanomaista suurempaa riskiä.

Kaupunginjohtajan kanssa on joulukuussa 2023 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu erokorvauksena kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta kokonaispalkasta, joka sopimushetkellä on 45 000 euron suuruinen.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparannuksen menot

Palautusvastuu vuonna 2008 ja sen jälkeen hankittujen osalta 10 v

	Hankinnat v.2023	ALV-pal.vastuu v.2023	Hankinnat v.2022	ALV-pal.vas- tuu v.2022
v.2014				
Uimahalli	111 284		111 284	
Päiväkoti Satakieli	1 109 312		1 109 312	
Yhteensä	1 220 596		1 220 596	
ALV 24 % / pal.vast.	0 %	292 943	0	292 943
v.2015				
Uusi uimahalli Ronkaala	152 698		152 698	
Uimahalli	3 457		3 457	
Karjalahden palvelukeskus	122 118		122 118	
Monitoimitalo	32 615		32 615	
Yhteensä	310 888		310 888	
ALV 24 % / pal.vast.	10 %	74 613	7 461	14 923
v.2016				
Uimahalli	1 480 616		1 480 616	
Paloasema	31 628		31 628	
Martinmäki/esikoulu	55 762		55 762	
Kulttuuritalo	15 062		15 062	
Esikoulu	14 990		14 990	
Eläinlääkärin vastaanotto	8 638		8 638	
Yhteensä	1 606 696		1 606 696	
ALV 24 % pal.vast.	20 %	385 607	77 121	115 682
v.2017				
Uimahalli	3 642 609		3 642 609	
Paloasema	2 576		2 576	
Stolle	13 506		13 506	
Tiitonkoulu	40 363		40 363	
Välöjan koulu	35 648		35 648	
Oksavan koulu	9 738		9 738	
Martinmäki/esikoulu	15 523		15 523	
Kulttuuritalo	2 013		2 013	
Eläinlääkärin vastaanotto	92 626		92 626	
Muut kohteet/korjaukset	7 614		7 614	
Yhteensä	3 862 216		3 862 216	
ALV 24 % pal.vast.	30 %	926 932	278 080	370 773
v.2018				
Lukio	417 311		417 311	
Uimahalli	45 712		45 712	
Paloasema	39 449		39 449	
Yläaste	283 513		283 513	
Terveyskeskus	43 385		43 385	

Hotelli-Ravintola		12 343		12 343	
Oksavan koulu		11 475		11 475	
ST-tuote		20 120		20 120	
Virastokeskus		12 624		12 624	
Kulttuuritalo		22 296		22 296	
Yhteensä		908 228		908 228	
ALV 24 % pal.vast.	40 %	217 975	87 190	217 975	108 987

v.2019					
Terveyskeskus		161 328		161 328	
Yläaste		122 269		122 269	
Uusi paloasema		2 422 444		2 422 444	
Virastokeskus		2 053		2 053	
Kirjasto-kulttuuritalo		67 416		67 416	
Tiiton koulu		30 542		30 542	
Ståhlbergin museo		9 839		9 839	
K.J.Ståhlbergin koulu		15 049		15 049	
Oksavan koulu		10 581		10 581	
Yhteensä		2 841 521		2 841 521	
ALV 24 % pal.vast.*	50 %	681 965	340 983	681 965	409 179

v.2020					
Yläaste		717 142		717 142	
Uusi paloasema		2 285 880		2 285 880	
Terveyskeskus		17 022		17 022	
Päiväkoti Kartano		119 964		119 964	
Koivuhaan sosiaalityöt		20 000		20 000	
Yhteensä		3 160 008		3 160 008	
ALV 24 % pal.vast.	60 %	758 402	455 041	758 402	530 881

v.2021					
Monari, valaistus ja alakatot		45 632		45 632	
Yläaste		420 005		420 005	
Satakieli, ulko-ovet		12 600		12 600	
ST-tuote		16 039		16 039	
Paloasema, päivystystilat		12 176		12 176	
K.J.Ståhlbergin koulu		71 675		71 675	
Terveyskeskus		194 309		194 309	
Jukolan päiväkoti		364 342		364 342	
Yhteensä		1 136 777		1 136 777	
ALV 24 % pal.vast.	70 %	272 826	190 978	272 826	218 261

v.2022					
Oksavan koulu		330		330	
Yläaste		603		603	
Lukio, valaistus		20 951		20 951	
Pesäpallokentän huoltorakennus		5 358		5 358	
Monitoimitalo		27 163		27 163	
Lukio, vesikatko		1 251		1 251	
ST-tuote, vesikatko		68 986		68 986	

Paloasema, päivystystilat		62 473		62 473	
K.J.S uusi koulu		245 574		245 574	
Terveyskeskus		3 546 258		3 546 258	
Terapiayksikön tilat		19 781		19 781	
Jukolan päiväkoti		1 770 218		1 770 218	
Yhteensä		5 768 947		5 768 947	
ALV 24 % pal.vast.	80 %	1 384 547	1 107 638	1 384 547	1 246 092

v.2023					
Tiiton koulun kunnostukset		11 282			
Lukion valaistus		38 683			
Terveyskeskus		6 223 958			
Jukolan päiväkoti 2022		1 773 107			
Ståhlbergin museo		25 757			
Tiiton koulun parakit		26 081			
Yhteensä**		8 098 869			
ALV 24 % pal.vast.	90 %	1 943 729	1 749 356		
ALV:n palautusvastuu Kaupunki		6 939 539	4 293 848	5 125 760	3 044 073

Alv-palautusvastuut Konserni	v.2023	v.2022
Hpj:n Yrityspalvelut	81 840	109 121
Jedu	807 185	103 353
	889 025	212 474
Arvonlisäveron palautusvastuut Konserni yht.	5 182 873	3 256 547

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt/ KORONVAIHTOSOPIMUKSET

Haapajärven kaupungilla on 31.12.2023 voimassa olevia tai vuoden 2023 aikana päättyneitä koronvaihtosopimuksia seuraavasti:

Koronvaihtosopimus 25.11.2013 Kuntarahoitus Oyj:n kanssa. Sopimuksen alkamispäivä on 4.12.2013 ja päättymispäivä 4.12.2023 ja nimellismäärä on 3.295.000 euroa. Sopimus on tasalyhenteinen, puolivuositain a´ 164 750 euroa, ensimmäinen lyhennys 4.6.2014. Kiinteäkorko on 1,360 % -yksikköä p.a. Tällä koronvaihtosopimuksella suojataan kaupunginhallituksen 5.11.2013 ottamaa 3 295 000 euron vaihtuvakorkoista talousarviolainaa. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa ja kohdistuu siis tähän tiettyyn lainaan.

Koronvaihtosopimus 28.6.2016 Kuntarahoitus Oyj:n kanssa. Sopimuksen alkamispäivä on 1.1.2019 ja päättymispäivä 1.1.2029 ja nimellismäärä on 5 000 000 euroa. Sopimus on kertalyhenteinen. Kiinteä korko on 0,805 % -yksikköä p.a. Tällä koronvaihtosopimuksella suojataan Haapajärven kaupungin koko lainasalkkua nimellismäärään saakka. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa ja suojaa lainasalkun vaihtuvakorkoisissa lainoissa tapahtuvia korkojen muutoksia vastaan. Tämä koronvaihtosopimus on ns. tasesuojaus ja sillä suojataan myös jatkossa mahdollisesti tulevia vaihtuvakorkoisia lainoja. Kaupungilla on tämän tasesuojauksen tarkoittamia vaihtuvakorkoisia lainoja jäljellä vuoden vaihteessa 15 502 927 euroa.

Korkoputkisopimus 20.2.2020 Suomenselän Osuuspankin kanssa. Sopimuksen alkamispäivä on 20.2.2020 ja päättymispäivä 19.2.2030 ja nimellismäärä 4 545 000 euroa. Sopimus on tasalyhenteinen, puolivuositain a´ 227 250 euroa, ensimmäinen lyhennys 20.8.2020. Kiinteäkorko on 0,38 % -yksikköä p.a. Tällä korkoputkisopimuksella suojataan kaupunginhallituksen 20.2.2020 ottamaa 4 545 000 euron vaihtuvakorkoista talousarviolainaa. Korkoputkisopimus on tehty suojaamistarkoituksessa ja kohdistuu siis tähän tiettyyn lainaan.

Kaupungin lainasalkusta 67 % on kiinteäkorkoisia lainoja tai vähintään 5 vuodeksi sidottuja korkoja. Vaihtuvakorkoisia lainoja lainasalkusta on kokonaisuudessaan 33 %. Tilapäislainoja oli vuoden vaihteessa 5 500 000 euroa.

Haapajärven kaupunki on tehnyt kaikki koronvaihtosopimukset suojaamistarkoituksessa eikä niillä käydä kauppaa.

Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Näiden koronvaihtosopimusten mukainen kiinteään koron kustannus on kirjattu rahoituskuluihin tilikaudelle.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj 32124				
Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Sopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus eräännyy 4.12.2023				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		329 500,00		329 500,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		3465,62		3 465,62
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj 46617				
Tehty suojaamaan koko lainasalkkua				
Sopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi				
Koronvaihtosopimus on kertalyhenteinen				
Sopimus eräännyy 1.1.2029				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	5 000 000,00		5 000 000,00	5 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	382 385,48		382 385,48	644 091,97
Korkoputkisopimus Suomenselän Osuuspankki				
Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Viitekorkoa ei voi vaihtaa voimassaoloaikana				
Velka eräännyy 20.2.2030				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 954 250,00		2 954 250,00	3 408 750,00
Käypä arvo ilmoitetaan velan erääntyessä				

Eriytetyt toiminnot kirjanpidossa

Jos kunta tai kuntayhtymä taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on siitä pidettävä erillistä kirjanpitoa. Tämä perustuu Kilpailulain 30 d §:ään ja on tullut voimaan 1.1.2020.

Haapajärven kaupungilla on em. lain tarkoittamaa toimintaa seuraavasti:

- Kaupungilla on yhteistyösopimus kiinteistönhoidosta, siivouspalveluista ja ulkoalueiden hoidosta Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalojen kanssa.
- Kiinteistöjen hoito, siivouspalvelut ja ulkoalueiden hoito Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokrataloille oli vuoden 2022 aikana yhteensä n. 108.000 euroa sekä isännöintipalkkiot n. 6.000 euroa.
- Lisäksi on muita pienempiä yhteistyömuotoja kaupungin tytäryhtiöiden (Vuokratalot, Yrityspalvelut, Haapajärven Lämpö Oy ja Haapajärven Vesi Oy) sekä Ppky Selänteen kanssa.

Seuraavassa tuloslaskelmassa olevat eriytettyjen toimintojen erät sisältyvät kaupungin normaaliin tilinpäätökseen ja tulokseen.

Eriyttämisvelvollisuus Kilpailulaki 30 d § TULOSLASKELMA	1101 (100.00%) Haapajärven yrityspalvelut Oy	1102 (100.00%) Koy Haapajärven Vuokratalot	1103 (100.00%) Asoy Haapajärven Jukola	1104 (100.00%) Haapajärven Vesi Oy	1105 (100.00%) Haapajärven Lämpö Oy	3001 (40.08%) Ppky Selänne	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT	427 553,71	1 565 764,86	33 329,05	1 543 461,04	5 026 044,31	844 086,17	9 440 239,14
TOIMINTAKULUT	-360 096,95	-1 223 100,26	-30 726,72	-1 529 312,26	-3 268 823,70	-832 839,70	-7 244 899,59
TOIMINTAKATE	67 456,76	342 664,60	2 602,33	14 148,78	1 757 220,61	11 246,47	2 195 339,55
KORKOTUOTOT	3 659,00	1 306,23	0,01	0,00	0,00	0,00	4 965,24
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0,00	0,00	21 520,20	14 295,70	69 330,45	9 556,11	114 702,46
KORKOKULUT	-5 940,44	-72 072,47	-7 017,59	0,00	0,00	-53,54	-85 084,04
MUUT RAHOITUSKULUT	0,00	-9 862,07	0,00	-16,84	-376 462,12	-9 671,87	-396 012,90
VUOSIKATE	65 175,32	262 036,29	17 104,95	28 427,64	1 450 088,94	11 077,17	1 833 910,31
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-61 338,33	-220 724,87	-17 104,95	-213 442,52	-929 477,79	-11 077,17	-1 453 165,63
TILIKAUDEN TULOS	3 836,99	41 311,42	0,00	-185 014,88	12 754,94	0,00	-127 111,53
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 836,99	41 311,42	0,00	-185 014,88	-511 434,82	0,00	-651 301,29

Haapajärvellä kesäkuun 19. päivänä 2024 sähköisesti allekirjoitettu

---

Jonna Tamminen
kaupunginjohtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Haapajärvellä . päivänä . kuuta 2024

BDO Audiator Oy

Luettelo käytetyistä tilikirjoista vuonna 2023:

Tasekirja

- Tuloslaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tase
- Toteutumisvertailu
  - käyttötaloudesta
  - investoinneista
  - tuloslaskelmasta
  - rahoituslaskelmasta
  - toteutumayhteenvedo
- Toimintakertomus
- Konsernitase
- Liitetiedot
  - kaupungin liitetiedot
  - konsernin liitetiedot

Päiväkirja

Pääkirja

- Tulostilierittely
- Tasetilierittely

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä vuonna 2023:

Tasekirja: Sidottuna, pysyvästi säilytettävä

Päiväkirja ja pääkirja:

Tulosteena, säilytys 10 vuotta

Säilytys: Kaupungin arkistossa

Vuosi: 010123

<u>Nrosarja</u>	<u>Nimi</u>
1	Alkusaldot
2	Talousarvio
3	Lisämääräraha
10	Muistio, ulk.RD
15	Muistio, ulk. Rondo
20	Muistio, sis. RD
25	Muistio, sis. Rondo
34	Käyttöomaisuus
39	KOM-muistiot
60	SONET -varasto
96	Buĸjetointitositteet
101	Pankin tiliote
102	Palkat
103	Manual.tiliotteet
110	MR Laskulaji 11
130	MR Laskulaji 13
140	MR Laskulaji 14
210	MR Laskulaji 21
390	MR Laskulaji 39
400	MR Laskulaji 40
410	MR Laskulaji 41
420	MR Laskulaji 42
430	MR Laskulaji 43
440	MR Laskulaji 44
450	MR Laskulaji 45
460	MR Laskulaji 46
470	MR Laskulaji 47
490	MR Laskulaji 49
500	MR Laskulaji 50
510	MR Laskulaji 51
511	Manuaalisuoritukset
521	Viitesuoritukset
530	MR Laskulaji 53
531	Hyv.laskujen kuittau
540	MR Laskulaji 54
580	MR Laskulaji 58
610	MR Laskulaji 61
620	MR Laskulaji 62
630	MR Laskulaji 63
690	MR Laskulaji 69
700	MR Laskulaji 70
801	Ostolaskut
899	Ostomaksut
980	MR Laskulaji 98
991	Konsernin alkusaldot
992	Konsernin tytär/ky
993	Konsernikirjaukset